LENİN

KİTLE İÇİNDE PARTİ ÇALIŞMASI

ekim

LENİN

*

KİTLE İÇİNDE PARTİ ÇALIŞMASI

EKİM YAYINLARI: 2

KİTLE İÇİNDE PARTİ ÇALIŞMASI
ARALIK-1989
5. BASKI

BİRİNCİ BASKI: Mart 1971
İKİNCİ BASKI: Kasım 1974
ÜÇÜNCÜ BASKI: Eylül 1975
DÖRDÜNCÜ BASKI: Nisan1977
SER YAYINEVİ

EKİM SANAT YAPIM ÜRETİM

Yöneten: **Abdullah NEFES**
Yazışma: PK 328 Yenişehir-ANKARA
Tel: (9.4) 117 97 47 Ankara

*

ISBN 89.06.Y.0072.0102

*

Genel Dağıtım: **VERSO A.Ş.**
Konur Sok. 13/7 Ankara

*

Dizgi: B.D. Tanıtım Hizmetleri
Baskı: MAYA Matbaacılık

LENİN

*

KİTLE İÇİNDE PARTİ ÇALIŞMASI

*

Türkçesi:
Cengiz HAKSEVER

ekim yayınları

"KİTLE İÇİNDE PARTİ ÇALIŞMASI" Progress Publishers yayınları arasında çıkan ve ilk basımı SER YAYINEVİ'nce 1969 yılında yapılan "LENİN-Party Work in the Masses" adlı kitabın İngilizce basımından Türkçeye çevrilmiş ve 1975 yılında Progress Publishers tarafından yapılan ikinci basımıyla karşılaştırılarak BEŞİNCİ Türkçe basına hazırlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM I	Hareketimizin Acil Görevleri (Aralık 1900)	9
BÖLÜM II	Sosyal-Demokrat Hareketin Görevleri Üzerine (Kasım 1902)	17
BÖLÜM III	Yeni Görevler ve Yeni Güçler (8 Mart 1905)	20
BÖLÜM IV	Politika İle Pedagojinin Karıştırılması Üzerine (Haziran 1905)	33
BÖLÜM V	Moskova Ayaklanmasının Dersleri (29 Ağustos 1906)	38
BÖLÜM VI	Burjuva Partilerinin ve İşçilerin Partisinin Duma Seçimlerine Karşı Tavırları (31 Aralık 1906)	49
BÖLÜM VII	Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi 5. Kongresi İçin Karar Tasarıları'ndan (15-18 Şubat 1907)	57
BÖLÜM VIII	Mevcut Durumun Değerlendirmesi (1 Kasım 1908)	61
BÖLÜM IX	Yolda (28 Ocak 1909)	78
BÖLÜM X	Bir Kere Daha Particilik ve Ademi-Particilik Üzerine (14 Eylül 1909)	89
BÖLÜM XI	Dördüncü Duma Seçimleri Arifesinde (30 Temmuz 1912)	93

BÖLÜM XII Köylü Milletvekilleri Kongresi
(16 Nisan 1917) 100

BÖLÜM XIII İtalyan, Fransız ve Alman Komünistlerine Selam Adlı Makaleden
(10 Ekim 1919) 105

BÖLÜM XIV Komünist Enternasyonalin İkinci Kongresinin Temel Görevleri Üzerine Tezler
(4 Temmuz 1920) 113

BÖLÜM XV Komünist Enternasyonalin İkinci Kongresinde Komünist Partinin Rolü Üzerine Konuşma
(5 Ağustos 1920) 135

BÖLÜM XVI Komünist enternasyonalin İkinci Kongresinin ulusal ve Sömürge Sorunları Komisyonunun Raporu
(7 Ağustos 1920) 141

BÖLÜM XVII Avusturyalı Komünistlere Mektup
(15 Ağustos 1920) 148

BÖLÜM XVIII Komünist Enternasyonalin Üçüncü Kongresinde Komünist Enternasyonal Taktiklerini Savunma Konuşması
(1 Temmuz 1921) 152

BÖLÜM: I

HAREKETİMİZİN ACİL GÖREVLERİ

Rus Sosyal-Demokrasisi, bir Rus İşçi sınıfı partisinin acil görevinin, otokrasinin yıkılması, siyasi özgürlüğünün kazanılması olduğunu defalarca belirtmiştir. Bu, on beş yıl önce, Rus Sosyal-Demokrasisinin temsilcileri –Emeğin Kurtuluşu grubu– tarafından ortaya atıldı. Bu, 1898 baharında Rus Sosyal-Demokratik İşçi Partisini kuran Rus Sosyal-Demokratik örgütleri temsilcileri tarafından da ileri sürülmüştü. Fakat bu, pek çok kez tekrar edilen, açıklamalara rağmen, Rusya'da Sosyal-Demokratların politik görevleri sorunu bugün yine önem kazanmıştır. Hareketimizin pek çok temsilcisi, sorunun yukarıda sözü edilen çözümünün doğruluğundan kuşkuludurlar. Ekonomik mücadelenin yüksek önemi olduğu iddia edilmektedir; proletaryanın politik görevleri arka plana itilmiş, daraltılmış ve sınırlandırılmıştır. Hatta Rusya'da bağımsız bir işçi sınıfı partisi kurmaktan bahsetmenin sadece başkalarının sözlerini tekrarlamak olduğu söylenmiştir. Yani işçiler sadece ekonomik mücadele vermeli ve politikayı liberaller ile ittifak halinde bulunan aydınlara bırakmalıdırlar. Yeni inanışın en son

iman ikrarı (meşhur Credo),[1] Rus proletaryasının henüz Sosyal-Demokratik programı tamamen reddedecek olgunluğa erişmediğini ilan etmek anlamına gelmektedir. *Rabochaya Mysl* özellikle *Ayrı Ek*'inde aşağı yukarı aynı tutumdadır. Rus Sosyal-Demokrasisi bir kararsızlık ve kendini inkara yaklaşan bir bocalama devresi geçirmektedir. Bir taraftan işçi sınıfının hareketi sosyalizmden tecrit edilmekte; işçilere sadece ekonomik mücadelelerini yürütmekte yardımcı olunmakta, fakat bir bütün olarak hareketin politik görevlerini ve sosyalist amaçlarını açıklamak için hiçbirşey yapılmamakta, ya da çok az şey yapılmaktadır. Diğer taraftan da sosyalizm, işçi hareketinden tecrit edilmektedir; Rus sosyalistleri, işçilerin kendilerini ekonomik mücadeleye hasrettiklerinden, yönetime karşı mücadelenin tamamen aydınlar tarafından yürütülmesi zorunluluğundan yine her gün daha fazla söz etmeye başlıyorlar.

Kanımızca üç koşul bu esef verici olaylar için gerekli zemini hazırlamıştır. Birincisi, ilk faaliyetleri sırasında, Sosyal-Demokratlar kendilerini yalnız propaganda alanında çalışmakla sınırlamışlardır. Kitleler arasındaki ajitasyonu başlattığımızda, kendimizi diğer aşırı uca gitmekten her zaman alıkoyamıyorduk. İkincisi, "politika" denildiğinde, işçi sınıfı hareketinden kopuk bir faaliyeti anlayan

(1) **Credo** (iman sembolü, dünya görüşü) - 1889'da yayımlanan ve geçen yüzyıl sonunda Rus Sosyal-Demokratları'nın bir kesimi arasında ortaya çıkan bir oportünist eğilim olan Ekonomizmin ana önerilerini açıklayan bir dokümanın başlığı. Ekonomistler çarlığa karşı politik mücadelenin esas olarak liberal burjuvazi tarafından verilmesi gerektiğini ve işçilerinse kendilerini daha iyi çalışma koşulları, daha yüksek ücretler, vs. için ekonomik mücadele ile sınırlamaları gerektiğini iddia ediyordu. Ekonomistler, bağımsız bir işçi sınıfı siyasi partisinin kurulmasına karşı çıkıyor ve işçi hareketi için devrimci bir teorinin önemini inkar ediyorlardı. Lenin, 1902 yılında yayımlanan **Ne Yapmalı?** adlı kitabında ve diğer eserlerinde Ekonomistlerin görüşlerinin tamamen saçma ve zararlı olduğunu ispatladı.

ve politikayı tamamen gizli mücadeleye indirgeyen Narodnaya Volya taraftarlarına[2] karşı, ilk çalışmalarımız sırasında sık sık var olma hakkımız için mücadele etmek zorunda kaldık. Bu tip politika anlayışını reddederken Sosyal Demokratlar, politikayı tamamen arka plana itmek aşırılığına kaydılar. Üçüncüsü, küçük yerel işçi çevrelerinin tecrit edilmişliği içinde çalışan Sosyal-demokratlar, yerel grupların tüm faaliyetlerini birleştirecek ve devrimci hareketi doğru çizgilerle örgütlemeyi mümkün kılacak bir devrimci parti örgütleme zorunluluğuna dikkat etmediler. Ekononomik mücadelenin egemen durumda olması doğal olarak tecrit edilmiş çalışmanın egemen durumda olmasına bağlıdır.

Bu koşullar hareketin tek tarafta yoğunlaşmasına sebep oldu. "Ekonomist" eğilim (yani, eğer buna "eğilim" diyebilirsek) bu dar görüşlülüğü yeni bir teori düzeyine yükseltmeye çabalamış ve pek moda olan Bernsteinciliği[3] ve eski burjuva fikirleri yeni bir etiket altında satan, pek moda olan "Marksizm'in eleştirisi"ni bu amaç için kullanmaya çalışmıştır. Bu çabalar yalnız, Rus işçi sınıfı hareketiyle, politik özgürlük için yapılan mücadelenin öncü müfrezesi olan Rus Sosyal-Demokrasisi arasındaki bağın zayıflaması tehlikesini ortaya çıkarmıştır. Hareke-

(2) **Narodnaya Volya (Halkın İradesi)** 1879 yılında kurulan devrimci bir gizli örgüt. Üyeleri çarlığa karşı mücadelelerinde bireysel terörcü metotlara başvurmakta, çarlık memurlarını öldürme teşebbüslerinde bulunmaktaydılar. 1 Mart 1881'de Çar ikinci Aleksandr'ı öldürdüler. Küçük bir grup devrimcinin, devrimci kitle hareketine dayanmaksızın iktidarı ele geçirebileceğini ve otokrasiyi yıkabileceğini düşündüklerinden hatalıydılar. 1880'lerin sonunda örgüt ortadan kalktı.

(3) **Bernsteinizm** - Esas olarak devrimci Marksizm'in sosyalist devrim ve proletarya diktatoryası konusundaki temel ilkelerinin revizyonunu ve iptalini isteyen Alman Sosyal-Demokratı Bernstein'in başlattığı, Alman ve uluslararası sosyalist hareketindeki oportünist bir eğilim. Bu eğilim esas olarak Sosyal-Demokratların sosyalizm için mücadeleyi reddetmeler ve sadece kapitalist toplum yapısı içinde bazı reformlar için çaba harcamaları isteğinden başka bir şey değildi.

tümizin en acil görevi bu bağı güçlendirmektir.

Sosyal-Demokrasi, işçi sınıfı hareketiyle sosyalizmin bir bileşimidir. Görevi, işçi sınıfı hareketine ayrı ayrı aşamalarında, pasif bir şekilde hizmet etmek değil, fakat bir bütün olarak hareketin çıkarlarını temsil etmek, bu harekete en asli hedefini ve politik görevlerini göstermek ve onun politik ve ideolojik bağımsızlığını korumaktır. İşçi sınıfı hareketi, Sosyal Demokrasi'den tecrit edildiği takdirde küçülecek ve kaçınılmaz bir şekilde burjuvalaşacaktır. Sadece ekonomik mücadeleyi yürütürse, işçi sınıfı politik bağımsızlığını yitirerek diğer partilerin kuyruğu haline gelir ve büyük ilkeye ihanet eder; "İşçi sınıflarının kurtuluşu, işçi sınıflarının kendileri tarafından kazanılmalıdır."[4] Her ülkede, işçi sınıfı hareketinin sosyalizmden ayrı olarak var olduğu, her birinin kendi yolunda gittiği bir dönem vardır; ve her ülkede bu ayrılık hem sosyalizmi ve hem de işçi sınıfı hareketini zayıflatmıştır. Bütün ülkelerde ancak sosyalizm ve işçi sınıfı hareketinin birleşmesi her ikisi için de sağlam bir temel yaratmıştır. Fakat sosyalizm ve işçi sınıfı hareketinin bu bileşimi her ülkede, hakim yer ve zaman koşullarına uygun olarak birbirine benzemeyen yollarda tarihi olarak gelişmiştir. Rusya'da sosyalizm ve işçi sınıfı hareketinin birleştirilmesi zorunluluğu çok önce teorik olarak ortaya atıldı, fakat ancak bugün pratiğe aktarılmaktadır. Bu çok çetin bir süreçtir, bu nedenle, bu sürecin beraberinde kararsızlıklar ve kuşkuların da gelmesinde şaşılacak bir şey yoktur.

Geçmişten nasıl bir ders çıkarılabilir?

Tüm Rus sosyalizm tarihi, en acil görevin otokratik yönetime karşı mücadele ve politik özgürlüğün kazanılması koşuluna yönelmiştir. Sosyalist hareketi-

(4) Lenin burada, Marx tarafından yazılan Enternasyonal İşçi Birliği'nin Ana Tüzüğü'nün baş önerisini aktarmaktadır. (Bk. Marx ve Engels, **Seçme Eserler**, Cilt 1, Moskova 1962, s. 386).

miz, tabir caizse, otokrasiye karşı mücadeleye teksif edilmiştir. Diğer taraftan tarih göstermiştir ki, sosyalist düşüncenin işçi sınıflarının öncüsünden tecrit edilmesi Rusya'da her ülkede olduğundan daha geniş çapta olmuştur ve eğer bu durum devam ederse, Rusya'daki devrimci hareket kısırlaşmaya mahkûmdur. Bu koşuldan Rus Sosyal-Demokrasisi'nin proletaryayı sosyalist fikirler ve politik bilinç ile donatma ve işçi sınıfının kendiliğinden hareketine ayrılmaz bir şekilde bağlı devrimci partisini örgütleme görevi ortaya çıkar. Rus Sosyal Demokrasisi bu yönde pek çok şey yapmıştır, fakat geride hâlâ yapılacak pek çok şey vardır. Hareketin büyümesi ile Sosyal-Demokratların çalışma alanı daha da genişler: eylem çeşitlilik kazanır, sayıları her gün biraz daha artan hareket içindeki militanlar çabalarını gündelik propaganda ve ajitasyon ihtiyacından doğan çeşitli özel görevlerin yerine getirilmesinde yoğunlaştırır. Bu olgu pek doğal ve kaçınılmazdır, fakat bu olgu, bu özel çalışmaların ve mücadele yöntemlerinin kendi içlerinde amaçlar haline gelmesine ve hazırlık dönemindeki eylemin ana ve yegâne çalışma olarak kabul edilmesine engel olmaya özellikle dikkat etmemize sebep olur.

Bizim başlıca ve temel görevimiz, işçi sınıfının politik örgütlenmesi ve politik gelişimini kolaylaştırmaktır. Bu görevi arka plana itenler, mücadelenin her türlü özel yöntemlerini ve diğer bütün görevlerini buna bağımlı kılmayı reddedenler yanlış bir yol izlemekte ve harekete ciddi zararlar vermektedirler. Ve bu, birinci olarak yönetime karşı girişilen mücadelede işçi sınıfı hareketinden kopuk, tecrit edilmiş, gizli çevrelerin güçlerini kullanmak için devrimcilere başvuran kimseler tarafından ikinci plana itilmektedir. İkinci olarak da, politik propaganda, ajitasyon ve örgütlenmenin alanını ve

içeriğini sınırlayanlar; sadece hayatlarının istisnai anlarında, bayram gibi özel günlerde, işçilerin politik eğitimini yapmayı doğru ve uygun bulanlar; otokrasiye karşı yapılan mücadelede ondan kısmi tavizler için taleplerini büyük bir hevesle otokrasiye karşı politik mücadele yerine koyanlar; ve bu kısmi taviz taleplerini bir devrimci partinin, bir işçi sınıfı partisinin otokrasiye karşı sistemli ve amansız mücadelesi düzeyine yükseltmeyi sağlamak için gerekenleri yapmayanlar tarafından ikinci plana itilmiştir.

Rabochaya Mysl her alandaki işçilere "Örgütlenin" diye tekrar tekrar sesleniyor ve bu sesleniş "ekonomist" grup taraftarlarınca tekrarlanıyor. Şüphesiz ki biz de bu çağrıya tamamen katılıyoruz, fakat şunu da hemen eklemek zorundayız: Örgütlenin, fakat yalnızca ortak çıkar birliğine dayanan derneklerde, grev fonu ve işçi çevrelerinde değil, siyasi bir parti içinde de örgütlenin; kapitalist toplumun bütününe ve otokratik yönetime karşı verilecek kararlı mücadele için örgütlenin. Böyle bir örgütlenme olmaksızın proletarya hiçbir zaman sınıf bilinçli mücadele seviyesine yükselemeyecektir; böyle bir örgüt olmadığı sürece işçi sınıfı hareketi kısır kalmaya mahkûmdur. Yalnızca çalışma çevreleri, fonlar ve ortak çıkar birliğine dayanan dernekler yoluyla işçi sınıfı -kendini ve bütün Rus halkını ekonomik ve politik kölelikten kurtarmak olan büyük tarihi görevini gerçekleştirmeye muktedir olamayacaktır. Tarihte hiçbir sınıf, bir hareketi örgütlemeye ve yönetmeye muktedir sivrilmiş temsilciler ve politik liderler yetiştirmeksizin iktidara gelmemiştir. Ve Rus işçi sınıfı böyle erkekler ve kadınlar çıkarabileceğini çoktan göstermiştir. Son beş-altı yıl içinde büyük bir hızla gelişen mücadele, işçi sınıfının potansiyel devrimci gücünü göstermiştir; ve yine göstermiştir ki, yönetimin başvurduğu en merhametsiz eziyetler, sosyalizm,

politik bilinç ve politik mücadele için savaşan işçilerin sayılarını azaltmamış, tam tersine çoğaltmıştır. Yoldaşlarımızın 1898'de topladığı kongre, görevlerimizi doğru bir şekilde tanımladı ve sadece başkalarının sözlerini tekrarlamadığı gibi, sadece "entelektüellerin" coşkusunu da dile getirmedi... Parti'nin, program, örgütlenme ve taktik sorunu günümüze uygun bir şekilde ortaya koyarak, bu görevleri gerçekleştirmek için kararlılıkla çalışmaya koyulmalıyız. Programımızın temel varsayımları üzerindeki düşüncelerimizi zaten belirtmiş bulunuyoruz ve doğaldır ki bunların detayına inmenin yeri burası değildir. Gelecek sayılarda bir dizi makaleyi yüz yüze olduğumuz sorunların en önemlisi olan örgütlenme sorununa ayırmayı öneriyoruz. Bu konuda Rus devrim hareketi içindeki eski işçilerin oldukça gerisindeyiz. Bu eksikliği açık kalplilikle kabul etmeli ve bütün çabalarımızı, çalışmada daha büyük gizlilik yöntemleri bulmaya, uygun çalışma yöntemlerini jandarmayı atlatmak ve polis tuzaklarından kurtulmak için uygun yöntemleri sistemli bir şekilde çoğaltmaya yöneltmeliyiz. Sadece boş zamanlarını değil, bütün hayatlarını devrime adayacak kişiler yetiştirmeliyiz; çalışmalarımızın çeşitli biçimlerinde çok sıkı bir iş bölümünü mümkün kılacak genişlikte bir örgüt kurmalıyız. Son olarak taktik sorunları konusunda dikkatimizi aşağıdaki sorunları çözmek için toplamalıyız: Sosyal-Demokrasi eli kolu bağlı durmaz, o faaliyetlerini daha önceden kararlaştırılmış herhangi bir plan veya politik mücadele yöntemi ile sınırlamaz; Parti'nin elindeki güçlere uygun olması ve varolan koşullar altında mümkün olan en iyi sonucun elde edilmesini kolaylaştırmak koşuluyla her türlü mücadele yöntemini tanır. Eğer güçlü bir şekilde örgütlenmiş bir partiye sahip olursak, tek bir grev

dahi, politik bir gösteri ve hükümete karşı kazanılmış politik bir zafer haline dönüşebilir. Eğer güçlü bir şekilde örgütlenmiş bir partiye sahip olursak, tek bir bölgede ortaya çıkan ayaklanma muzaffer bir devrim halinde gelişebilir. Unutmamalıyız ki, kısmi talepler için yönetimle yaptığımız mücadeleler ve belirli tavizlerin kazanılması, aslında ileri karakolların karşılaşması niteliğindeki, düşmanla yapılan küçük çatışmalardır, oysa tayin edici savaş henüz başlamamıştır. Önümüzde, üzerimize kurşun ve gülle yağdıran ve en iyi savaşçılarımızı biçen düşman kaleleri bütün güçleriyle durmaktadır. Bu kaleleri zaptetmeliyiz. Ve eğer biz bütün Rus devrimcilerinin güçleriyle, uyanan proletaryanın güçlerini, Rusya'da namuslu ve hayati olan ne varsa kendisine çekecek olan tek bir parti içinde birleştirirsek, bu kaleleri zaptedeceğiz. İşte ancak o zaman Rus devrimci işçisi Pyotr Alekseyev'in büyük kehaneti gerçekleşmiş olacaktır: "Çalışan milyonların adaleli kolları kalkacak ve asker süngüleri ile korunan despotizmin boyunduruğu atomlarına kadar parçalanacaktır."

1900 Aralığında
Iskra'nın 1. sayısında
yayınlanmıştır.

SOSYAL DEMOKRAT HAREKETİN GÖREVLERİ ÜZERİNE

Hem işçi sınıfı hem de "legal" muhalefetle iki yüzlü bir şekilde flört ediş Val veya Obelensky tipinde kendini kaybetmiş alçak güruhu tarafından elele yürütülüyorsa, bu demektir ki, hükümet, yok etmeye gücünün yetmediği kitleleri ve halk kesimlerini bölmek ve bozmak amacını gütmektedir ve bu görevi kolaylaştırmak için de, sayıları az da olsa, devrimci güçleri, bu alçak güruhunu kovalatarak saptırmak istemektedir. Hükümet üyelerinin birinin veya diğerinin genel anlamda bu durumun farkında olup olmadığı, ya da ne derece farkında olduğu önemli değildir. Önemli olan, hükümetin muazzam politik deneyi ve polis içgüdüsü ile başvurduğu taktiklerdir ki bunlar, *gerçekten* çok önemlidir. Devrimci hareket, halkın gerçek devrimci sınıflarına yayıldığı, üstelik çok yakında yenilmez bir güç halinde gelişmeyi gösterir biçimde, derinliğine ve genişliğine büyüdüğü zaman, hükümet, en iyi devrimci güçleri, en insafsız şiddetin sıradan liderlerini kovalatmak için provoke etmeyi daha avantajlı bulur. Fakat biz, provokasyona kapılmamıza izin vermemeliyiz. Halktan gelen gerçek devrimci gök gürültüsünün ilk gürlemesiyle

aklımız başımızdan gitmemeli, tedbiri elden bırakmamalı ve düşünmeyi ve bilinci gevşetmemeli, Avrupa ve Rusya'nın tüm deneyini, tüm az veya çok kesin sosyalist inançları, temelde tutarlı ve maceracı olmayan taktikleri bir yana atmamalıyız. Kısaca, Narodnaya Volya hareketinin restore edilmesi girişiminin gerçekleşmesine ve Sosyalist Devrimciler'in[5] yükümlendiği ve daha ileriye götürmekte ısrar ettiği bu hareketin teorik ve pratik hatalarının tekrarlanmasına izin vermemeliyiz. Bizim, devrimcileri provoke etme ve kitleleri çürütme çabalarına cevabımız, son derece zararlı eski hatalara ve yeni ideolojik kararsızlıklara yol açacak bir "program"la veya zayıflığımızın ve kararlı bir mücadeleye derhal başlamadaki yeteneksizliğimizin esas kaynağı olan, devrimcilerin kitlelerden tecrit edilmişliğini derinleştirmeye yönelen taktiklerle verilmemelidir. Cevabımızı devrimci güçlerle halk kitleleri arasındaki ilişkiyi güçlendirerek vermeliyiz ve bu ilişki, bugün ancak Sosyal-Demokrat işçi hareketini geliştirmek ve güçlendirmekle kurulabilir. Gerçekten devrimci ve ileri olan, varolan, sosyal ve politik düzenin çökmesinden dolayı hiçbir kaybı olmayacak olan, bu düzenin son ve kaçınılmaz ürünü, mutlak ve uzlaşmaz düşmanı olan sınıf, ancak işçi sınıfı hareketi ile harekete geçirilebilir. Ancak devrimci Marksist teoriye, uluslararası Sosyal-Demokrasi'nin deneylerine

(5) **Sosyalist-devrimciler** (S.D.) 1901 sonları ile 1902 başlarında Rusya'da ortaya çıkan bu küçük burjuva demokrat partisinin üyeleri, Otokrasiye karşı mücadelelerinde, devrimci harekete büyük zararlar veren ve kitlelerin devrimci mücadele için örgütlenmesini engelleyen bireyci terörist taktikler kullandılar. 1905-1907 devrimi yenildiğinde S.D.'nin çoğunluğu burjuva liberalleri tarafına geçti. S.D. liderleri, 1917 burjuva demokratik devriminden sonra burjuva Geçici Hükümetine girdiler, köylü hareketini bastırma politikası izlediler ve bir sosyalist devrim için hazırlanan işçi sınıfına karşı mücadele eden burjuvaziyi ve toprak ağalarını bütünüyle desteklediler. Sosyalist Devrimciler Ekim Devrimi'nden sonra karşıdevrimci burjuvazinin ve toprak ağalarının Sovyet halkına karşı giriştiği silahlı mücadelede yer aldılar.

dayanarak devrimci hareketimizle işçi hareketini kaynaştırabilir ve yenilmez bir Sosyal-Demokrat hareket yaratabiliriz. Ancak gerçek bir işçi partisi adına, düşüncelerimize olan inancı yitirmeden, ülkedeki bütün ilerici unsurları devrimci eylemimize katılmaya, bütün çalışan, ıstırap çeken, baskı gören halkı sosyalizmi desteklemeye çağırabiliriz.

1902 Kasım'ının sonlarında yazılmıştır.
İlk defa 1939'da
Proletarskaya Revolutsia
dergisinin 1. sayısında yayımlanmıştır.

BÖLÜM: III

YENİ GÖREVLER VE YENİ GÜÇLER

Rusya'da işçi sınıfı kitle hareketinin gelişimi Sosyal-Demokrasi'nin gelişimine bağlı olarak üç önemli geçiş ile bellidir. Bunlardan birincisi, dar propagandist çevrelerden kurtulup kitleler arasında geniş ekonomik ajitasyona geçiş; ikincisi, geniş ölçüde politik ajitasyona ve açık sokak gösterilerine geçiş; üçüncüsü, gerçek iç savaşa, dolaysız devrimci mücadeleye, silahlı halk ayaklanmasına geçiş. Bu geçişlerden her biri, bir yandan, başlıca bir tek yönde işleyen sosyalist düşünce, diğer yandan işçi sınıfının gittikçe genişleyen tabakasının daha bilinçli ve aktif mücadele için harekete geçirilmiş olması gerçeği yanında, işçi sınıfının düşünce yapısının tümünde ve hayat koşullarında meydana gelen köklü değişmeler tarafından hazırlandı. Bazen bu değişiklikler proletaryanın güçlerini perde arkasında heyecana kapılmadan toparlaması ile, farkedilmez bir biçimde oldu, böylece entelektüeller kitle hareketinin sürekli niteliğinden ve canlı gücünden sık sık şüpheye düşmüşlerdir. İşte bu anda bir dönüm noktasına gelinecek ve devrimci hareketin tümü, eskiden olduğu gibi, birdenbire yeni ve daha yüksek bir aşamaya

yükselecektir. Proletarya ve onun öncü kolu Sosyal-Demokrasi, uğraşılacak yeni pratik görevlerle karşılaşacak ve dönüm noktasından kısa bir zaman öncesine kadar hiç kimsenin varlığından haberdar olmadığı yeni güçler, yerden fışkırırcasına ortaya çıkacaktır. Fakat bütün bunlar birdenbire olmamıştır, kararsızlıklar, Sosyal-Demokrat hareket içinde akımların mücadelesi, öldü diye düşünülmelerinden ve gömülmelerinden bu yana çok uzun zaman geçmiş olan eskimiş fikirlere dönüşler olmuştur.

Sosyal-Demokrasi Rusya'da bir kere daha böyle bir kararsızlık devresi geçirmektedir. Politik ajitasyonun, oportünist teorileri yıkarak geçmek zorunda kaldığı yeni görevlerin üstesinden gelemeyeceğimizden korkulduğu, "sınıf" sıfatının aşırı tekrarının veya Parti'nin sınıf konusundaki tutumunun bir aşırılığa varan yorumunun Sosyal-Demokratların proletaryanın taleplerinin çok gerisinde kaldığı gerçeğini ispatlamak için kullanıldığı oldu. Hareketin akışı, bütün bu dar görüşlü korkuları ve tutucu görüşleri süpürüp bir kenara atmıştır. Yeni ayaklanmaya, biraz değişik bir biçimde olmakla beraber, modası geçmiş eğilimlere ve çevrelere karşı mücadele ile bir kere daha ulaşılmıştır. *Rabocheye Dyelo*cular,[6] Yeni Iskracılar[7] da yeniden hayat buldular. Taktiğimizi ve örgütümüzü yeni görevlere uygun hale getirmek için "daha üst seviyede bir gösteri" (Zemstvo kampanyası planı) veya "süreç olarak örgütlenme" oportünist teorilerinin direnişini kırmak zorun-

(6) **Rabocheye Dyelocular** - Ekonomistler
Rabocheye Dyelo - Ekonomistler tarafından yayımlanan dergi.

(7) **Yeni Iskracılar** - Menşevikler.
Iskra (Kıvılcım) - 1900'de Lenin'in kurduğu ilk bütün - Rusya Marksist devrimci gazete. R.S.D.İ.P.'nin 1903'teki İkinci Kongresi'nde Parti, devrimci (bolşevik) ve oportünist (Menşevik) eğilimlere bölündü ve **Iskra** Menşevikler'in eline geçti. Daha sonra Lenin'in eski **Iskra**'sının aksi olarak **Novaya Iskra** (Yeni Iskra) adı verildi.

dayız: "ayaklanma saatinin tespiti"ne veya proletarya ile köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğüne karşı duyulan gerici korkuyla mücadele etmek zorundayız. Bir kere daha, "sınıf" kelimesinin aşırı (ve çoğu zaman budalaca) tekrarı ve sınıf konusunda Parti'nin görevlerinin küçümsenmesi, Sosyal-Demokrasi'nin proletaryanın acil ihtiyaçlarının gerisinde kaldığı gerçeğini ispatlamak için kullanılmaktadır. "İşçilerin bağımsız faaliyeti" sloganını, daha düşük seviyedeki çalışma biçimlerine tapan ve gerçekten Sosyal-Demokrat bağımsız faaliyetin daha yüksek faaliyet biçimlerini, proletaryanın kendisinin olan, gerçek-ten devrimci insiyatifi, ihmal edenler tarafından kötüye kullanılmaktadır.

Hareketin kendi akışı içinde bütün bu eskimiş ve cansız düşünce kalıntılarını süpürüp bir kenara atacağına en ufak bir şüphe dahi yoktur. Ancak, böyle bir kenara atış, sadece eski hataların reddedilmesi durumuna indirgenmemelidir, fakat karşılaştırma kabul etmeyecek kadar önemli olan şey, bunun yeni görevlerin yerine getirilmesine yönelik, bugün muazzam kitleler halinde devrimci alana gelmekte olan yeni güçlerin Parti'mize çekilmesine ve bunlardan yararlanmaya yönelik yapıcı devrimci çalışma şeklini alması gerektiğidir. Önümüzdeki Üçüncü Kongre'nin tartışmalarında ana konu bu yapıcı devrimci çalışma sorunları olmalıdır; tüm parti üyeleri yerel ve genel çalışmalarında bu sorunlar üzerinde yoğunlaşmalıdırlar. Karşılaştığımız yeni görevlere gelince, genel terimlerle bunlardan birkaç kere söz etmiş bulunuyoruz. Bunlar; ajitasyonumuzu şehirdeki ve kır kesimindeki yoksul halkın yeni tabakasına yaymak; daha geniş, daha esnek ve daha güçlü bir örgüt kurmak; ayaklanmayı hazırlamak ve halkı silahlandırmak ve bu amaçlar için devrimci demokratlarla anlaşmalar yapmaktır. Bütün Rusya'da genel

grevler, grevler ve gençlik arasındaki bu genel olarak demokrat aydınlardaki ve hatta burjuvazinin birçok kesimlerindeki devrimci hava konusundaki haberler, bu görevleri yerine getirmek üzere yeni güçler doğduğunun açık ifadesidir. Bu muazzam taze güçlerin varlığı ve işçi sınıfı ve köylülük arasındaki engin parlayıcı madde stokunun bugüne kadar sadece küçük bir kısmının Rusya'daki eşi görülmemiş devrimci maya ile etkilendiğinin olumlu teminatı yeni görevlerin mutlaka yerine getirilebileceği ve getirileceği konusunda güvenilir bir garantidir. Şimdi ise karşımıza çıkan pratik sorun, ilk olarak, bu yeni güçlerin *nasıl* yararlı hale getirilebileceği, *nasıl* yönetileceği, *nasıl* birleştirileceği ve *nasıl* örgütleneceği sorunudur; karşılaştığımız ve kapitalist sömürü dünyası var olduğu sürece de karşılaşacağımız eski, sıradan görevleri de bir an unutmaksızın Sosyal-Demokrat çalışmayı günün yeni ve daha yüksek görevlerinde *nasıl* yoğunlaştıracağımız sorunudur.

Bu pratik sorunları çözmekte kullanılacak çeşitli yöntemleri göstermek için, bireysel fakat kanaatimizce oldukça karakteristik bir örnekle başlayacağız. Kısa bir süre önce, devrimin patlamasının arifesinde, liberal burjuva *Osvobozhdeniye* (sayı 63) Sosyal-Demokratların örgütsel çalışmaları sorununa değindi. Sosyal Demokrasi içindeki iki eğilimin mücadelesini yakından izleyen *Osvobozhdeniye*, yeni Iskra'nın Ekonomizm'e dönüşünü, Ekonomizm prensiplerine karşı duyduğu kendi derin sevgisini ("bir İşçi"nin demagojik broşürüyle birlikte) vurgulamakta, tekrar tekrar kullanmak için hiçbir fırsatı kaçırmadı. Bu liberal yayın organı, broşürün (konuyla ilgili olarak *Vperyod* Sayı 2'ye bakınız)[*] devrimci Sosyal-Demokrasi'nin rolünün kaçınılmaz inkârını veya küçümsenmesini ima ettiğine haklı olarak

(*) Bk. **Toplu Eserler**, Cilt 8, s. 56-62. Ed.

işaret etmiştir. "Bir İşçi"nin ortodoks Marksist'lerin zaferinden bu yana, ekonomik mücadelenin ihmal edildiği hakkındaki tamamen yanlış iddiasına değinerek *Osvobozhdeniye* şöyle demektedir:

"Bugünkü Sosyal-Demokrasi'nin hatası, onun, eğitim çalışmasına, legal mücadele biçimlerine, Ekonomizme, işçi hareketinin politik olmayan biçimlerine karşı duyduğu korkuda ve sadece eğitimsel çalışmanın, legal ve politik olmayan mücadele biçimlerini, devrimci adına yaraşır, bir işçi sınıfı hareketi için yeteri kadar güçlü ve geniş bir temel yaratabileceğini anlayamamasında aranmalıdır."

Osvobzhdeniye, taraftarlarını Sosyal-Demokrasi'ye muhalefet ederek değil, onunla elele "bir sendikal hareket yaratmakta insiyatifi bizzat ellerine almaya" teşvik etmekte ve bu durumla Alman işçi hareketinde Sosyalistlere Karşı Olağanüstü Kanun'un uygulanması sırasındaki durum arasında bir paralel çizmekte.

Bütünüyle yanlış olan bu benzetme üzerinde durmanın yeri burası değil. Herşeyden önce, Sosyal-Demokratlar'ın işçi sınıfı hareketinin legal biçimlerine karşı tutumu konusunda gerçeği yeniden belirtmek gereklidir. 1802'de biz "Ne Yapmalı?"da "Rusya'da Sosyalist ve politik olmayan işçi sendikalarının, legalleştirilmesi başladı. Bundan böyle bu eğilimi de hesaba katmak zorundayız." diye yazmıştık. Bunu nasıl hesaba katacağız?" Sorun orada ortaya atıldı ve yalnız Zubatov teorilerinin değil, "Sınıf İşbirliği" konusunda atılan bütün liberal ahenk nutuklarının da teşhir edilmesi gereğine atıfta bulunularak cevaplandırıldı. (*Osvobozhdeniye*, Sosyal-Demokratları işbirliğine davet ederken, birinci görevi tamamen kabul etmekle beraber ikincisini göz ardı etmektedir.) "Bunu yaparken..." diye devam ediyor broşür, "uzun

vadede işçi sınıfı hareketinin legalleştirilmesinin Zubatov'un değil, bizim lehimize olacağını unutmamak gerekir." Zubatovizmi ve liberalizmi legal toplantılarda teşhir ederken darıyla buğdayı birbirinden ayırıyoruz. "Buğdaydan kastımız en geri kesimleri de dahil olmak üzere, daha büyük sayılarda işçilerin dikkatini sosyal ve politik sorunlara çekmek ve kendimizi, yani devrimcileri, gelişmesi bize ajitasyon için kaçınılmaz olarak gittikçe artan ölçüde materyal sağlayacak olan, esasta legal fonksiyonlardan (legal kitapların dağıtılması, karşılıklı yardım, vb.) kurtarmaktır."

Buradan açıkça anlaşılacağı gibi hareketin legal biçimlerine duyulan "korku" ile ilgili bir "yanılmadan" ötürü tedirgin olan varsa o *Osvobozhdeniye*'nin kendisidir. Devrimci Sosyal-Demokratlar, bu legal biçimlerden korkmak şöyle dursun, kendi içlerindeki *buğdayların* olduğu kadar *darıların* da varlığını açıkça belirtmişlerdir. Sonuç olarak, *Osvobozhdeniye* bu tartışmasıyla, devrimci Sosyal-Demokrasi *liberalizmin sınıf özünü* teşhir edecek diye liberallerin duyduğu gerçek (ve esaslı) *korkuyu* örtbas etmektedir.

Fakat bizi, bugünkü görevler açısından, en çok ilgilendiren, devrimcileri bazı fonksiyonlarından kurtarmak sorunudur. Şu anda devrimin başlangıç deneyini yaşamakta olmamız gerçeği, bunu özellikle güncel ve büyük ölçüde önemli kılmaktadır. "Ne Yapmalı?"da, "Devrimci mücadelemizi ne kadar enerjik bir şekilde yürütürsek, hükümet de sendikal çalışmaları legalize etmeye o kadar zorlanmış olacak, bu suretle yükümüzün bir kısmı hafifleyecektir" demiştik. Fakat enerjik bir devrimci mücadele yükümüzü bunun yanı sıra birçok başka konularda da hafifletecektir. Bugünkü durum eskiden yasaklanmış olan şeylerin legalize edilmesinden çok daha

fazla şeyler elde etmiştir. Hükümetin legalleştirmeleri bir yana, bugünkü durum hareketi öylesine yaymıştır ki, eskiden sadece devrimcilerce yapılabilir kabul edilen gerçekte de öyle olan şeyler, pratik alanına girmiş ve kitlelerce kullanılabilir ve olağan hale gelmiştir. Sosyal-Demokrasi'nin tüm tarihi gelişme süreci, bütün engeller karşısında, çarlık kanunlarına ve polis önlemlerine rağmen kendine daha çok eylem özgürlüğü kazanmakta oluşu ile karakterize edilir. Devrimci proletarya, eskiden de olduğu gibi kendisini, gerek işçi sınıfı, gerekse de diğer sınıflardan gelen, hükümetin tasavvur dahi edemeyeceği belli bir destek ve sempati atmosferi ile kuşatmıştır (ki, tabii, bunlar işçi sınıfı demokratlarının taleplerinin çok azını karşılar). Hareketin başlangıç aşamalarında, bir Sosyal-Demokrat aşağı yukarı kültürel çalışma demek olan muazzam bir çalışma yürütmek ya da özellikle ekonomik ajitasyon üzerinde yoğunlaşmak zoruda kalıyordu. Şimdi bu görevler, birer birer, harekete katılan yeni güçlerin ve daha geniş kesimlerin ellerine geçmektedir. Devrimci örgütler, gerçek *politik* liderlik fonksiyonu üzerinde, işçilerin protestoları ve yaygın hoşnutsuzluktan *Sosyal-Demokrat* sonuçlar çıkarmak üzerinde günden güne daha çok yoğunlaşmışlardır. Başlangıçta işçilere, hem gerçek, hem de mecazi anlamda, alfabeyi öğretmek zorundaydık. Bugün politik okur-yazarlık standardı öyle muazzam yükselmiştir ki, bütün çabalarımızı devrimci akıma örgütlü bir yön vermeyi hedef almış Sosyal-Demokrat amaçlar üzerine toplayabiliriz ve toplamalıyız. Şimdiye kadar üzerinde o kadar çaba harcadığımız "hazırlık" çalışmalarının büyük bir kısmını, şimdi liberaller ve legal basın yapmaktadır. Bugün, artık zayıflamış yönetimin baskı altında tutamadığı demokratik fikirlerin ve taleplerin açık propagandası öylesine geniş bir alana

yayılmış bulunuyor ki, biz hareketin bu yepyeni seyrine ayak uydurmayı öğrenmek zorundayız. Tabii, bu hazırlık çalışması içinde hem darılar hem de buğdaylar vardır. Tabii, şimdi Sosyal-Demokratlar burjuva demokratların işçiler üzerindeki etkisine karşı mücadeleye daha fazla dikkat etmek zorunda kalacaklardır. Fakat bu çaba bizim, politik bilinçten yoksun kitleleri uyandırmayı başlıca hedef alan önceki görevimizden çok daha fazla gerçek Sosyal-Demokrat içeriğe sahip olacaktır.

Halk hareketi yayıldıkça, farklı sınıfların gerçek yapıları daha çok açıklığa kavuşacak ve Parti'nin, olayların arkasından sürükleneceğine, sınıfın liderliğindeki, örgütlenmesindeki görevi daha ağır basacaktır. Bağımsız devrimci faaliyetin her çeşidi her alanda ne kadar çok gelişirse, *Rabocheye Dyelo*'nun Yeni Iskra'cılar tarafından pek benimsenen genel anlamda bağımsız faaliyet hakkındaki parlak sözlerinin boşluğu ve anlamsızlığı o kadar açığa çıkacak, *Sosyal-Demokrat* bağımsız faaliyetin anlamı o kadar çok önem kazanacak ve olayların *devrimci insiyatifimize* karşı yarattığı talepler o kadar büyüyecektir. Sosyal hareketin yeni akımları ne kadar çok genişlerse, bu yeni akımlar için yeni kanallar yaratmaya muktedir, güçlü bir Sosyal-Demokratik örgütün varlığının önemi o kadar büyük olacaktır. Bizden bağımsız olarak yürütülen demokratik propaganda ve ajitasyon ne kadar çok bizim yararımıza işlerse, işçi sınıfının bağımsızlığını burjuva demokratlarından koruyacak örgütlü bir Sosyal-Demokrat liderliğin önemi o derece büyük olacaktır.

Bir ordu için savaş ortamı ne ise, devrimci bir dönem de Sosyal-Demokratlar için odur. Ordumuzun kadrolarını genişletmeli ve onları barış gücünden savaş gücüne dönüştürmeli, yedek güçleri seferber et-

meli. terhis edilmiş güçleri silah altına çağırmalı ve yeni yardımcı birlikler, müfrezeler ve hizmetler meydana getirmeliyiz. Savaşta az eğitilmiş erlerle yetinmenin ve sık sık subayların yerine sıradan askerler koymanın ve askerleri subay rütbesine yükseltme işlemini basitleştirmenin ve hızlandırmanın bizim için zorunlu ve kaçınılmaz olduğunu unutmamalıyız.

Benzetmeleri bir yana bırakıp, daha basit bir anlatımla söylersek; halkın yüz misli güçlenmiş olan devrimci enerjisine ayak uydurabilmek için tüm Parti ve Parti'ye bağlı örgütlerin üyelerini çoğaltmalıyız. Söylemeye gerek yoktur ki bu, Marksist doğrularda tutarlı ve sistematik bir eğitim ve öğretimin bir tarafa bırakılacağı anlamına gelmez. Fakat şunu da hatırlamalıyız ki, şu anda eğitim ve öğretim sorununda eğitilmemişlere kesinlikle ve tamamiyle *bizim* anladığımız anlamda *öğretecek* olan, askeri harekatların çok büyük önemi vardır. Ve yine hatırlamalıyız ki, Marksizm'e olan "doktriner" bağlılığımız, şimdi her yerde *kitlelere, somut dersler* sağlayan, devrimci olayların ilerleyişi ile güçlendirilmektedir ve bu dersler dogmamızı kesinlikle doğrulamaktadır. Bunu derken, dogmayı terketmekten veya yabani entelektüellere ve kısır kafalı devrimcilere karşı güvensiz ve şüpheci tumumuzu gevşetmekten bahsetmiyoruz. Tam tersi. Biz, bir Sosyal-demokrat'ın unutması affedilemeyecek olan, dogmayı öğretmenin yeni yöntemlerinden söz ediyoruz. Eski, "dogmatik" derslerimizi, örneğin pratikte terörü kitlelerin ayaklanmasıyla birleştirmek gerektiğini, ya da Rus okumuş toplumunun liberalizminin arkasında yatan, burjuvazimizin sınıf çıkarlarını farkedebilmeyi –geçmişte olduğu gibi etüd çevrelerine değil de kitlelere– aktarmakta büyük devrimci olayların somut derslerinin günümüz için öneminden bahsediyoruz. (*Vperyod* Sayı

3'te Sosyalist-devrimciler'le bu sorun üzerindeki polemiğimize bakınız).(*)

Böylece, Sosyal-Demokrat titizliğimizi ve uzlaşmazlığımızı gevşetmek sözkonusu olmayıp, her ikisini de yeni yollar ve yeni eğitim metodları ile kuvvetlendirmek söz konusudur. Savaş sırasında acemiler, eğitimleri için gerekli dersleri doğrudan doğruya askeri harekatlardan almalıdırlar. Öyleyse yoldaşlar, yeni eğitim metodlarını daha cesaretle ele alalım! İlerleyelim ve daha fazla müfreze örgütleyelim, muharebeye gönderelim, daha fazla genç işçiyi ordumuza yazalım, tüm Parti örgütlerinin normal yapısını komitelerden fabrika gruplarına, zanaat birliklerine ve öğrenci çevrelerine genişletelim. Unutmamalıyız ki, bu görevde her anlık gecikme, Sosyal-Demokrasi düşmanlarının yararına olacaktır; çünkü yeni akımlar acil bir çıkış noktası aramaktadır ve eğer bunlar Sosyal-Demokratik bir kanal bulamazlarsa Sosyal-Demokratik olmayan bir kanala akacaktır. Şunu da hatırlamalıyız ki, devrimci harekette atılan her pratik adım, kesinlikle ve kaçınılmaz olarak, harekete yeni katılan genç acemilere Sosyal-Demokrasi biliminde bir ders verecektir; çünkü bu bilim, çeşitli sınıfların eğilim ve güçlerinin objektif olarak doğru tahmini temeline dayanır. Zaten devrimin kendisi, eski üst yapıların yıkılması ve yeni üst yapıyı kendi yoluyla kurmaya çalışan çeşitli sınıfların bağımsız eyleminden başka birşey değildir. Fakat devrim bilimini sadece kitap dogması seviyesine indirmeyin, onu süreç olarak taktikler, süreç olarak örgüt üzerine adi ifadelerle, karşılıkları, kararsızlıkları ve insiyatif eksikliğini haklı göstermeye çabalayan ifadelerle adileştirmeyin. Değişik gruplara ve çevrelere, örgütlerimizden ayrı olarak ve bunları bir yana bırakarak, daha fazla fırsat verme-

(*) Bk. **Toplu Eserler**, Cilt 8, s. 83-89. Ed.

liyiz, zira hatırdan çıkarmamak gerekir ki, devrimci olayların ilerleyişinin aman tanımayan gerekleri bunları doğru çizgide tutacaktır. Politikada kişinin çoğu kere düşmandan çok şey öğrenmesi eski bir kuraldır. Ve devrimci anlarda düşman, daima kendisine özgü öğretici ve hızlı biçimiyle bizi doğru kararlar almaya zorlar.

Özet olarak, yüz misli süratle gelişen hareketin, çalışmanın, yeni temposunu, daha özgür atmosferini ve daha geniş faaliyet alanını hesaba katmalıyız. Çalışma tamamen farklı bir amaca yöneltilmelidir. Eğitim yöntemlerinde dikkat noktası barışçı öğretimden, askeri harekata kaydırılmalıdır. Genç savaşçılar örgütlerimizin *tümünün ve her çeşidinin* saflarına daha cesaretle, geniş ölçüde ve hızla alınmalıdır. Amacımız için, bir an bile gecikmeksizin, *yüzlerce* yeni örgüt kurulmalıdır. Evet yüzlerce; abartmıyorum. Hiç kimse böyle geniş bir örgütsel çalışmanın ele alınması için "geç kalındı" demesin. Hayır, örgütlenmek için asla çok geç kalınmamıştır. Kanunların verdiği özgürlüğü ve kanunlara rağmen kullandığımız özgürlüğü Parti örgütlerinin her çeşidinin sayısını artırmak ve güçlendirmek için kullanmalıyız. Devrimin gidişi ve sonucu ne olursa olsun, şu veya bu vesile ile ne kadar önceden kontrol edilebilirse edilsin, devrimin tüm gerçek kazançları proletaryanın örgütlendiği oranda sağlamlaştırılabilir ve güvenilir hale getirilebilir.

İkinci Kongre'de çoğunluk taraftarlarının açıklanmasını istedikleri, tam anlamıyla formüle edilen "örgütlenin" sloganı şimdi derhal uygulamaya konulmalıdır. Yeni örgütler kurmakta cesur bir insiyatif gösteremezsek, öncü rolü konusundaki tüm iddialardan asılsız diye vazgeçmek zorunda kalacağız. Ulaşılmış sınırlarda, şekillerde ve komiteler, gruplar, toplantılar ve çevrelerin sınırlarında acz içinde du-

rursak, sadece kendi yeteneksizliğimizi kanıtlamış oluruz. Bugün binlerce değişik çevreden insanlar, bizim yardımımız olmadan, kesin bir program ve amaç saptamadan, sadece olayların etkisiyle her yerde ortaya çıkmaktadır. Sosyal-Demokratlar bu çevrelerin mümkün olduğu kadar çoğuyla doğrudan ilişki kurmayı ve güçlendirmeyi, bunlara yardım etmeyi, kendi bilgi ve deneylerinden onları yararlandırmayı ve kendi devrimci insiyatifleri ile onları harekete geçirmeyi görev edinmelidirler. Açıkça anti Sosyal-Demokrat olanlar hariç, böyle çevrelerin ya doğrudan doğruya Parti'ye katılmalarını, ya da kendilerini *Parti ile aynı çizgiye getirmelerini* sağlayın. İkinci durumda onlardan, programımızı kabul etmelerini veya bizimle mutlaka örgütsel ilişkilere girmelerini istememeliyiz. Sosyal-demokratların bunlar arasında etkin bir şekilde çalışmaları şartıyla, bunların uluslararası devrimci Sosyal-Demokrasi davasına sempatileri ve protesto havaları yalnız başına bile yeterlidir, çünkü bu *sempatizan* çevreleri olayların etkisi altında önce demokratik yardımcılar ve daha sonra da Sosyal-Demokrat işçi sınıfı partisinin inanmış üyeleri haline geleceklerdir.

Yığınlarla insan var, fakat biz çok azız; bu çelişkili formül, Sosyal-Demokrat Parti'nin örgütsel ihtiyaçları için varolan örgütsel hayatı arasındaki çelişkiyi çok kapsamlı bir şekilde belirtmektedir. Bugün bu çelişki, her zamankinden daha çok göze çarpmaktadır; sık sık her yandan yeni güçler için şiddetli istekler, örgütlerde insan gücü eksikliğinden şikayetler işitirken, aynı zamanda da her yerde, özellikle işçi sınıfı içinden, artan genç güçlerden, sayısız yardım teklifi alırız. Bu koşullar altında hâlâ adam yokluğundan yakınan pratik örgütçü, 1793'te Büyük Fransız Devrimi zirvesindeyken, Fransa'da adam yok, her tarafı cüceler kuşatmış diye yazan

madam Roland'ın düştüğü yanlışlığa düşmektedir. Böyle konuşanlar ağaçları görüp, ormanı göremeyenlerdir; olaylar tarafından kör hale getirildiklerini ve olayları düşünce ve fiilde kontrol eden devrimciler olduklarını değil, olayların kontrolu altına girdiklerini ve olaylar içinde kaybolduklarını kabul ediyorlar. Böyle örgütçülerin *emekliye ayrılmaları* ve meydanı deneyimsizliklerinden doğan sakıncaları gayretli çalışmalarıyla telafi edecek olan daha genç güçlere bırakmaları daha iyi olur.

Hiç de insan kıtlığı yoktur; devrimci Rusya daha önce hiç görmediği kadar insan bolluğuna sahiptir. Hiçbir devrimci sınıf, geçici müttefikler, bilinçli dostlar ve bilinçsiz yardımcılar bakımından, bugünkü Rus proletaryası kadar zengin olmamıştır. Yığınla insan vardır; bütün yapılması gereken şey, kuyrukçu düşünce ve hükümlerden kurtulmak, insiyatif ve girişme, "planlara" ve "yüklenmelere" bütün alanı açmak, böylece büyük devrimci sınıfın temsilciliğine layık olduğumuzu göstermektir. O zaman Rus proletaryası, *Büyük Rus devrimini* başladığı gibi kahramanca tamamlayacaktır.

8 Mart (23 Şubat) 1905
Vperyod Sayı: 9

BÖLÜM IV

POLİTİKA İLE PEDAGOJİNİN KARIŞTIRILMASI ÜZERİNE

İşçilerin kapitalistlerle veya hükümetle olan mücadelelerinden herhangi birinde bir tersliğe uğradığı zaman karamsarlığa kapılan ve kitleler üzerindeki etki derecemizin yetersizliğine işaretle işçi sınıfı hareketinin büyük ve yüce amaçlarını alayla küçümseyen bazı Sosyal-Demokratlar var. "Biz kim oluyoruz da bu çeşit eylemlere girişiyoruz?" diyorlar. Kitlelerin havasını dahi bilmezken, onlarla kaynaşmaya ve çalışan kitleleri ayaklandırmaya muktedir değilken Sosyal-Demokrasi'nin devrimde öncü rolünden sözetmek anlamsız olur! Geçen 1 Mayıs'ta Sosyal-Demokratların uğradığı terslikler bu havayı yoğunlaştırdı. Tabiatıyla Menşevikler veya Yeni Iskracılar; sanki geçici bir devrimci hükümet veya devrimci demokratik diktatörlük vs. düşünen ve bundan sözeden varmış gibi, buna rağmen ve buna cevap olarak "Kitlelere!" özel sloganını ortaya atmak için bu açığı yakaladılar.

İtiraf edilmelidir ki, bu karamsarlıkta, Yeni Iskranın aceleci yayınlarının bu karamsarlıktan çıkardıkları sonuçlarda, Sosyal-Demokrat harekete büyük zararlar verebilecek, oldukça tehlikeli bir

konu vardır. Kuşkusuz özeleştiri her zinde ve mert parti için hayati önem taşır. Aptalca iyimserlikten daha saçma bir birşey yoktur. Kitleler üzerindeki etkimizi, tam anlamıyla Marksist olan propaganda ve ajitasyonumuzu, işçi sınıfının ekonomik mücadelesiyle olan çok sıkı ilişkimizi vs. derinleştirme ve genişletmenin, genişletme ve derinleştirmenin değişmez, zorunlu gereğine ısrarla dikkat etmekten daha garantili bir şey yoktur. Ancak, böyle bir ısrar her zaman, bütün koşullarda ve her durumda garantili ise de, bu ne özel sloganlar haline getirilmeli, ne de Sosyal-demokrasi içinde özel bir eğilim yaratma girişimlerini haklı göstermelidir. Burada bir sınıf çizgisi vardır; sınırların aşılması itiraz götürmez derecede meşru olan ısrarı, hareketin amaç ve hedefini daraltarak günümüzün esas ve hayati politik görevlerine karşı doktriner bir körlüğe sürükleyecektir.

Kitleler içindeki çalışmamızı ve etkimizi daima genişletmek ve şiddetlendirmek görevimizdir. Bunu yapmayan bir Sosyal-demokrat, Sosyal-Demokrat değildir. Bu sonuca ulaşmak için düzenli ve devamlı bir şekilde çalışmayan hiçbir grup, çevre veya kol bir Sosyal-Demokrat örgüt olarak nitelenemez. Proletaryanın farklı ve bağımsız partisi olarak kesinlikle ayrılığımızın amacı, büyük ölçüde her zaman ve sapmadan, tüm işçi sınıfını mümkün olduğu kadar Sosyal-Demokrat bilinç seviyesine çıkarma Marksist çalışmasını, bizi bu acil görevden uzaklaştıracak politik fırtınalara, hele ortamda politik değişmelere, izin vermeksizin yürütmemiz gerçeğindedir. Bu çalışma olmaksızın, politik çalışma kaçınılmaz bir şekilde, bir oyun halinde dejenere olurdu. Çünkü bu faaliyet, ancak belirli bir sınıf kitlesini ayaklandırdığı, onun ilgisini kazandığı ve onu olaylarda aktif ve en önde yer almak üzere harekete geçirdiği za-

man ve bunu yaptığı ölçüde proletarya için gerçek bir önem kazanır. Söylediğimiz gibi, bu çalışma her zaman gereklidir. Ne zaman bir terslikle karşılaşsak yine bunu hatırlamalıyız ve buna ağırlık vermeliyiz, çünkü bu çalışmada zayıflık, *daima* proletaryanın yenilgisinin nedenlerinden biridir. Aynı şekilde buna, her zaferimizden sonra da dikkat çekmeli ve önemini ısrarla belirtmeliyiz. Aksi takdirde kazanılan zafer aldatıcı bir zafer olacak ve meyvaları garantili olmayacak ve onun nihai hedefimiz için büyük mücadeledeki anlamı önemsiz ve hatta olumsuz olacaktır. (Özellikle böyle kısmi bir zafer, bizim uyanıklığımızı gevşetecekse, güvenilmez müttefiklere karşı duyduğumuz güvensizliği unutturacaksa ve bizi düşman üzerine yapacağımız yeni ve daha şiddetli bir saldırı için doğru zamanı seçmekten alakoyacaksa).

Fakat kitleler üzerindeki etkimizi şiddetlendirmek ve genişletmek daima gerekli olduğundan, her yenilgiden sonra olduğu gibi her zaferden sonra, devrimin fırtınalı dönemlerinde olduğu gibi politik sükûnet sırasında da bu çalışma üzerindeki ısrarı özel bir slogan haline getirmemeli ya da demagoji düzeyine alçalma riskine katlanmak, ileri ve tek gerçekten devrimci sınıfın amaçlarını alçaltmak istemiyorsak, bunun üzerine özel olarak eğilmemeliyiz. Sosyal-Demokrat Parti'nin politik faaliyetinde pedagojik bir unsur vardır ve daima olacaktır. Biz ücretli işçi sınıfının tümünü insanoğlunun tüm baskılardan kurtuluşu için savaşçılar olarak eğitmeliyiz. Bu sınıfın gitgide daha çok kesimini sürekli olarak eğitmeliyiz; bu sınıfın, hayat bilimimizden en az etkilenmiş olan, en geri ve en az gelişmiş üyelerine, onlarla yakınlaşmak, onlarla konuşabilmek, onları sabırla ve sürekli olarak Sosyal-Demokrat bilinç düzeyine yükseltmek için doktrinimizde kupkuru bir dogma yaratmadan yaklaşmayı

öğrenmeliyiz. Öğretmek sadece kitaplarda değil, proletaryanın bu geri ve az gelişmiş tabakalarının varlıklarını sürdürmek için verdikleri günlük hayat mücadelelerinde yer alarak yürütülmelidir. Günlük her faaliyet içinde belli bir pedagojik unsurun var olduğunu tekrar belirtiriz. Bu faaliyeti gözden kaçıran Sosyal-demokrat, Sosyal-demokrat olmaktan çıkar. Bu doğrudur. Fakat bugünlerde bazılarımız, politakının görevlerini pedagojiye indirgeyen bir Sosyal-demokrat'ın farklı bir nedenden dolayı da olsa, yine Sosyal-demokrat olmaktan çıkacağını sık sık unutmaktadırlar. Bu "pedagoji"yi özel bir slogan haline getirmeyi, onu "politika"nın *karşısına çıkarmayı*, bunun üzerinde özel bir eğilim yaratmayı ve Sosyal-Demokrasi politikacılarına karşı bu slogan altında kitlelere gitmeyi düşünenler, derhal ve kaçınılmaz bir şekilde demagojiye düşeceklerdir.

Karşılaştırmaların iğrenç olduğu eski bir aksiyomdur. Her karşılaştırmada, karşılaştırılan fikir ve objelerin diğer yanları deneme kabilinden ve şartlı bir şekilde soyutlanarak, bu obje ve fikirlerin bir veya birkaç yanına göre benzerlik çıkarılır. Şimdi bu çok bilinen, fakat sık sık bilmezlikten gelinen gerçeği okuyucuya hatırlattıktan sonra, Sosyal-Demokrat Parti'yi ilk, orta ve yüksek kısımlardan ibaret büyük bir okul ile karşılaştıralım. Bu büyük okulda, alfabe'nin öğretilmesi, bilginin ilk temellerinin ve bağımsız düşünmenin öğretilmesi hiçbir zaman ve hiçbir koşul altında ihmal edilemeyecektir. Fakat eğer herhangi bir kişi, alfabeyi öğretme gereğini, bir araç yapmaya çalışmış, eğer bu (alfabeyi öğrenenlerden çok daha küçük bir çevrenin insanları için ulaşılabilir olan) yüksek öğrenimin geçici, şüpheci ve "dar" sonuçlarını ilkokulun sürekli, derin, kapsamlı ve somut sonuçlarıyla telafi etmeye girişmişse, inanılmaz bir kısa görüşlülük göstermiş

olacaktır. Hatta bu kimse büyük okulun bütün amaçlarını saptırabilir, yüksek öğrenimi ihmal ederek, şarlatanlar, demagoglar ve gericilerin sadece alfabeyi öğrenmiş olan halkı yanlış yola sevketmelerini kolaylaştırmış olur. Şimdi de gelin Parti'yi bir ordu ile karşılaştıralım. Ne savaş, ne de barış sırasında acemilerin yetiştirilmesini, tüfek talimlerini veya askerlik biliminin temel bilgilerini mümkün olduğu kadar yoğun ve kapsamlı bir şekilde kitleler arasında yaymayı ihmal edemeyiz. Fakat eğer manevraları ve meydan savaşlarını yönetenler...[*]

1905 Haziran'ında yazılmış
İlk defa 1926'da
Lenin Çeşitli Yazılar V'de
yayımlanmıştır.

[*] El yazısı burada kesilmektedir. - Ed.

MOSKOVA AYAKLANMASININ DERSLERİ

1905 Aralık'ında Moskova (Moskova 1906) kitabı bundan daha uygun bir zamanda yayımlanamazdı. Aralık ayaklanmasının[8] derslerini sindirmek, işçilerin partisinin acil bir görevidir. Yazık ki, bu kitap tıpkı bir kaşık dolusu katranla ziyan edilen bir fıçı bala benziyor; –tamamlanmamışlığına rağmen– en ilgi çekici materyal ve inanılmaz derecede düzensiz, inanılmaz derecede bayat sonuçlar. Bu sonuçları bir başka vesile ile ele alacağız;[*] şimdi ise dikkatimizi günün en önemli politik sorunu üzerinde toplayacağız. Moskova ayaklanmasından alınacak dersler üzerinde.

Moskova'daki Aralık hareketinin başlıca eylemleri barışçı grevler ve gösterilerdi ve bunlar geniş işçi çoğunluğunun aktif bir rol aldığı tek mücadele

(8) **Aralık Ayaklanması** - Moskova işçilerinin 1905'te otokrasiye karşı giriştiği ayaklanma. İşçiler Moskova Sosyal-demokratları (Bolşevikler) önderliğinde çarlık askerlerine karşı dokuz gün barikatlarda kahramanca çarpıştılar. Hükümet ayaklanmayı ancak St. Petersburg'tan yeni birliklerin gelmesiyle merhametsizce bastırabildi. İşçi mahalleleri kana boğuldu; şehirde ve banliyölerde binlerce işçi katledildi.

(*) Bk. **Toplu Eserler**, Cilt 11, sayfa 189 - 193. Ed.

biçimleriydi. Ancak, Moskova'daki Aralık eylemi, genel grevin, bağımsız ve mücadelenin hakim biçimi olarak, modası geçmiş olduğunu ve hareketin esaslı ve karşı konulmaz bir güçle bu dar sınırlardan çıkmakta ve mücadelenin en üst biçimini –ayaklanmayı– ortaya çıkarmakta olduğunu parlak bir şekilde göstermiştir.

Grev çağrısıyla, bütün devrimci partiler, Moskova'daki bütün sendikalar, hareketin kaçınılmaz bir şekilde ayaklanma halinde gelişmesi gerektiğini farkettiler ve hatta sezinlediler. 6 Aralık'ta İşçi Milletvekilleri Sovyeti "grevi silahlı bir ayaklanmaya dönüştürmeye çalışma" kararı almışlardı. Bununla beraber, aslında, örgütlerin hiçbiri buna hazırlanmış değildi. Hatta, Gönüllü Çarpışma Müfrezeleri Birleşik Konseyi[9] bile ayaklanmadan çok uzak bir şeyden söz eder gibi söz ediyordu (9 Aralık'ta) ve pek açık bir şekilde belli ki, yapılan sokak çarpışmaları ile ilgileri ya da bunlar üzerinde kontrolleri yoktu. Örgütler hareketin gelişmesine ve genişliğine *ayak uydurmayı başaramadılar.*

Grev, esas olarak Ekim'den[10] sonra yaratılan objektif koşulların baskısının bir sonucu olarak ayaklanma halinde gelişiyordu. Bir genel grev, hükümeti

---

(9) **Çarpışma Müfrezeleri** - 1905 devriminde Rusya'nın büyük şehirlerinde ve endüstri merkezlerinde çarlığa karşı çarpışmak için kurulan silahlı işçi müfrezeleri. Bunlar Moskova ve diğer şehirlerdeki silahlı Aralık ayaklanmasına katıldılar.
Gönüllü Çarpışma Müfrezeleri Moskova Birleşik Konseyi - Sosyal Demokratlar, Sosyalist Devrimciler ve diğer partilerin üyelerinin kurduğu, gönüllü müfrezeler temsilcilerinden meydana geliyordu.

(10) 1905 Ekim'inde Rus devrimci proletaryası ulus çapında bir politik greve girişti. Bütün atölyeler, fabrikalar ve demiryolu ulaşımı durdu. Genel grev işçi sınıfının büyük gücünün tartışılmaz kanıtı oldu. Çar 17 Ekim'de bir anayasa ve konuşma, toplanma ve basın özgürlüğü vadeden bir Manifesto yayımlamak zorunda kaldı. Çarın vaadlerinin bir aldatmaca olduğu ortaya çıktı ve hiçbir zaman yerine getirilmedi.

bir daha böyle hazırlıksız yakalayamaz: Onlar karşı-devrim güçlerini örgütlemiş bulunuyordu ve askeri bir eylem için hazır durumdaydılar. Rus devriminin Ekim'den sonraki tüm akışı ve Aralık ayında Moskova'da meydana gelen olaylar dizisi Marks'ın temel önerilerinden birini çarpıcı bir şekilde doğrulamıştır: Devrim, kuvvetli ve birleşik bir karşı-devrimi yaratarak ilerler, yani devrim, düşmanı gitgide daha aşırı savunma tedbirlerine başvurmaya zorlar ve böylece çok daha güçlü saldırı vasıtaları bulur.[11]

7 ve 8 Aralık; Barışçı bir grev ve barışçı kitle gösterileri; 8'in akşamı: Akvaryum'un kuşatılması; 9 Aralık sabahı; Strastnaya Meydanı'ndaki kalabalık ağır süvarinin saldırısına uğrar. Akşam: Fiedler binası basılır. Gerginlik artmaktadır. Örgütlenmemiş sokak kalabalıkları, tamamen kendiliğinden ve kararsız bir şekilde, ilk barikatları kurar.

10 Aralık'ta barikatlar ve caddelerdeki kalabalıklar üzerine ağır ateş açılır. Barikatlar daha bilinçli, kopukluk olmadan, gerçekten kitle ölçüsünde kurulur. Bütün halk sokaklardadır; şehrin kilit merkezleri barikatlar ağıyla kaplanmıştır. Gönüllü çarpışma birimleri birkaç gün süreyle süvarilere karşı onları bitiren ve Dubasov takviye birlikleri için yalvarmaya zorlayan çetin bir gerilla savaşı verdi. Sadece 15 Aralık'ta hükümet kuvvetlerinin üstünlüğü kesinleşti ve 17 Aralık'ta Semyonovsky Alay[12] ayaklanmanın son kalesi olan Presnya Mahallesi'ni ezdi.

Ayaklanma, bir grevden ve gösterilerden, tecrit edilmiş barikatlara, tecrit edilmiş barikatlardan, barikatların kitleler tarafından kurulmasına ve

(11) Bk. K. Marx **1848'den 1850'ye kadar Fransa'da Sınıf Mücadeleleri.** (Marx ve Engels, **Seçme Eserler**, Cilt 1, Moskova 1962, s. 139.

(12) 1905 Aralık ayında, Semyonovsky Muhafız Alayı askerleri St. Petersburg'tan Moskova'ya işçilerin ayaklanmasını bastırmak için gönderildi.

süvarilere karşı girişilen sokak çarpışmalarına kadar uzanan mücadeleden doğdu. Proletarya kitle mücadelesi, örgüt yöneticilerini aşarak bir grevden bir ayaklanmaya gelişmiştir. Bu, Rus devriminin 1905 Aralık'ında ulaştığı en büyük tarihi kazançtır; ve bu tıpkı bundan önceki kazançlarda olduğu gibi, muazzam fedakârlıklar pahasına alınmıştır. Hareket, politik bir grevden daha üst bir aşamaya yükseltilmiştir. Hareket, gericiliği direnişinin uç noktasına ulaşmaya zorladı ve böylece devrimin de saldırı araçlarını kullanmakta uç noktasına ulaşacağı anı çok yaklaştırdı. Gericilik barikatlara, kalabalığa ve binalara kurşun yağdırmaktan öteye gidemez. Fakat devrim, Moskova gönüllü çarpışma birimlerinden çok daha ileriye, derinlikte ve genişlikte çok, ama çok ileriye gidebilir. Ve devrim Aralık ayından bu yana çok ilerledi. Devrimci krizin temeli muazzam ölçüde genişlemiştir –şimdi bıçağın ağzı daha da keskinleştirilmelidir.

Proletarya, mücadelesinin objektif koşullarındaki değişikliği ve grevden bir ayaklanmaya geçişin gereğini liderlerinden daha çabuk anladı. Her zaman olduğu gibi, pratik teoriyi geçti. Barışçı bir grev ve gösteriler bile işçileri tatmin etmez oldu; sordular: Bundan sonra ne yapılmalıdır? Ve daha kararlı eylemler istediler. Barikatlar kurulması talimatı, semtlere çok geç, şehrin merkezinde barikatlar kurulduktan sonra ulaştı. İşçiler büyük sayılarla işe koyuldular. Fakat *bu bile onları tatmin etmedi*; bilmek istiyorlardı: Bundan sonra ne yapılmalıdır? Aktif önlemler istediler. Aralık ayında biz, Sosyal-Demokrat proletarya liderleri, tıpkı birliklerini, birçoğunun savaşta aktif rol almasına meydan vermeyecek şekilde düşüncesizce yaşayan bir başkumandana benziyorduk. İşçi kitleleri, kararlı kitle eylemine girişmek için gerekli talimatı istediler, fa-

kat bu talimatı alamadılar.

Bu nedenle, Plekhanov'un, bütün oportünistlerin dört elle sarıldıkları, grevin zamansız olduğu ve başlatılmaması gerektiği ve "silaha sarılmamaları gerektiği" görüşlerinden daha kısa görüşlü birşey olamazdı. Tam tersine, daha kararlı, enerjik ve saldırgan bir şekilde silaha sarılmalıydık; kitlelere hedefleri barışçı bir grevle sınırlamanın imkansız olduğunu ve korkusuz, amansız bir silahlı çatışma gerektiğini açıklamalıydık. Hiç değilse şimdi açıkça ve herkesin önünde itiraf etmeliyiz ki politik grevler yetersizdir; ajitasyonu yürütmeli ve bunu "hazırlık aşamaları" konuşmalarıyla veya herhangi bir şekilde içinden çıkılmaz bir hale sokmamalıyız. Biz eğer yaklaşan devrimci eylemin acil görevi olarak, kanlı, dehşet verici bir imha savaşının gerekliliğini kitlelerden saklarsak, hem kendimizi hem de halkı kandırmış oluruz.

Bunlar, Aralık olaylarının ilk dersleri. Diğer bir ders, ayaklanmanın niteliği, yönetim metodu ve askerleri halkın tarafına geçmeye sevkeden koşullarla ilgilidir. Partimizin sağ kanadında, bu ikinci mesele üzerinde fevkalade tek yanlı bir görüş egemendir. Modern askeri birliklerle çarpışmanın imkansız olduğu; bu birliklerin devrimci olmaları gerektiği iddia edilmektedir. Şüphesiz devrim bir kitle karakteri kazanmadıkça ve askeri birlikleri etkilemedikçe, ciddi bir mücadeleden söz edilemez. Askeri birlikler arasında çalışmamızın şart olduğunu söylemeye bile gerek yoktur. Fakat onları bir hamlede ikna etmenin veya kendiliklerinden davaya inanmalarının sonucu olarak, bizim tarafa geçeceklerini hayal etmemeliyiz. Moskova ayaklanması, bu görüşün ne kadar kişileşmiş ve ölü bir görüş olduğunu açıkça ortaya koymuştur. Aslında askeri birliklerin tereddüt göstermesi, ki bu her gerçek halk hareketi içinde kaçı-

nılmaz bir olaydır, devrimci mücadelenin şiddetlendiği her zaman *askeri birlikler için gerçek bir* mücadeleye yol açar. Moskova ayaklanması, devrim ve gericilik arasında bocalayan askeri birlikler için, kanlı ve çılgın bir mücadelenin mükemmel bir örneği olmuştur. Bizzat Dubasov, Moskova garnizonunu oluşturan on beş bin kişi içerisinde sadece beş bin kişinin güvenilebilir olduğunu açıklamıştır. Hükümet kararsızlara çok çeşitli ve korkunç yollarla engel oldu: Onlara ricada bulundular, övdüler, rüşvet verdiler, kol saatleri, paralar, vs. hediye ettiler, votkayla uyuşturdular, yalan söylediler, tehdit ettiler, kışlaya hapsedip silahlarını aldılar ve en az güvenilir olduklarından şüphelenilenleri ise ihanet ve şiddet kullanarak tasfiye ettiler. Bu durumda hükümetten çok geri kaldığımızı, açıkça ve çekinmeden itiraf etmek cesaretini göstermeliyiz. Biz kararsız askeri birlikler için hükümetin giriştiği ve kazandığı böyle saldırgan, verimli, cesur ve aktif bir çarpışmada emrimize amade güçlerden faydalanmayı başaramadık. Ordu içinde çalışmalar yaptık ve gelecekte bu çalışmaları, askeri birlikleri ideolojik olarak "tarafımıza kazanmak" için iki misline çıkartacağız. Fakat ayaklanma sırasında, askeri birlikler için maddi bir mücadelenin zorunluluğunu unutacak olursak, sefil bilgiçler durumuna düşeriz.

Aralık ayında, Moskova proletaryası bize askeri birlikleri ideolojik olarak "saflarımıza kazanmak" konusunda muhteşem dersler verdi. Örneğin, 8 Aralık'ta Strastnaya Meydanı'nda kalabalık Kazak'ları çevirdi, onları kardeşçe kaynaşıp, geri dönmeye ikna etti. 10 Aralık'ta Presnya Mahallesinde on bin kişilik bir halk kitlesi önünde ellerinde kızıl bir bayrak taşıyan iki işçi kız Kazak'ları "öldürün bizi, bayrağı ölmeden teslim etmeyeceğiz!" diye haykırarak karşıladığı zaman, Kazaklar

şaşkına dönmüş, kalabalıktan gelen "Yaşasın Kazak'lar" bağırışları arasında dört nala oradan uzaklaşmıştı. Bu cesaret ve kahramanlık örnekleri proletaryanın belleğinde ebediyete kadar derin izler olarak kalmalıdır.

Şimdi de, bizim hükümetten nasıl geride olduğumuzu gösteren örnekler verelim. 9 Aralık'ta askerler devrimcilere katılmak üzere *Marseillaise'i* söyleyerek Bolshaya Serpukhovskaya Caddesi'nden aşağı yürüyorlardı. İşçiler onları karşılamak için delegeler gönderdi. Malakhov'un bizzat kendisi onlara doğru tehlikeli bir şekilde at sürdü. İşçiler çok geç kalmıştı, Malakhov daha önce ulaştı. Malakhov, askeri kararsızlığa düşüren çok heyecanlı bir konuşma yaptı, askerleri ağır süvariler kuşattı, kışlaya gönderdi ve orada hapsetti. İki gün içinde yüz elli bin kişinin çağrımız üzerine ayaklanmasına rağmen, askerlere önce biz değil Malakhov ulaştı, oysa bunlar devriye kolları olarak örgütlenebilirlerdi ve örgütlenmeliydiler. Malakhov askerleri ağır süvari birlikleri ile kuşattı, oysa biz Malakhov'u bomba atıcıları ile çevirmedik. Bunu yapabilirdik ve yapmalıydık; ve çok önce Sosyal-Demokrat basın (eski *Iskra*) bir ayaklanma sırasında sivil ve askeri şefleri acımadan yok etmenin görevimiz olduğuna işaret etmişti. Bolshaya Serpukhovskaya Caddesi'nde olanlar, ana çizgileri ile Nesvizhskiye Kışlasında ve Krutitskiye Kışlasında da tekrarlandı ve yine işçiler Ekaterinoslav Alayı'nı "geri çekmeye giriştikleri zaman ve Alexandrov'daki istihkamcılara delegeler gönde-rildiği zaman ve Rostov topçu birliği Moskova yolundan geri döndürüldüğü zaman ve Kolomna'daki istihkamcılar silahsızlandırıldıkları zaman ve benzeri olaylarda, aynı şeyler yaşandı. Ayaklanma sırasında biz kararsızlık gösteren askeri birlikler için yaptığımız mücadelede yeterli olmadığımızı ispat ettik.

Aralık ayı olayları, Marx'ın oportünistlerin unuttuğu bir diğer temel önerisini daha, yani devrimin bir sanat olduğunu ve bu sanatın başlıca kuralının korkunç cesur ve geri dönmeyecek derecede kararlı bir taarruz olduğunu doğrulamıştır. Biz bu gerçeği yeterli ölçüde hazmedemedik. Biz bu sanatı, her ne pahasına olursa olsun aldırmak kuralını, ne kendimiz haklıyla öğrendik ne de kitlelere öğrettik. Bu eksikliği gidermek için var gücümüzle çalışmalıyız. Politik sloganlar sorununda taraf tutmak yeterli değildir; silahlı bir ayaklanma sorununda ise taraf tutmak zorunludur. Buna karşı olanlar, buna hazırlanmayanlar, gözünün yaşına bakılmaksızın devrim taraftarları saflarından atılmalı, devrimin düşmanları olan hainler ve korkaklar paçavraları arasına gönderilmelidirler; çünkü, mücadelenin koşulları ve olayların zorlaması karşısında düşmanla dostu bu kurala göre ayırdetmeye mecbur olacağımız gün yaklaşmaktadır. Tavsiye edeceğimiz şey, pasiflik, askeri birliklerin "tarafımıza geçmesi" gerçekleşinceye kadar "beklemek" değildir. Hayır! Biz cesur bir taarruz ve silahlı bir saldırının gereğini, böyle zamanlarda düşmanın kumanda mevkiinde olanların imhasının ve kararsızlık içindeki askerler için enerjik bir mücadelenin gereğini damlardan haykırmalıyız.

Moskova'nın öğrettiği üçüncü büyük ders de, bir ayaklanma için güçlerin örgütlenmesi ve taktiklerle ilgilidir. Askeri taktikler, askeri teknik seviyesine bağlıdır. Bu açık gerçeği Engels göstermiş ve yurdumuzdaki bütün Markist'lere iletmiştir. Bugünkü askeri teknik, on dokuzuncu yüzyılın ortalarındaki teknikle aynı değildir. Barikatları revolverlerle savunmak, topçu ateşine karşı da insan yığınlarıyla karşı durmak budalalık olacaktır. Kautsky, Moskova ayaklanmasından sonra Engels'in sonuçlarını[13] gözden geçirmenin tam sırasıdır ve Moskova *"yeni barikat*

taktikleri" yaratmıştır, diye yazarken haklıydı. Bu taktikler gerilla savaşı taktikleridir. Bu taktiklerin gerektirdiği örgüt seri hareket edebilen, fevkalade küçük, on, üç ve hatta iki kişinin oluşturduğu birimlerdir. Sık sık, beş veya üç kişilik birimlerden söz edildiğinde alayla gülen Sosyal-Demokratlara rastlıyoruz. Fakat alay, modern askeri tekniğin zorladığı koşullar altında yapılan bir sokak çatışmasında ortaya çıkan *yeni* örgütlenme ve taktik sorunlarını ihmal etmenin kolay bir yoludur. Baylar, Moskova ayaklanmasının hikayesini dikkatle inceleyin ve o zaman "beş kişilik birimler" ile "yeni barikat taktikleri" sorunu arasında ne gibi bir ilişkinin var olduğunu daha iyi anlayacaksınız.

Bu taktikleri Moskova geliştirdi, fakat onları dikkate değer ölçüde, gerçekten kitle ölçüsünde uygulamak üzere yeterli derecede geliştirmeyi başaramadı. Gönüllü çarpışma müfrezeleri çok azdı, cesurca saldırı sloganı işçi kitlelerine ulaştırılmadı ve onlar da bunu uygulamadılar; gerilla müfrezeleri karakterleri açısından birbirinin aynıydı ve yöntemleri ve silahları yetersiz, kalabalıkları yönetme yetenekleri hemen hemen hiç gelişmemişti. Bütün bu eksiklikleri tamamlamalıyız ve bunu, Moskova ayaklanmasından öğrenerek bu deneyleri kitleler arasında yayarak ve bunları daha da geliştirmek için yaratıcı çabalarını teşvik ederek yapacağız. Ve aralık ayından beri bütün Rusya'da hemen hemen aralıksız sürdürülen kitle terörü ve gerilla savaşının kitlelerin bir ayaklanmanın taktiklerini doğru bir şekilde öğrenmelerine yardım edeceğine şüphe yoktur. Sosyal-Demok-

(13) Lenin, Marx'ın, **1848'den 1850'ye kadar Fransa'da Sınıf Mücadeleleri** adlı kitabına Engels'in yazdığı girişe atıf yapmaktadır. 1895'te yayımlanmak için hazırlandığında, Alman Sosyal-Demokratları bu Giriş'i tahrif ettiler ve sonra da silahlı ayaklanmanın ve barikatlarda çarpışmanın inkarı şeklinde yorumladılar. Giriş'in Engels'in el yazmalarına göre tam metni ilk defa SSCB'de yayımlandı. (Bk. Marx ve Engels, **Seçme Eserler**, Cilt 1, Moskova 1962, s. 118-138).

rası, ayaklanma sırasında Moskovalı yoldaşlarımızın ve meşhur Letonya Cumhuriyeti[14] günlerinde Letonyalıların parlak bir şekilde ve amansızca uğraştığı, gerilla savaşının "sokak çapkınları" tarafından saptırılmasını, amansızca ezer ve ortadan kaldırırken, bu kitle terörünü kavramalı ve genel devrimci mücadelenin ve işçi sınıfı hareketinin çıkarlarına ve koşullarına tabi kılarak, elbette örgütleyerek ve kontrol da ederek, kendi taktikleriyle birleştirmelidir.

Çok kısa bir süre önce askeri teknikte yeni gelişmeler kaydedilmiştir. Japon savaşı elbombasını yarattı. Küçük silah yapan fabrikalar otomatik silahları piyasaya çıkardı. Bu silahların her iki tipi de, yeterli olmamakla beraber, Rus devriminde başarılı bir şekilde kullanılmaktadır. Teknikteki gelişmelerden faydalanabiliriz ve faydalanmalıyız. İşçi müfrezelerine çok sayıda bomba yapmayı öğretmeliyiz, onlara ve bizim çarpışma müfrezelerimize patlayıcı madde, fitil ve otomatik tüfek ikmalinde yardımcı olmalıyız. Eğer işçi kitleleri şehirlerdeki ayaklanmalarda yer alırsa, düşman üzerine kitle halinde saldırılırsa, Duma, Sveaborg ve Kronstadt'tan[15] sonra eskisinden daha da çok kararsızlık içinde bulunan askerler için kararlı ve ustaca bir mücadele verilirse –ve genel mücadelede kırsal alanların katılmasını sağlayabilirsek– bundan sonraki bütün-Rusya silahlı ayaklanmasında zafer bizim olacaktır.

O halde gelin, bir taraftan Rus devriminin büyük günlerinin derslerini iyice öğrenirken, öte yandan çalışmamızı daha yaygın bir şekilde geliştirelim ve

(14) 1905 Aralık ayında bazı Leton kasabaları isyancı işçilerin, tarım işçilerinin ve köylülerin silahlı müfrezeleri tarafından ele geçirildi ve sonuç olarak çarlık askerlerine karşı bir gerilla savaşı başladı. 1906 Ocak ayında çarlığın cezalandırma seferi ile bastırıldı.

(15) Burada, 1906 Temmuz'unda Sveaborg ve Kronstadt kalelerinde çıkan ayaklanmalara atıf yapılmaktadır.

görevlerimizi daha cesur bir şekilde belirleyelim. Bugünkü dönüm noktasında çalışmamızın temeli, sınıf çıkarlarının ve ulusun gelişiminin doğru bir tahminine dayanmaktadır. Proletaryanın, köylülüğün ve ordunun gittikçe artan bir kesimini, çarlık rejimini devirmek ve devrimci bir hükümet tarafından bir kurucu meclis toplamak sloganı altında toparlıyoruz ve toparlamaya devam edeceğiz. Buraya kadar çalışmamızın temeli ve özü kitlelerin politik anlayışını geliştirmektir. Fakat unutmayalım ki, bu genel, sabit ve temel göreve ek olarak, Rusya'nın bugün içinde bulunduğu günler, başka, özel ve ayrı görevleri de zorunlu kılar. Bilgiçlik taslamayalım ve dar kafalı olmayalım, her zaman ve her koşul altında değişmeden kalan, sürekli görevlerimize saçma atıflarda bulunarak, mücadelenin belirli biçimlerine özgü bu görevlerden kaçmayalım.

Büyük bir kitle hareketinin yaklaşmakta olduğunu unutmayalım. Bu silahlı bir ayaklanma olacaktır. Bu, mümkün olduğu kadar ani olmalıdır. Kitleler, silahlı, kanlı ve müthiş bir mücadeleye girmekte olduklarını bilmelidirler. Kitleler, ölümü küçümsemeyi, yaygın bir biçimde benimserlerse, zafer kesinleşecektir. Düşman üzerine büyük hırsla saldırılmalı; kitlelerin sloganı, savunma değil saldırı olmalıdır; görevleri düşmanın insafsızca imhası olmalıdır; mücadelenin örgütlenişi hareketli ve esnek olacaktır; askerler arasındaki kararsız unsurların aktif katılmaları sağlanacaktır. Ve bu önemli mücadelede sınıf bilincine varmış proletaryanın partisi ödevini tam yapmalıdır.

Proletarya Sayı: 2
29 Ağustos 1906

BÖLÜM: VI

BURJUVA PARTİLERİNİN VE İŞÇİLERİN PARTİSİNİN DUMA SEÇİMLERİNE KARŞI TAVIRLARI

Gazeteler seçim[16] hazırlıkları hakkında haberlerle dolu. Hemen her gün ya yeni bir grup güvenilmez vatandaşı seçmen listelerinden çıkaran yeni bir hükümet "yorumu" ya da yeni işkenceler, mitinglerin yasaklanması, gazetelere baskı ve şüpheli seçmen veya adayların tevkif haberlerini duyuyoruz. Kara-100'ler[17] başlarını her zamankinden daha da küstahça haykırarak kaldırdılar.

(16) Devlet Duması seçimlerine atıf yapılmaktadır.
Devlet Duması - 1905 devriminin sonucu olarak çarlık hükümetinin toplamak zorunda kaldığı temsili meclis; yasal olarak yasama organı idi, fakat etki gücü yoktu. Duma seçimleri ne dolaysızdı, ne eşit ve ne de genel. Rus olmayan milliyetlerin olduğu gibi, emekçi halkın seçim hakları da büyük ölçüde kısıtlanmıştı. İşçi ve köylülerin çoğunun hiç oy hakkı yoktu. 11 Aralık (24 Aralık)) 1905 seçim kanununa göre, bir toprak ağasının oyu üç burjuva oyuna, 15 köylü ve 45 işçi oyuna eşitti.
Birinci Duma (Nisan-Temmuz 1906) ve İkinci Duma (Şubat-Haziran 1907) çarlık hükümeti tarafından dağıtıldı. 3 Haziran hükümet darbesinden sonra hükümet, işçilerin, köylülerin ve şehir küçük burjuvazisinin haklarını daha da kısıtlayan ve karşı devrimci toprak ağaları ve kapitalistler blokuna Üçüncü (1907-1912) ve Dördüncü (1912-1917) Dumalarda kesin egemenlik sağlayan yeni bir seçim kanunu çıkardı.

(17) **Kara-100'ler** - Çarlık polisinin devrimci hareketle mücadele etmek üzere örgütlendiği monarşist çete. Kara-100'ler devrimcilere suikastler yapmakta, ilerici entelektüellere saldırmakta ve Yahudi katliamları örgütlemekteydi.

Hükümetin tutmadığı partiler de seçime hazırlanmaktadırlar. Bu partiler seçmen *kitlesinin*, kendilerine karşı yöneltilmiş bütün irili ufaklı hile, kısıtlama ve küçük oyunlara rağmen gerçek kanaatlerini açıklamak için seçimden yararlanacaklarından ve söz sırası onlara geldiğinden dolayı güvenli, haklı olarak güvenlidirler. Bu güvenin temelinde şu gerçek yatmaktadır, en vahşi işkenceler, en katlanılmaz eziyetler çok çok yüzlerce, binlerce, diyelim, on binlerce Rus seçmenini saf dışı bırakacaktır. Fakat bütün bunlar, *kitlelerin* hükümete karşı olan tutumu ve duygularını değiştirmeyecektir. Diyelim ki, St. Petersburg'da 10 ya da 20 bin seçmen liste dışı bırakıldı, fakat bu sadece başkentte 150.000 seçmenin eskiden olduğu gibi kabuğuna çekilmesine ve bir süre gizlenmelerine sebep olacaktır. Fakat, onlar yok olmayacak, kitle sezişleri değişmeyecek; değişse bile, bu değişiklik, doğal olarak hükümetin lehine olmayacaktır. Bu nedenle seçim kanunu radikal bir biçimde düzeltilmedikçe ve seçim meşruiyetinin son kırıntıları da çiğnenmedikçe (ve seçmenlerin sistemli bir şekilde tevfiki yoluyla daha da çiğnenebilir: Stolypin'den daha da kötüsü umulabilir!) –hiç şüphe yoktur ki kitlelerin havası seçimleri tayin edecektir ve bu karar da tabii ki hükümetin ya da Kara-100'lerin lehine olmayacaktır.

Ve bütün hükümete karşı olanlar umutlarını seçmen kitlelerine bağlamaktadırlar. Fakat kitlelere duyulan bu umudun ne anlama geldiğini, çeşitli partilerin kitlelere karşı tutumlarını iyice incelerseniz, burjuva partileriyle proletarya partisi arasında çok büyük bir fark olduğunu görürsünüz.

Kadetler[18] liberal-burjuva partilerinin başında

(18) **Kadetler** - Rus liberal burjuvazisinin 1905'te kurulan Anayasal Demokratik Partisi. Kadetler Rusya'da anayasal bir monarşi istiyordu. 1905-1907 ilk Rus devrimi sırasında Kadetler, kendilerini "Halk Özgürlüğü Partisi" diye adlandırıyordu, fakat gerçekte ise devrimi boğmak için çarlık hükümetiyle gizli

gelmektedir. Birinci Duma seçimleri sırasında onlar mücadeleye utanç verici şekilde ihanet edip, boykota katılmayı reddetiler; bizzat kendileri uysallıkla, seçime giderek olgunlaşmış kitleleri arkalarından sürüklediler. Şimdi onlar umutlarını bu kitlelerin durgunluğuna ve seçim kampanyalarında sol partilere ve ajitasyona konulan yasaklara bağlıyorlar. Kadet'in kitlelere olan umudu, kitlelerin bilinçsizliğine ve köleliğine olan umuttur. Ve Kadet meseleyi şöyle koymaktadır: Kitleler bizim program ve taktiklerimizi anlamayacak, barışçı ve legal, en barışçı ve korkak bir protestonun ötesine geçemeyeceklerdir: istemediklerinden değil, fakat bunu yapmalarına müsaade edilmeyeceği için. Bize oy verecekler, çünkü Solcuların gazeteleri, broşürleri, miting yapmak olanakları ve keyfi tutuklama ve eziyetlere karşı hiçbir teminatları yoktur. İşte böyle düşünmektedir Kadet. Ve gözlerini gururla gökyüzüne kaldırıp: Şükürler olsun sana ki Tanrım, ben şu "aşırılardan" biri değilim. Ben bir devrimci değilim; kendimi en itaatkâr biçimde ve alçakça her kudrete uydurabilirim. Hatta seçim formlarımı[*] bile Barışçı Yenilikçiler'den[19] alacağım.

Bu nedenle Kadetler'in seçim kampanyasının tümü, kitleleri Kara-100'ler ve aşırı Sol partiler teh-

görüşmeler yaparak halkın çıkarlarına ihanet ediyorlardı. Kadetler iktidar için çaba harcadılar ve çarlığı iç ve dış politikasının ana noktalarında desteklediler. 1914-1917 emperyalist savaşı sırasında aralarında Milyukov'un da bulunduğu Kadet liderleri Rus emperyalist burjuvazisinin yayılma politikasının baş ideologlarıydı. Kadetler 1917 Şubat devriminden sonra burjuva Geçici Hükümeti'ne girdiler ve işçilerin ve köylülerin devrimci hareketlerine karşı mücadele ettiler, büyük mülk topraklardan yanaydılar. Halkı, emperyalist savaşa devam etmeye zorladılar, Kadetler Ekim Sosyalist Devrimi'nin zaferinden sora Sovyet Rusya'ya karşı girişilen karşı-devrimci silahlı eylemde yer aldılar.

(*) Bkz. **Toplu Eserler**, Cilt 11, s. 385. Ed.

(19) **Barışçı Yenilikçiler** - Burjuvazi ve toprak ağalarının 1906'da karşı-devrimci partisi Barışçı Yenilik Partisi'nin üyeleri.

likesiyle korkutmaya, onların küçük burjuvanın korkaklığına, dar kafalılığına ve gevşekliğine adapte olmaya ve Kadetler'in en emin, en alçak gönüllü, en makul ve en aklı başında kişiler olduğuna onları inandırmaya yönelmiştir. Kadet gazeteleri her gün okuyucularına sorar: Korkuyor musunuz dar kafalılar? Bize güvenin. Sizi korkutmayacağız, şiddete karşıyız, hükümete itaatkârız; bize güvenin ve biz sizin için herşeyi "mümkün olduğu kadar" yapacağız! Kadetler, korkutulmuş dar kafalıların arkasından, hükümeti sadakatlerine, Solcuları özgürlük aşklarına, Barışçı Yenilikçileri'de onların partisine ve seçim formlarına duyduğu ilgiye inandırmak için her türlü hileye başvururlar.

Ne kitleleri aydınlatmak, ne kitleleri ayaklandırmak için ajitasyon, ne de tutarlı demokratik sloganların açıklanması, –sadece korkutulmuş dar kafalıların sırtından yapılan koltuk pazarlığı– işte partisiz kişilerden (*Yoldaş*'ın) Demokratik Reformlar Partisi'ne kadar bütün liberal burjuvazinin partilerinin seçim kampanyaları böyledir.

İşçilerin partisinin kitlelere karşı tutumu ise bunun tam tersidir. Bizim için önemli olan uzlaşmalar yoluyla Duma'da koltuk kapmak değildir. Aksine bu koltuklar, kitlelerin *politik bilincini* geliştirmeye, onları daha yüksek bir politik seviyeye *yükseltmeye*, *örgütlemeye*, dar kafalı bir mutluluk uğruna değil, "sükunet", "düzen" ve "barışçı (burjuva) mutluluk" uğruna değil, fakat mücadele için, emeğin bütün sömürü ve baskılardan kurtularak tamamen özgürleştirilmesi mücadelesine yarayacağı için ve bunları gerçekleştirdiği ölçüde önemlidir. Sadece bu amaç için ve sadece bu amaca ulaşmakta yardımcı olduğu ölçüde Duma'daki koltuklar ve *bütün* seçim kampanyası bizim için önemlidir. İşçilerin partisi, bütün umudunu kitlelere bağlamıştır; korkmayan,

pasif bir şekilde boyun eğmeyen, boyunduruklarını alçak gönüllülükle taşımayan, fakat politik bilince sahip, isteyen ve militan kitlelere bağlamıştır. İşçilerin partisi Kara-100'ler tehlikesi şeytanı ile dar kafalıları korkutmayı amaçlayan, beylik liberal yöntemini aşağılamalıdır. Sosyal-Demokratların bütün görevi, kuvvetleri Duma'da yatmayan bu güçlerin mücadeledeki, Duma müzakerelerinde tam ifadesini bulmayan, gerçek amaçları ve Rusya'nın geleceği sorununu Duma dışında çözecek olan gerçek tehlikeden haberdar etmektir.

Bu nedenle İşçilerin partisi kitleleri, Kadet burjuvazisinin gizli seçim hilelerine, avukatlar, profesörler, aydın toprak ağaları; Kara-100'ler tehlikesine karşı mücadeleyi bize emanet edin, şeklindeki şaşırtıcı feryatlarına karşı uyarır.

İşçilerin partisi kitlelere: Sadece kendi sosyalist bilincinize ve sosyalist örgütünüze güvenin, demektedir. Mücadelede önceliği ve liderlik hakkını burjuvaziye teslim etmek, özgürlük davasını tumturaklı sözler, modaya uygun cicili bicili yaftaların bayağı parlaklıkları uğruna satmakla aynı şeydir. Duma'daki hiç bir Kara-100 tehlikesi, liberal burjuvaziyi, onun sloganlarını, adaylarını ve onun politikasını körü körüne takip eden kitlelerin zihinlerindeki çürüme kadar zararlı olamaz.

İşçilerin partisinin seslendiği kitleler arasından sayıca en fazla olanlar köylüler ve küçük burjuvazinin çeşitli kesimleridir. Onlar Kadetlerden daha kararlıdır, daha namusludur ve bin kere daha fazla dövüşme yeteneklerine sahiptirler. Fakat politikada onlar çoğunlukla Kadet gevezeleri tarafından yönetilirler. Hatta şimdi bile militan proletarya ile uzlaşmacı burjuva arasında karar verememektedirler.

Kadet'lerle birlikte olan blokların savunucuları, sadece proletaryaya ve bütün özgürlük davasına zarar

vermemektedirler. Onlar, şehir ve kır yoksulları arasındaki politik bilincin gelişmesine de zararlı olmaktadırlar. Ve onlar, bu kitleleri liberal burjuvazinin etkisinden kurtarmak olan acil görevlerini yerine getirmiyorlar. Trudoviklere, "Halkçı Sosyalistlere" ve Sosyalist-Devrimciler'e[20] bakınız. Onlar da kararsızlık içindedirler ve aynı zamanda, tamamen Kadetler'le işbirliği planları ile meşguldürler. Kendilerine ait bir parti kurmayı başaramayan Trudovikler'in liderleri, kitlelerden Kadetler'e oy vermelerini isteyerek Duma'daki hatalarını çoğaltmaktadırlar. (Anikin –gazete muhabirleri vasıtasıyla, Zihilkin– *Yoldaş'ta* vs.) Bu açıkça, köylülerin mücadelesi davasına ihanettir, bu, açıkça köylüleri, tıpkı 1821'de atalarını "adil bir bedel" ödeyerek iliklerine kadar soydukları gibi, soyacak olan liberal toprak ağalarına satmaktır.[21] "Halkçı Sosyalistlere" gelince, onlara Kadetler bile gülmekte ve onları "ikinci yedek Kadet'ler" diye isimlendirmektedir. (*Resh*'de Milukov). Liderleri de (Annensky ve diğerleri) Kadet-

(20) **Trudovikler, Trudovik Grubu** - Devlet Duma'sında esas olarak köylülerden ve diğer küçük burjuva demokratlardan oluşan bir grup. Trudovikler toprak ağalarına, devlete, manastırlara ve çar ailesine ait olan bütün toprakların köylülere devredilmesini ve rütbelerin ve ulusal eşitsizliğin kaldırılmasını ve genel oy hakkının verilmesini istediler. Fakat Trudovikler sık sık tutarlı demokratik ilkelerinden vazgeçmiş ve liberal burjuvazinin liderlerini desteklemişlerdir.
Halkçı Sosyalistler - Sağ kanat Sosyalist Devrimcilerin 1906'da kurduğu bir parti, Kadetlerinkine yakın görüşler vardı.
Sosyalist Devrimciler - 5 numaralı dipnota bakınız.

(21) Lenin burada Kadetler'in Duma'ya sunduğu ve toprak ağalarına ait toprakların bir kısmının zorla ve "adil" bir fiyat karşılığında köylülere verilmesini isteyen tasarıya atıfta bulunuyor; bu "adil" karşılık gerçekte, köylülerin toprak ağalarına toprağın değerinin çok fazlasını ödemek zorunda kalacakları anlamına gelmekteydi.
1861'de yapılan bir reformla Rusya'da serflik kaldırıldı. Aynı anda da en iyi topraklar köylülerin elinden alındı ve toprak ağalarına devredildi. Köylüler paylarına düşenler için toprak ağalarına gerçek değerlerinin çok fazlasını ödemek zorunda kaldılar.

lerle blok kurma eğilimindedir. Onların minik partisi (ki onlara karşı lehte bir eğilimi olan *Yoldaş* gazetesine göre, Barışçı Soygun partisinden[22] bile zayıftır ve bütün Rusya'da sadece 2000 üyesi vardır) tamamen Kadetler'in bir ekidir. Sosyalist-devrimcilerin durumu da belirsizdir: Hem Ekim döneminde, hem de Birinci Duma döneminde, Halkçı Sosyalistler'den ayrıldıkları gerçeğini sakladılar; onlarla işbirliği yapmaya ve birlikte aynı gazeteleri çıkarmaya devam ettiler. Bugün onlar, herhangi bir açık ve bağımsız mücadele yürütmemektedirler. "İkinci yedek Kadetler'e" yeteri kadar geniş, açık ve kesin bir şekilde saldırmamaktadırlar, kitleleri, bu partiyi eleştirebilmek için yeterli bilgiyle donatmamaktadırlar ve tüm seçim kampanyasının ve genel olarak tüm seçim anlaşmalarının esasta değerlendirmesini yapmamaktadırlar.

Bağımsız bir işçi sınıfı politik partisi yaratmaya yardım etmek, işçilerin partisinin büyük tarihi ödevidir. Kadetlerle bloklar kurma taraftarı olanlar bunun yerine getirilmesine engel olmaktadırlar.

İşçilerin partisinin karşı karşıya olduğu bir diğer büyük ödev de, perişan, sefil ve yok olmaya mahkum şehir küçük burjuvazisi kitlelerini ve köylülüğü liberal burjuvazinin ön yargılarının ve fikirlerinin etkisinden kurtarmaktır. Bu ödevin yerine getirilmesi de yine, Kadetler'le bloklar kurmayı savunanlar tarafından engellenmektedir. Onlar, köylüleri liberallerden ayırmamakta, fakat özgürlük davası için ve proletaryanın davası için hayati önemi olan bu doğal olmayan ittifakı kuvvetlendirmektedirler. Onlar, köylü kitlelerini liberallerin entrika dolu politikalarına (ya da aslında Duma'daki koltukların dağıtımı

(22) **Barışçı Soygun Partisi** - Lenin burada Barışçı Yenilikçi Parti'ye atıfta bulunmaktadır. (Br. 19 numaralı dipnot). Lenin **"obnovleniye"** (yenileştirme) ve **"ogrableniye"** (soygun) kelimeleriyle bir kelime oyunu yapmaktadır.

için politik entrika) karşı uyarmamakta, fakat bu entrikada yer alarak onu onaylamaktadırlar.

Kahrolsun tüm bloklar! İşçilerin partisi, kendi seçim kampanyasını, sadece sözlerde değil, yaşamda da bağımsız bir şekilde yürütmelidir. O bütün halka ve özellikle proletarya kitlelerine, ilkel cesur ve tutarlı bir eleştiri modeli sağlamalıdır. Kitleleri, Kadet özgürlük hainlerinin yapmacık liberalizmlerinde değil, özgürlük mücadelesinde etkin bir şekilde yer almak üzere toparlamayı ancak bu yolla başarabiliriz.

Ternii Truda Sayı: 2
31 Aralık 1906

RUS SOSYAL-DEMOKRAT İŞÇİ PARTİSİ 5. KONGRESİ İÇİN KARAR TASARILARI'NDAN

IV. KİTLE YOKSULLUĞUNUN VE EKONOMİK MÜCADELENİN ŞİDDETLENMESİ

Mademki:

1. Bir takım veriler proletarya arasında yoksulluğun ve proletaryanın ekonomik mücadelesinin aşırı derecede arttığına tanıklık etmektedir. (Polonya'daki lokavt, St. Petersburg ve Ivanovo-Voznesensk işçilerinin hayat pahalılığına karşı giriştikleri hareket, Moskova endüstri bölgelerine geniş grev hareketi, sendikal örgütlerin şiddetli bir mücadele için yaptıkları acil çağrılar, vs.);

2. Ekonomik mücadelenin bu çeşitli görünümleri öyle bir birikime ulaşmaktadır ki, bütün ülkede proletaryanın daha önce hiç olmadığı kadar geniş kesimlerini de kapsayan bir ekonomik kitle hareketini ummak için gerekli nedenlerin var olduğunu gösteren işaretler vardır;

3. Bütün Rus devrimi tarihi göstermiştir ki, devrimci hareketin bütün ayaklanmaları ancak böyle

ekonomik kitle hareketleri temeli üzerinde başlamıştır.

Bu konferans ilan eder ki:

1- Bütün Parti örgütleri bu hususlara en ciddi dikkati vermeli, bunlar hakkında daha eksiksiz bilgi toplamalı ve bu sorun 5. Parti kongresi gündemine konulmalıdır.

2- Mümkün olan en fazla sayıda Parti üyesi, kitleler arasında ekonomik ajitasyon çalışmasında yoğunlaşmalıdır;

3- Bu ekonomik hareketin, Rusya'da gelişmekte olan devrimci krizin tamamının ana kaynağı ve temeli olduğu kabul edilmelidir.

V. PARTİSİZ İŞÇİLERİN ÖRGÜTLERİ VE PROLETARYA ARASINDAKİ ANARŞİST SENDİKALİST EĞİLİM

Mademki:

1. R.S.D.İ.P. safları arasında, Yoldaş Axelrod'un partisiz işçiler kongresinde yaptığı ajitasyonla ilgili olarak (Larin, Scheglo, El, Ivanovsky, Mirov ve Odessa'daki yayın organı *Osvobozhdeniye Truda*'nın temsil ettiği) amacı Sosyal-Demokrat İşçi Partisini yıkmak ve yerine proletaryanın partisiz politik örgütünü kurmak olan bir eğilim ortaya çıkmıştır. [23]

(23) Burada **tasfiyeciliğe** atıf yapılmaktadır. Tasfiyecilik, 1905-1907 devriminin yenilgisinden sonra Menşevik Sosyal-Demokratlar arasında yaygın olan oportünist bir eğilim. Tasfiyeciler, işçi sınıfının devrimci yeraltı partisinin tasfiyesini istediler ve işçileri, çarlığa karşı yapılan devrimci mücadeleyi durdurmaya çağırdılar. Devrimci sloganları terkederek ve sadece çarlık hükümetinin izin verdiği legal faaliyetlere girerek partisiz "İşçiler Kongresi" toplamak ve bir oportünist "Geniş İşçiler Partisi" örgütlemek istediler. Lenin ve diğer Bolşevikler devrim davasına ihanet eden tasfiyecileri ısrarla teşhir ettiler. Tasfiyeciler kitleler arasındaki yerini kaybetti. Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin 1912 Ocağındaki Prag Konferansı tasfiyecileri partiden kovdu.

2. Bunun yanı sıra, Parti dışında ve gerçekten Partiye karşı, anarşist sendikalist ajitasyon, proletarya arasında, partisiz işçi kongresi ve partisiz örgütlerin kullandıkları sloganın aynısı kullanılarak yürütülmektedir. (*Soyuznoye Dyelo* ve onun Moskova'daki grubu, Odessa'daki anarşist basın, vs.);

3. R.S.D.İ.P. nin Kasım ayı Bütün Rusya kongresinde alınan karara rağmen, Partimizde partisiz örgütler kurmakla ilgili bir dizi yıkıcı faaliyet görülmüştür.

4. Diğer taraftan R.S.D.İ.P. devrimci ayaklanmanın az çok yoğun dönemlerinde işçi sınıfı arasında Sosyal-Demokrat etkiyi genişletmek ve Sosyal-Demokrat işçi hareketini güçlendirmek için İşçi Milletvekilleri Sovyeti gibi belirli partisiz örgütlerden yararlanmak niyetini hiçbir zaman inkar etmemiştir. (*Proletary* Sayı: 3 ve 4'teki St. Petersburg Komitesi'nin ve Moskova Komitesi'nin işçi kongresi hakkındaki Eylül kararlarına bakınız);

5. Henüz başlamakta olan canlanma, Sosyal-Demokrat hareketi geliştirmek amacıyla İşçi Milletvekilleri Sovyetleri, İşçi Delegeleri Sovyetleri, vb. gibi, partisiz temsilcileri olan işçi sınıfı kurumları örgütlemek veya bunlardan yararlanmak fırsatını yaratmaktadır; aynı zamanda Sosyal-Demokrat parti örgütleri unutmamalıdırlar ki, proleter kitleler arasında Sosyal-Demokrat faaliyetler hakkıyla, etkili ve geniş bir şekilde örgütlendiği takdirde bu çeşit kuruluşlar gerçekten gereksiz hale gelebilir.

Bu konferans ilan eder ki:

1- Proletarya arasındaki anarşist-sendikalist harekete ve Sosyal-Demokrat Parti içinde Axelrod'un ve Larin'in fikirlerine karşı en kararlı ideolojik mücadele verilmelidir;

2- R.S.D.İ.P.'ni içerden zayıflatmak veya onu Sosyal-Demokrat Parti yerine partisiz politik proleter

örgütleri kurmakta kullanmak için yapılan tüm yıkıcı ve demagojik girişimlere karşı en kararlı mücadele verilmelidir.

3- Sosyal-Demokrat Parti örgütleri, gerektiği taktirde, Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'ni geliştirmek ve güçlendirmek amacıyla kesin olarak Parti çizgilerinde olmak koşuluyla, partiler arası İşçi Delegeleri Sovyetleri'ne, İşçi Milletvekilleri Sovyetleri'ne ve bu örgütler temsilcilerinin kongrelerine katılabilir ve bu tür örgütler kurabilirler;

4- Sosyal-Demokrat Partinin geniş proleter kitleler arasındaki etkisini yaymak ve güçlendirmek amacıyla, bir taraftan sendikalar örgütlemek ve bunlar içinde Sosyal-Demokrat propaganda ve ajitasyon yürütme gayretlerini artırmak ve diğer taraftan da işçi sınıfının daha geniş kesimlerini her çeşit parti örgütlerinin faaliyetleri içerisine çekmek esastır.

15-18 Şubat (28 Şubat-3 Mart) 1907'de yazıldı.
Proletary'nın 4 Mart 1907 Tarihli 14. sayısında yayımlandı.

BÖLÜM: VIII

MEVCUT DURUMUN DEĞERLENDİRMESİ

Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin önümüzdeki Bütün-Rusya konferansının gündemi "Mevcut durum ve Parti'nin görevleri" sorununu içermektedir. Parti örgütlerimiz (bu konuda Moskova ve St. Petersburg bütün diğer merkezlerden öndedir) kuşkusuz çok büyük önem taşıyan bu sorunu sistemli bir şekilde tartışmaya şimdiden başlamışlardır.

Kurtuluş hareketindeki bugünkü sükunet, başıboş gericilik, ihanetler ve demokratlar kampındaki karamsarlık, Sosyal-Demokrat örgütler içindeki kısmi parçalanma ve kriz dönemi, devrimimizin ilk kampanyasının esas derslerini öncelikle hesaba katmayı, özellikle hayati kılar. İlk planda kelimenin dar anlamıyla taktik derslerin değil, devrimin genel derslerinin sözünü ediyoruz. Ve buna ilişkin olarak, ilk sorumuz şu olacaktır. 1904 ve 1908 yılları arasında Rusya'da güçlerin politik dengesi ve sınıfların gruplaşmasında yer alan objektif değişiklikler nelerdir.[24] Kanımızca ana değişiklikler şu beş gruba indirgenebilir: 1- Otokrasinin köylü sorunundaki tarım politikasında esaslı bir değişiklik olmuştur; eski köy

(24) Yani 1905-1907 devriminden sonra.

komününün güçlendirilmesi ve desteklenmesi yerine hızlı bir polis tahribatı politikası ve bu komünün talan edilmesi geçmiştir.[25] 2- Kara-100 asillerinin ve büyük burjuvazinin temsil hazırlıkları ileriye doğru muazzam bir adım atmıştır: Eskiden tüccar ve asillerin seçimle kurulan mahalli komiteleri ve bunların bütün Rusya çapında temsil edilmeleri için yapılan tek tek teşebbüsler yerine, şimdi tek bir temsil organı, bu sınıflar için egemenliğin garanti edildiği Devlet Duması vardır. Serbest mesleklerin –köylü ve proletarya hariç– temsil edilmeleri bu amacı otokrasiyi güçlendirmek olan, sözde "anayasal" kurumda bir uzantı ve bir safra rolüne indirgenmiştir. 3- Bu dönemde ilk defa, sınıflar kesin çizgilerle birbirlerinden ayrılmış ve açık politik mücadelede şekillenmişlerdir; mevcut açık veya gizli (yarı gizli demek daha doğru olur, çünkü Rusya'da, devrimden beri tam anlamıyla gizli partiler mevcut değildir) politik partiler, üç yılda, geçen yarım yüzyılda olduğundan yüz kere daha olgun hale gelen sınıfların çıkarlarını ve görüşlerini daha önce görülmedik bir doğrulukla açıklamaktadırlar. Kara-100 asilleri, ulusal "liberal" burjuvazi, küçük burjuva demokratları (Sosyalist Devrimciler'in küçük Sol kanadı ile birlikte Trudovikler) ve proleter Sosyal-Demokrasi, bunların tümü bu dönem boyunca gelişimlerinin "cenin" aşamasını tamamlamışlar ve yıllar öncesinden, karakterlerini kelimelerle değil, fakat kitle hareketlerini ve gerçeklerle belirlemişlerdir. 4- Devrimden önce liberal ve liberal Narodnik "derneği" veya ulusun sözcüsü ve "aydın" kesimi olarak bilinen ne varsa –geniş zenginler, asiller ve entelektüeller kitlesinin, zemstvo-

(25) 9 Kasım (22 Kasım) 1906'da Balkanlar Konseyi başkanı Stolypin köylülerin komünlerden ayrılmalarına ve ayrı çiftlikler kurmalarına izin veren bir toprak kararnamesi çıkardı. Fakir köylüleri tamamıyla fakirleştiren ve kulaklara çıkar sağlayan Stolypin toprak reformu, kulakları çarlığın kırsal alanlardaki kalesi haline getirmeyi amaçlıyordu.

lar'a, üniversitelere, tüm "nezih" basına, vs.ye yayılan, bütünleyici ve homojen bir şey gibi görünen "muhalefet"i –büyük ölçüde, devrimde kendilerini burjuvazinin destekçileri ve ideologları olarak ortaya koydular ve sosyalist proletaryanın ve demokratik köylülüğün *kitle mücadelesi konusunda, bugün herkesin karşı-devrimci olarak görebileceği bir pozisyona geçtiler. Karşı-devrimci liberal burjuvazi doğmuştur ve büyümektedir– ve bu gerçek, "ilerici" legal basın tarafından inkar edildiği için veya oportünistlerimiz, yani Menşevikler, bu konuda susuyorlar ve bunu anlamıyorlar diye, gerçek olmaktan çıkmaz. 5- Ülkedeki milyonlar, gerçekten kitle mücadelesinin ve dolaysız devrimci mücadelenin, bir "genel grev"i, toprak sahiplerinin kovulmasını, yazlık köşklerinin yakılmasını ve açık silahlı ayaklanmayı içeren, en değişik biçimlerinde pratik* deney kazanmışlardır. Devrimden önce henüz devrimci olmuş kişi veya sınıf bilincine ulaşmış bir işçi, bir politik krizin gelişim yolu hakkındaki önceki bir dizi kavramları esaslı bir şekilde değiştiren bu gerçeği, bu gelişimin temposunu, pratik içinde kitlelerce yaratılan tarihin diyalektiğini anlayamaz. Bu deneyin *kitlelerce* değerlendirilmesi, sadece politikada çocukluk yaşında olmayıp, bazen de oldukça yaşlı olan çocukları büyüleyen, ülkenin politik hayatının yüzeyindeki birçok olaydan çok daha büyük bir önemi olan, gözle görülmeyen, acı dolu ve yavaş bir süreçtir. Proleter kitlelerin devrim boyunca ve (kronolojik sıraya göre) gösterilerinden başlayıp, ayaklanmalar yoluyla "parlamenter" faaliyetlere kadar, mücadelenin her alanındaki lider rolü, bir bütün olarak bakarsak, bu dönemde, görmek isteyenler için çok açık bir hale gelmiştir.

Bunlar, Ekim öncesi[26] Rusya'sıyla bugünkü Rusya

(26) Yani Ocak 1905'teki Bütün-Rusya politik grevi öncesi.

arasında bir uçurum yaratan objektif değişikliklerdir. Bunlar, tarihimizde olaylarla dolu üç yılın sonuçlarıdır; doğal olarak bu sonuçlar, söz yerindeyse, birkaç kelime ile en önemli ve esas olanların anahatlarıyla belirtilebileceği kadar, özet halinde verilmiştir. Şimdi bu sonuçların taktikler alanında zorunlu kıldığı kararları inceleyelim.

Otokrasinin tarım politikasındaki değişikliğin, Rusya gibi "köylü" bir ülke için fevkalade büyük önemi vardır. Bu değişiklik bir raslantı değildir, idari mevzuattan doğan bir kararsızlık da değildir, bürokrasinin bir buluşu hiç değildir. Hayır, bu *tarımsal Bonapartizm'e*, köylü toprak ilişkisi konusunda liberal bir politikaya (ekonomik anlamda alırsak burjuva demek gerekir) doğru esaslı bir kaymadır. Bonapartizm eski, ataerkil veya feodal, basit ve katı, temelini yitirmiş bir monarşinin manevrasıdır; düşmemek için cambaz telinde yürümek, yönetmek için ilerlemeler yapmak, taraftar toplamak için rüşvet dağıtmak, sadece süngü gücüne dayanmamak için toplumun haşarat takımıyla, basit hırsızlarla ve dolandırıcılarla ülfet etmek zorunda olan bir monarşi. Monapartizm, Marks ve Engels'in Avrupa'nın modern tarihindeki bir dizi gerçeklerle ortaya koyduğu, herhangi bir burjuva ülkede monarşinin objektif olarak gerekli olan evrimidir. Ve Stolypin'in, bu noktada hem Kara-100 toprak ağaları hem de Oktobrist[27] burjuvazi tarafından tamamen bilinçle ve azimle desteklenen, tarımsal Bonapar-

(27) **Oktobristler veya 17 Ekim Birliği** - Büyük kapitalistlerin 1905 Kasım'ında kurulan monarşist partisi. Partinin ismi çarın Rusya için anayasal özgürlükler vadeden 17 Ekim 1905 tarihli Manifesto'suyla dayanışma ifade etmekteydi. Bu parti halka karşı bir faaliyet yürütmüş, büyük burjuvazinin ve çiftliklerini kapitalist çizgilerde işleten toprak ağalarının egoist çıkarlarını savunmuştur. Oktobristler çarın gerici iç ve dış politikasını tamamen desteklemişlerdir. Ekim Sosyalist Devrimi'nin zaferinden sonra, Oktobristler, Kadetlerle birlikte ve yabancı emperyalistlerin de yardımıyla Sovyet halkına karşı silahlı mücadele örgütlemişlerdir.

tizm'i, eğer Rusya'da bizzat köy komününün kendisi kapitalist bir yönde gelişiyor olmasaydı ve eğer komündeki otokrasinin "zenginleşin", "Komünü talan edin ama beni destekleyin" diye çağrıda bulunabileceği, otokrasinin flörte başlayabileceği unsurlar olmasaydı, doğması ile ölmesi bir olurdu; iki yıl bile dayanması çoktur. Bu nedenle Stolypin'in tarım politikası üzerinde yapılacak herhangi bir değerlendirme, bir yandan onun Bonapartist yöntemlerini, diğer yandan da onun burjuva (yani liberal) özünü hesaba katmadıkça mutlaka hatalı bir yorum olacaktır.

Örneğin, bizim liberallerimiz Stolypin'in tarım politikasının Bonapartizm olduğu hakkında donuk görüşlerini, bu politikanın polis karakterine, memurların köylü işlerine yaptıkları budalaca müdahalelere, vs. vs., saldırarak açıklamaktadırlar. Fakat Kadetler, "geleneksel" kır hayatımızın temellerinin şiddetle parçalandığını söyleyerek feryat ederse, onlar *karşı-devrimci* çığırtkanlar olurlar. Eski Rus kırsal bölgelerinin temellerinin şiddetli, devrimci bir parçalanışı olmaksızın Rusya gelişemez. Mücadele – katılanların bir çoğu bunu fark etmese de– sadece, köylülere karşı bir toprak ağaları monar-şisinin şiddeti mi, yoksa toprak ağalarına karşı bir köylü cumhuriyeti mi olacağı konusunda devam etmektedir. Her iki durumda da Rusya'da, tarımsal devrimin başka hiçbir çeşidi değil, bir burjuva devrimi *kaçınılmazdır*, fakat birinci durumda bu, yavaş ve ıstıraplı, ikinci durumda ise geniş, hızlı ve rahat ilerleyen bir devrim olacaktır. İşçilerin partisinin bu ikinci yol için mücadelesi tarım programımızda belirlenmiş ve açıklanmıştır– bu programın "belediyeleştirme" anlamsız fikrinin ileri sürüldüğü kısmında değil, *bütün mülk topraklarına el konulmasından* söz eden kısımda. Üç yıllık deneyden sonra, bu el koyma mücadelesi ile cumhuriyet mücadelesi arasındaki

bağı görmeyen kişiler, belki de, hâlâ sadece Menşevikler arasında bulunabilir. Stolypin'in tarım politikası eğer çok uzun bir zaman sürdürülseydi, eğer bu politika kır kesimindeki toprak ilişkilerini tamamen ve sırf burjuva çizgilerde yeniden kursaydı, bizi burjuva toplumunda herhangi bir tarım programından vazgeçmeye zorlayabilirdi (bugüne kadar Menşevikler bile, hatta Menşevikler arasında Cherevaninler tarım programımızı reddetme noktasına varmamışlardır). Fakat Stolypin'in politikası, hiçbir şekilde bizi bugünkü taktiklerimizi değiştirmeye sevkedemez. "Mülk topraklara el konulması" programda olduğuna göre bundan çıkan devrimci taktikleri (kelimenin dolaysız ve dar anlamıyla "devrimci") sadece çocuklar göremez. Ve sorunu, madem ki Stolypin'in politikası "iflas" etmektedir o halde uyanış yakındır şeklinde ortaya koymak yanlıştır. Bonapartist metotların başarısızlığa uğraması, köy komününü kulakların talanı politikasının başarısızlığı anlamına gelmez. Ve, tam tersine, Stolypin'in şimdi ve gelecek yıllarda kır kesimindeki "başarı"sı köylülük içinde mücadeleyi söndürmeyecek, alevlendirecektir; çünkü "amaç"a yani *tamamıyla* burjuva köylü ekonomisinin nihai ve kesin pekiştirilmesine ancak uzun, çok uzun bir yolla ulaşılır. Stolypin'in hemen önümüzdeki yıllardaki "başarı"sı olsa olsa bilinçli bir şekilde karşı-devrimci Oktobrist köylüler tabakasının ortaya çıkmasına yol açabilir, fakat işte zengin azınlığın politik olarak bilinçli ve birleşik bir güç haline geldiği, tam böyle bir dönüşümdür ki, demokratik kitlenin böyle bir azınlığa karşı politik bilincinin ve birliğinin gelişmesine kaçınılmaz olarak muazzam bir hız verir. Biz Sosyal-Demokratlar "dolandırıcılar" ile "toplum" arasındaki kendiliğinden, dağınık, kör döğüşünün, Oktobristlerle Trudovikler arasında açık ve bilinçli bir mücadeleye dönüş-

mesinden daha iyi bir şey umamazdık.

Şimdi Duma sorunu üzerine eğilelim. Şüphesiz ki bu Kara-100 "anayasal" organı mutlak monarşinin Bonapartizm'e doğru birer gelişimidir. Bonapartizm'in yukarıda işaret ettiğimiz bütün görünümleri, bugünkü seçim kanununda, Kara-100 temsilcileri artı Oktobristler şarlatan çoğunluğunda sahte Avrupa taklitçiliğinde, harcanışı iddialı bir şekilde "ulusun temsilcileri" tarafından kontrol edilen kredilere akında ve Duma tartışmalarının ve kararlarının otokrasinin pratik politikasında katiyen dikkate alınmamasında son derece açık bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Gerçekten hakim Kara-100'ler otokrasisi ile bir burjuva "anayasa"sının göstermeliği arasındaki çelişki kendini gitgide daha fazla açığa çıkarmakta ve yeni bir devrimci krizin unsurlarını da bununla birlikte getirmektedir. Otokrasi, Duma'nın yardımı ile gizlenecek, süslenip püslenecek, donatılacaktı; gerçekte Kara,100-Oktobrist Duma hergünkü varlığı ile, devlet gücümüzün gerçek karakterini, gerçek sınıf temellerini ve Bonapartizmini ortaya koymakta, gözler önüne sermekte ve teşhir etmektedir. Bu münasebetle Engels'in (Bernstein'e yazdığı 27 Ağustos 1883 tarihli mektubunda) mutlak monarşiden anayasal monarşiye *geçişin* anlamı üzerinde yaptığı dikkate değer ölçüdeki derin gözlemini hatırlamamak elde değildir. Genel olarak liberaller ve özellikle Rus Kadetleri böyle bir geçişte kendi dile düşmüş "barışçı" ilerlemelerinin cevherini ve bunun garantisini göre dursunlar, Engels, anayasal monarşinin, feodaller ile burjuvazi arasındaki *tayin edici* mücadeleyi kolaylaştıran bir devlet biçimi olarak tarihsel rolüne işaret etmiştir. Engels şöyle yazar: "İşte bu mücadele, feodalizm ve burjuvazi arasındaki eski mutlak monarşi yürürlükteyken tayin edici sonuçlara götürülemezdi, ancak anayasal monar-

şinin yürürlükte olduğu düzende sürdürülebilirdi (İngiltere, Fransa 1789-92 ve 1815-30), bu nedenle burjuvazi ve proletarya arasındaki mücadele de ancak bir cumhuriyet içinde yapılabilir."

Burada Engels, gerici karşı-devrimci bir yasama meclisi olan meşhur Chambre Introuvable'in, bizim Üçüncü Duma'dan muhtemelen daha az olmayan bir şiddetle, Beyaz Terörü devrime karşı azgın deliler gibi desteklediği 1816 Fransa'sına, diğerleri arasında, anayasal monarşi adını veriyor. Bu ne demektir? Engels, mutlakiyetin devrimcilerle olan mücadelesinde mutlakiyeti destekleyen kapitalistlerin ve toprak ağalarının temsilcilerinin gerici meclislerini gerçekten anayasal kurumlar mı saymaktadır? Hayır. Bu, bir anayasanın asılsız olduğunu kanıtlayan kurumlar, gerçek bir anayasa için verilecek mücadeleyi tutuşturduğunda ve yeni *devrimci* buhranların gelişmesinde bir aşama olduğunda tarihi koşullar ortaya çıkar anlamına gelmektedir. Devrimimizin ilk kampanyasında halkın çoğunluğu hâlâ otokrasiyle gerçek bir anayasada uzlaşmanın mümkün olacağına inanıyordu; ve Kadetler tüm politikalarını, bu inancı sistemli bir şekilde halk arasında korumak üzerine kurdu. Bu konuda Trudovikler de Kadetlerin önderliğini, hiç değilse yarı yola kadar izlediler. Şimdi otokrasi, Üçüncü Duma'sı ile, pratikte halka hangi "anayasa" ile "uzlaşabileceğini" göstermektedir. Böylelikle de *otokrasiye karşı* daha kararlı ve daha geniş bir mücadeleyi yakınlaştırmaktadır.

Bundan, bu arada, eski "Kahrolsun otokrasi" sloganımızı "Kahrolsun Üçüncü Duma" sloganıyla değiştirmenin çok yanlış olacağı çıkmaktadır. "Kahrolsun Duma" gibi bir slogan hangi koşullar altında anlam kazanabilir? Dolaysız iç savaş noktasına gelişen, çok keskin devrimci bir buhran

döneminde, liberal, reformcu, uzlaşıcı bir Duma ile karşı karşıya olduğumuzu varsayalım. Böyle bir anda sloganımızın "Kahrolsun Duma" olması kuvvetle muhtemeldir. Yani Kahrolsun Çarla yapılan barışçı müzakereler; kahrolsun aldatıcı "barış" kurumu gibi dolaysız saldırı çağrısı yapalım. Şimdi de, tam aksine modası geçmiş bir seçim kanunu ile seçilmiş en gerici bir Duma ve keskin bir devrimci krizin yokluğu ile karşı karşıya olduğumuzu varsayalım. Bu durumda, "Kahrolsun Duma" sloganı, bir seçim reformu mücadelesinin sloganı olabilirdi. Biz içinde bulunduğumuz şu anda bu iki ihtimali de göremiyoruz. Üçüncü Duma uzlaşıcı falan değil, tam anlamıyla Otokrasiyi gizlemeyen fakat açığa vuran ve hiçbir şekilde bağımsız rol oynamayan tam anlamıyla karşı-devrimci bir organdır; hiç kimse de onun ilerici reformlar yapmasını beklemez; yine hiç kimse Çarlığın gerçek iktidarının ve kuvvetinin kaynağının bu inatçılar meclisinde olduğunu hayal etmez. Herkes Çarlığın ona dayanmadığını fakat, onu kullandığını, Çarlığın bugünkü tüm politikasını, Duma'nın toplanması ertelense de (1878'de Türkiye'de bir parlamento toplanması "ertelendiği" gibi), Duma yerine bir "Zemsky Sobor"[*] veya benzeri getirilse de yürütebileceğini kabul etmektedir. "Kahrolsun Duma" sloganı büyük saldırıyı ne bağımsız, ne de tayin edici olmayan, baş rolü oynamayan bir kurum üzerinde toplamak olurdu. Böyle bir slogan yanlış olurdu. Biz eski sloganımız olan "Kahrolsun Otokrasi", "Yaşasın Kurucu Meclis" sloganlarını sürdürmeliyiz, çünkü gerçek otorite karşı devrimin gerçek desteği ve kalesi olarak kalmakta devam eden otokrasinin ta kendisidir. Otokrasinin çöküşü kaçınılmaz olarak, bir çarlık kurumu olarak Üçüncü Duma'nın da ortadan kalkması (ve tamamiyle devrimci bir kalkış) demektir; fa-

(*) Merkezi bir temsilciler meclisi - Ed.

kat Üçüncü Duma'nın kendiliğinden çöküşü, ya aynı otokrasi tarafından girişilecek yeni bir macera ya da yine aynı otokrasinin bir reform girişimi -aldatıcı ve sadece görünüşte bir reform- olacaktır.(*)

Birinci devrimci kampanyanın üç yılı boyunca, siyasi partilerin sınıf karakterlerinin dikkate değer kuvvet ve açıklıkla belirlendiğini görmüş bulunuyoruz. Buradan bugünkü politik kuvvetler dengesi ve bu dengedeki değişme eğilimleri v.s. konusundaki tartışmalarda soyut "genel münakaşalar" değil tarihsel deneyin bu somut verilerinin hesaba katılmasının esas olduğu çıkar. Bütün Avrupa devletleri tarihi, dolaysız devrimci mücadele dönemlerinde, sınıf grup-lanmalarının derin ve sürekli temellerinin atıldığına ve çok uzun süren durgunluk devrelerinde dahi var olmaya devam eden büyük siyasi partiler halinde bölünmelere tanıklık eder. Bazı partiler yer altına geçebilir, hiçbir hayat izi göstermeyebilir, politika sahnesinden kaybolabilir; fakat en küçük canlanmada, şu veya bu ölçüde başarısızlığa uğrayan devrimin objektif görevleri yerine getirilmediği sürece, ana politik güçler kaçınılmaz olarak belki de değişik biçimde, fakat faaliyetlerinin aynı karakter ve yönünde yine

(*) Gelecek sayıda, "Duma" taktikleri sorununun diğer yanını inceleyeceğiz ve (**Rabocheye Znamya** Sayı: 5'teki bir otzovist[28] yoldaşın "mektubunu" tartışacağız (Bk. **Toplu Eserler,** Cilt 15, s. 286-302 - Ed.)

(28) **Otzovistler, otzovizm** –1905-1907 devriminin yenilgisinden sonra Bolşeviklerin küçük bir grubunda yayılan oportünist bir eğilim. Otzovistler Sosyal-demokrat Milletvekillerinin Duma'dan çekilmesini ve legal örgütlerdeki çalışmanın durdurulmasını istediler. 1908'de özel bir grup kurdular ve Lenin'e karşı bir kampanya başlattılar. Otzovistler Duma'da, sendikalarda, kooperatif derneklerinde ve diğer legal ve yarı-legal kitle örgütlerinde çalışmayı ısrarla reddettiler. Kendilerini illegal çalışmayla sınırlamaya çalıştılar. Otzovistler "devrimci" laflar örtüsü altında Parti'nin işçilerin geniş kesimleriyle olan ilişkilerini engellediler. Parti'yi kitlelere yabancılaştırdılar ve böylece Parti'yi zayıflattılar. Lenin otzovistleri şiddetle eleştirmiş ve onlara "yeni tip tasfiyeciler", "tam anlamıyla Menşevikler" demiştir.

kendilerini belli edeceklerdir. Bu nedenle, örneğin, mahalli bölgelerde hiçbir Trudovik örgütü olmadığından ve Trudovik grubunun Üçüncü Duma'da dikkate değer karışıklık ve acz içinde olduğundan, demokratik köylü kitlelerinin par-çalandığını ve yeni bir devrimci buhranın doğması sürecinde esaslı bir rol oynamadığını düşünmek, en büyük kısa görüşlülük olurdu. Böyle bir görüş, ancak ve yavan "parlamenter avanaklık"a her gün biraz daha batan Menşeviklere yaraşır. (Örneğin bunların, illegal parti örgütüne karşı yaptıkları gerçekten aşağılık, iki yüzlü saldırıları alın.) Marksistler bilmelidirler ki, temsil koşulları sadece bizim Kara-100 Dumamızda değil, en ideal burjuva parlamentosunda bile çeşitli sınıfların gerçek güçleri ile temsil kurumundaki yansımaları arasında yapay bir oransızlık yaratacaktır. Örneğin, liberal burjuva aydınlar, parlamentoda her zaman ve her yerde gerçekte olduğundan yüz misli daha güçlü görünür (Bizim devrimimizde de oportünist Sosyal-Demokratlar, Kadetler'i göründükleri gibi sandılar) ve tam aksine küçük burjuvanın çok geniş demokrat tabakası (1848'in burjuva devrimleri sırasında kasabalarda, Rusya'da kır kesiminde) parlamentoda temsil açısından oldukça önemsiz bir yer tutarken, kitlelerin açık mücadelesinde çoğu kez son derece önemli bir faktör olduklarını gösterdiler.

Köylümüz devrime, bir yandan liberal burjuvaziden öte yandan da sosyalist proletaryadan son derece siyasi bilinçle girmiştir. Bu nedenle devrimden, değerli sonuçlar, daha acı fakat yararlı dersler çıkarmışlardır. Çok doğaldır ki, köylüler bu dersleri dikkate değer bir güçlükle ve özellikle ağır ağır hazmetmektedir. Çok doğaldır ki, aydınlar arasında birçok "radikaller" ve ne zaman köylü demokrasisi-

nin birinden ya da başkasından söz edilse, yüzlerinde küçümseyen bir buruşma görünen, fakat "aydın" liberalleri sadece gördükleri zaman bile ağızları sulanan Sosyal-Demokrat dar kafalılar, sabırlarını yitirecek ve kötü bir iş diye vazgeçeceklerdir. Fakat sınıf bilincine sahip proletarya, 1905 sonbaharında ve kışında aldığı yeri ve gördüklerini kolay kolay unutmayacaktır. Ve devrimimizdeki güçlerin dengesini hesaba katarak, sosyal med ve cezirde, gerçekten yaygın bir kabarmanın, gerçekten yaklaşan bir devrimci buhranın işaretinin, bugünkü Rusya'da, kaçınılmaz olarak, köylü arasında bir hareket yaratacağını bilmeliyiz.

Ülkemizdeki liberal burjuvazi karşı-devrim yoluna girmiştir. Bunu sadece cesur Cherevaninler inkar edebilir –onlar ve silah ve fikir yoldaşlarını inkar eden Golos *Sotsial-Demokrata*'nın[29] korkak editörleri. Fakat burjuva liberallerinin bu karşı devrimci karakterlerinden, onların muhalefetlerinin ve hoşnutsuzluklarının Kara-100 toprak ağaları ile çatışmalarının veya burjuvazinin farklı kesimlerinin kendi aralarında meydana gelen rekabet ve mücadelenin yeni bir ayaklanma süreci içerisinde hiç önem taşımayacağı anlamını çıkarmak, muazzam bir hata ve tam anlamıyla gerçek Menşevizm olurdu. Rus devrimi deneyi, diğer ülkelerin deneyleri gibi, derin bir siyasi buhranın objektif koşullarının var olduğu yerde, devrimin patlamaya gebe zemininden görünüşte uzak, en küçük çatışmaların bile, bir neden, bardağı taşıran son damla, kamuoyunda bir dönüm noktası, vs. olarak çok kötü önem taşıyabileceğini şüphe götürmez bir şekilde ispat etmektedir. Zemstovo kampanyasının ve liberallerin 1904 di-

(29) **Golos Sotsial - Demokrata** (Bir Sosyal-Demokrat'ın Sesi) - Menşevik tasfiyecilerin gazetesi.

lekçelerinin, 9 Ocak "dilekçe"si[30] gibi bütünüyle ve özünde proleter olan bir dilekçenin öncüsü olduğunu hatırlayalım. Bolşevikler, Zemstvo kampanyası hakkında tartışırlarken, bu kampanyanın proleter gösteriler için kullanılmasına karşı değil, bu gösterileri Zemstvo meclisi salonlarında hapsetmeyi isteyen Menşeviklerimize, Zemstvo üyeleri önünde yapılan gösterilerin en yüksek biçimi ilan edilen gösterilere ve liberallerin korkutulmalarını önlemeyi düşünerek hazırlanan gösteri planlarına karşıdırlar. Diğer bir örnek de öğrenci hareketleridir. Parlayıcı maddenin ilerici bir birikimini de içeren bir ülkede bu hareketler, devlet yönetiminin bir tek dalında işlerin yönetimi üzerinde çıkacak bir küçük ve yerel çatışma, muazzam ölçüde geniş olayları kolaylıkla başlatabilir. Proletaryanın bağımsız sınıf politikasını yürüten Sosyal-Demokratlar, doğal olarak ne bu öğrenci mücadelesine ne Zemstvo kongrelerine ne de birbirlerine düşmüş bulunan burjuvazinin çeşitli kesimlerinin kavramlarına kendilerini adapte etmeyeceklerdir. Kurtuluş mücadelesinin bütününü yöneten sınıfın partisi kesinlikle Sosyal-Demokrat Partidir; kuşkusuz bu parti, çatışmaların her birinden ve her çatışmadan faydalanmak, onu tutuşturmak, önemini artırmak, onu devrimci sloganlar için kendi ajitasyonu ile birleştirmek, bu çatışmalarla ilgili haberleri geniş kitlelere iletmek ve kitleleri, kendi istekleri ile,

(30) **Zemstvo kampanyası** - 1904 Ağustos ayı ile 1905 Ocak ayı arasında yapılmıştır. Zemstvo yetkilileri kongrelerde, mitinglerde ve ziyafetlerde söylevler vermiş ve ılımlı anayasal istekleri içeren kararlar almışlardır.

9 Ocak, 1905'te St. Petersburg işçileri işleri ve çocuklarıyla birlikte çara bir dilekçe sunmak için Kışlık Saray'a gittiler. Dilekçe, işçilerin dayanılmaz koşullarını ve hiçbir hakka sahip olmayışlarını anlatıyordu. Çar, askerlerine, silahsız işçilerin barışçı gösterilerilerine ateş açmala emrini verdi. Bütün Rusya'da işçiler bu vahşi katliama "Kahrolsun otokrasi" sloganı altında giriştikleri gösteriler ve politik kitle grevleriyle karşı çıktı. 9 Ocak olayları 1905-1907 devriminin kıvılcımı oldu.

açık ve bağımsız eyleme geçmeye yönlendirmek zorundadır. Fransa'da 1793'ten sonra, karşı-devrimci bir liberal burjuvazi doğdu ve sürekli olarak gelişti; bununla beraber, bu karşı-devrimci burjuvazinin farklı kesimleri arasındaki çatışma ve mücadele, proletaryanın değişmez bir şekilde itici güç olduğu ve bir cumhuriyet kazanma noktasına kadar *götürdüğü* yeni devrimler için, şu veya bu şekilde, zemin hizmeti görerek bir yüzyıl daha sürdü.

Şimdi, burjuva-demokratik devrimimizdeki bu ileri ve öncü sınıf, proletarya, tarafından girişilecek bir taarruzun koşullarına bakalım. Moskovalı yoldaşlar bu sorunu görüşürlerken, pek haklı olarak endüstriyel buhranların temel önemine işaret etmişlerdi. Bu buhran hakkında son derece enteresan bilgiler topladılar. Moskova ve Lodz arasındaki mücadelenin önemini hesaba kattılar ve şimdiye kadar geçerli olan belli kavramları çeşitli yönlerden düzelttiler. Şimdi bize, bu bilgilerin Moskova Bölge Komitesi ve Moskova Komitesi'nde çürüyüp gitmemesini, fakat üzerinde çalışılmasını ve tüm Parti'nin tartışması için basında yayınlanmasını dilemek kalıyor. Kendi hesabımıza, sorunun *ortaya konulmasıyla* ilgili birkaç söz söylemekle yetineceğiz. Bu arada şunu söyleyelim, buhranın ilerlemekte olduğu yön, tartışma konusu bir sorundur. (Hafif ve kısa canlılık devresinden sonra, endüstrimizde buhrana yaklaşan ciddi bir depresyonun hakim olduğu genellikle kabul ediliyor). Bazıları, işçiler tarafından girişilecek saldırgan bir ekonomik mücadelenin, eskiden olduğu gibi imkansız olduğunu ve bu yüzden de yakın gelecekte devrimci bir ayaklanmanın mümkün olmayacağını söylemektedirler. Diğerleri ise, ekonomik mücadelenin imkansız-lığının politik mücadeleye dönüşü getireceğini ve bu nedenle de yakın gelecekte devrimci bir ayaklanmanın kaçınılmaz olduğu görüşündedirler.

Bize kalırsa, her iki görüşün de temelinde, karmaşık bir konuyu basitleştirme gibi ortak bir hata vardır. Şüphesiz ki, endüstriyel buhranın detaylı bir şekilde incelenmesi çok önemlidir. Fakat buhran hakkındaki hiçbir veri, –ideal ölçüde doğru da olsa,– devrimci med ve cezirin kabarmasının yakın ya da uzak olduğu sorununu gerçekten çözemez: Çünkü böyle bir kabarma önceden hesabedilmesi imkansız olan binlerce ek faktöre bağlıdır. Şurası kesin ki, ülkede bir tarımsal buhran temeli ve endüstride durgunluk olmaksızın, derin politik buhranlar imkansızdır. Fakat eğer genel platform oluşmuşsa, bu depresyon genel olarak işçilerin kitle mücadelesini bir süre için geciktirip geciktirmeyeceği, ya da olayların *belli bir aşamasında aynı* depresyonun yeni kitleleri ve taze güçleri siyasi mücadeleye itip itmeyeceği konusunda bir sonuca varmamıza izin vermez. Böyle bir soruya cevap vermenin tek bir yolu vardır: Ülkenin tüm politik hayatının ve özellikle proletarya kitlesinin havasının ve hareketinin durumunun nabzını dikkatli bir şekilde yoklamaktır. Örneğin, geçenlerde Rusya'nın farklı bölgelerindeki hem endüstri, hem tarım bölgelerindeki parti işçilerinin raporlarında ajitasyona duyulan ilgiye, taze güçlerin akışına ve şüphe götürmez bir uyanışın varlığına işaret ediliyordu. Bunu, bir taraftan öğrenciler arasındaki kitle huzursuzluğunun başlaması ile ve öte yandan da Zemstvo kongrelerinin yeniden başlatılması girişimleriyle karşılaştırırsak, olaylarda bir dönümü, geçen sekiz ayın keskin durgunluğunu bozmakta olan birşeylerin varolduğunu farkedebilirsiniz. Bu dönüş ne kadar kuvvetlidir, açık mücadelenin yeni bir devresi için bir aşama mıdır? vb. Bunu olgular gösterecektir. Şu anda yapabileceğimiz her koşul altında yapmamız gereken şey, illegal parti örgütünü kuvvetlendirme çabamızın şiddetini ar-

tırmak ve proletarya kitlesi arasındaki ajitasyonumuzu on misli çoğaltmaktır. Kitlelerin düşüncesinin gerçek durumunu geniş ölçüde ancak ajitasyon açığa çıkarabilir, ancak ajitasyon Parti ve tüm işçi sınıfı arasında yakın bir işbirliği yaratabilir. Ancak her grevi, işçi sınıfının hayatındaki her önemli olayı, hakim sınıflar arasındaki veya bu sınıfların bir kesimi ya da diğer kesimi ile otokrasi arasındaki çatışmaları, Duma'da Sosyal-Demokratlar tarafından yapılan her konuşmayı, hükümetin karşı-devrimci politikasının her yeni ifadesini, vb. politik ajitasyonunun amaçları için kullanmak - ancak böyle bir çalışma devrimci proletaryanın saflarını bir kere daha birbirine yaklaştırabilir ve önümüzdeki yeni ve tayin edici savaşların olgunlaşma koşullarının hızı konusunda bir karar vermek için doğru veriler sağlar.

Özetleyelim. Devrimin sonuçlarının ve içinde bulunduğumuz durumun incelenmesi, devrimin objektif görevlerinin henüz yerine getirilmediğini açıkça göstermektedir. Otokrasinin tarım politikasında ve hem Duma'da, hem de Duma yoluyla sürdürdüğü genel politikada Bonapartizm'e doğru kayış bir yandan Kara-100 otokrasisiyle "vahşi toprak ağaları"nın üstünlüğü arasındaki çelişkiyi, öte yandan da, bütün ülkenin sosyal ve ekonomik gelişiminin ihtiyaçlarını sadece genişletmekte ve keskinleştirmektedir. Polisin ve Kulakların kır kesiminde halka karşı giriştiği hareket, bu bölgedeki mücadelenin daha keskin ve siyasi bilinç ile sürdürülmesini sağlamakta ve otokrasiye karşı sürdürülen mücadeleyi her köyün günlük ve hayati sorunlarına yaklaştırmaktadır. Tarımsal sorunlardaki devrimci,demokratik taleplerin savunulması (bütün mülk topraklara el konulması) böyle bir anda özellikle Sosyal-Demokratlara bir görev yükler. Pratikte otokrasinin hangi "anayasa" ile "uzlaşabileceğini" açıkça gösteren ve

ülkenin ekonomik gelişmesinin ihtiyaçlarının bir tekine bile en dar anlamda dahi çözüm getirmeyen Kara-100 Oktobrist Duma, "anayasa için" mücadeleyi *otokrasiye karşı* devrimci bir mücadele haline getirmektedir. Burjuvazinin tek tek kesimlerinin kendi aralarındaki ve hükümetle olan yerel çatışmaları, bu koşullar altında, böyle bir mücadeleyi daha da yaklaştırmaktadır. Kırsal kesimin yoksullaşması, endüstride durgunluk, bugünkü politik durumun çıkmazda olduğu ve şu dile düşmüş "barışçı anayasa" yolunun umutsuz olduğu konusundaki genel kanı, bunların tümü devrimci yükselişe gitgide yeni unsurlar kazandırmaktadır. Bizim işimiz, yapay olarak "Kahrolsun Otokrasi" yerine, "Kahrolsun Duma" gibi yeni sloganlar icat etmek değil, fakat illegal Parti örgütünü (onu gömmek isteyen Menşeviklerin gerici yaygaralarına rağmen) kuvvetlendirmek ve Parti'yi proletarya kitleleri ile sımsıkı birleştirecek ve bu kitleleri harekete geçirecek olan geniş devrimci Sosyaldemokrat ajitasyonu geliştirmektedir.

Proletary Sayı: 38
1 Kasım (14 Kasım), 1908

BÖLÜM: IX

YOLDA

Bir parçalanma yılı, ideolojik ve politik dağılma yılı, Partinin bir sürüklenme yılını arkamızda bırakmış bulunuyoruz. Tüm Parti örgütlerimizin üyeleri azalmıştır. Bunlardan bazıları -üyeleri en az proleter olanlar- paramparça olmuşlardır. Devrimin yarattığı, Partinin yarı legal kurumları tekrar tekrar parçalanmıştır. Parti içindeki bazı unsurların, genel parçalanmanın etkisiyle, eski Sosyal-Demokrat Partiyi muhafaza etmenin gerekli olup olmadığını, çalışmalarına devam etmesinin gerekli olup olmadığını, bir kere daha yeraltına geçmenin gerekli olup olmadığı ve bunun nasıl yapılacağını sormaya başladıklarında da belli bir noktaya gelinmişti. Ve aşırı sağ (tasfiyeci eğilim diye adlandırılan) bu soruya, kendimizi, her ne pahasına olursa olsun, hatta parti programından, taktiklerinden ve örgütünden açıkça vazgeçme pahasına bile, legalize etmemizin gerektiği anlamında cevaplandırdı. Şüphesiz ki bu örgütsel olduğu kadar da ideolojik ve politik bir krizdir.

Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin Son Bütün Rusya Konferansı, Partiyi yola çıkarmıştır. Ve bu

karşı-devrimin zaferinden sonra, Rus işçi sınıfı hareketinin gelişmesinde açıkça bir dönüm noktasını gösterir. Partimiz Merkez Komitesi tarafından özel bir raporda yayımlanan konferans kararları, Merkez Komitesi tarafından onaylanmıştır ve bu nedenle de, gelecek Kongre'ye kadar tüm Parti'nin kararları olarak kalacaktır. Bu kararlar, krizi ortadan kaldırmanın araçlarını gösterdiği gibi krizin önemi ve nedenleri sorununa da çok kesin bir cevap vermektedir. Örgütlerimiz, konferans kararları ruhu içinde çalışarak, *tüm* parti işçilerinin Partinin bugünkü görevlerini açıkça ve bütün olarak anlamalarına gayret ederek güçlerini, birleşmiş ve etkin bir devrimci Sosyal-Demokrat çalışma için kuvvetlendirmeye ve pekiştirmeye muktedir olacaktır.

Parti krizinin ana nedeni örgüt konusunda verilen kararın önsözünde belirtilmiştir. Bu ana neden, işçilerin partisinin bünyesinde atmak zorunda olduğu kararsızlık gösteren entelektüel ve küçük burjuva unsurlardır; bu unsurlar işçi sınıfı hareketine, yakın bir burjuva demokratik devrim zaferi umuduyla katılmış ve bir gericilik dönemini cesaretle karşılayamamışlardır. Bunların istikrarsızlığı, Parti örgütünde olduğu gibi hem teoride ("devrimci Marksizmden ricat" mevcut durum üzerine karar) hem de taktiklerde ("sloganların azaltılması") açığa vurulmuştur. Sınıf bilincine sahip işçiler, bu istikrarsızlığı reddetmiş, tasfiyecilere kesinlikle karşı çıkmış ve Parti örgütlerinin rehberliğini ve idaresini kendi ellerine almaya başlamışlardır. Partimizin bu sağlam çekirdeği, kriz ve dağılmanın unsurlarını başlangıçta yenemedilerse bu sadece karşı devrimin zaferi karşısında görevin büyük ve zor olmasından değil, fakat aynı zamanda, devrimci düşünceye sahip olmalarına rağmen, yeteri kadar sosyalist düşünceye sahip olamayan işçiler arasında partiye karşı kendini

gösteren belli bir ilgisizlikten dolayıdır. Konferans kararları dağılmayla mücadele etme konusunda Sosyal-Demokrasi'nin kristalize olmuş görüşü olarak, tamamen ve öncelikle Rusya'nın sınıf bilincine varmış işçilerine seslenmektedir.

Çarlığın yeni politikasının ve bugünkü sınıf ilişkilerinin Marksist bir analizi, partimizin önceden olduğu gibi kendini hazırlamaya devam ettiği mücadelenin acil hedefinin işareti, devrimin, çıkartılan devrimci Sosyal-Demokratların taktiklerinin doğruluğuna ilişkin derslerinin bir değerlendirmesi, Parti krizinin nedenlerinin açıklanması, Parti'nin proleter unsurlarının bu kriz ile mücadelelerindeki rollerine işaret edilmesi, legal ve illegal örgütler arasındaki ilişkiler sorununun çözümü, Duma kürsüsünden yararlanmanın gereğinin kabul edilmesi ve hatalarının dolaysız eleştirisine bağlı olarak Duma grubumuzun yönlendirilmesi için dakik talimatlar düzenlenmesi; işçilerin partisinin bugünkü güç dönemde kesin bir yol seçme sorununa tam bir cevap sağlayan konferans kararlarının esas muhtevası bu idi. Şimdi bu cevabı daha dikkatle inceleyelim.

Sınıfların politik gruplaşmalarındaki karşılıklı ilişkiler kitlelerin geçtiğimiz dolaysız mücadelesi dönemindekinin aynıdır.[31] Köylülerin ezici çoğunluğu, yarı feodal toprak mülkiyetini yıkacak olan ve çarlık devrilmedikçe gerçekleşmesi mümkün olmayan, bir tarım devrimi için çaba harcamak zorundadır. Gericiliğin zaferi köylülüğün sağlam bir örgüt kurma yeteneğine sahip olmayan demokratik unsurları üzerine çökmüştür; fakat bütün baskılara, Kara-100 Duma'sına ve Trudoviklerin aşırı istikrarsızlıklarına rağmen, köylü kitlelerinin devrimci havası Üçüncü Duma tartışmaları ile bile açıkça ispat-

(31) Yani 1905-1907 devrimi dönemi için.

lanmıştır. Proletaryanın Rusya'daki Burjuva Demokratik devriminin görevleri ile ilgili esas durumu değişmemiştir. Bunlar, demokratik köylülüğe önderlik etmek, onu liberal burjuvazinin yani, küçük özel kavgalara aldırmaksızın, Oktobristlere gitgide daha çok yaklaşan ve son zamanlarda ulusal liberalizmi kurmaya ve çarlığı ve gericiliği şovenist ajitasyonla desteklemeye çalışan Kadet Partisi'nin etkisinden kurtarmaktır Mücadele –demektedir– karar monarşinin tam anlamıyla kaldırılması ve siyasi iktidarın proletarya ve devrimci köylülük tarafından ele geçirilmesi için eskiden olduğu gibi devam etmektedir.

Otokrasi, şimdiye kadar olduğu gibi, proletaryanın ve bütün demokratik akımların baş düşmanıdır. Bununla beraber, bunun değişmeden kaldığını varsaymak hata olurdu. Stolypin'in "anayasa"sı ve Stolypin'in tarım politikası, eski yarı-feodal, yarı-ataerkil çarlığın yıkılışında yeni bir aşamayı, onun burjuva monarşisine dönüşümüne doğru yeni bir adımı belirler. Mevcut durumun böyle nitelendirilmesini ya bütünüyle silmeyi, ya da "burjuva" yerine "zengin egemenliğini" (plütokrasi-Ç.N.) koymak isteyen Kafkas delegeleri yanılmaktaydılar. Otokrasi uzun süreden beri zenginlerin egemenliğindedir, fakat otokrasinin hem tarih politikasında hem de burjuvazinin belli tabakaları ile ulus çapında örgütlenmiş olan dolaysız ittifakında burjuvalaşması, devrimin ilk aşamasından sonra, devrimin darbeleri altında olmuştur. Otokrasi, burjuvaziyi uzun zamandan beri beslemektedir; burjuvazi, uzun süredir ruble aracılığıyla "zirveye" tırmanmakta, yönetim ve yasamada eski ve asil aristokrasi yanında kendisine bir yer sağlamaktadır. Fakat bugünkü durumun garip görünümü, otokrasinin, burjuvazinin belli tabakalarını temsil eden bir meclis kurmak, bunlarla feodal toprak

ağaları arasında bir denge yaratmak, Duma'da bu kesimler arasında bir ittifak kurmak zorunda kalmasıdır; mujiklerin ataerkilciliğine bağladığı bütün umutlarından vazgeçmek ve köy komününü yıkmakta olan zengin köylüler arasında, kır kesimi kitlelerine karşı destek aramak zorunda kalmıştır.

Otokrasi kendisini sahte anayasal kurumlarla gizlemektedir; fakat aynı zamanda onun sınıf özü, çarın başka hiç kimseyle değil de Purishkevichler ve Guchkovlarla kurduğu ittifak nedeniyle şimdiye kadar görülmemiş derecede açığa çıkmıştır. Otokrasi, burjuva devriminin objektif olarak gerekli olan görevlerini –burjuva toplumunun işlerini gerçekten yönetecek, halkı temsil eden bir meclis kurmayı ve kır kesimini orta çağdan kalma karışık ve antik tarımsal ilişkilerden temizlemeyi– yerine getirmeyi üzerine almaktadır. Fakat otokrasinin bu yeni adımlarının pratik sonuçları, şimdiye kadar tam anlamıyla hiçtir. Ve bu sadece tarihsel görevin yerine getirilmesi için başka güçlerin ve araçların gerekli olduğunu görülmemiş bir açıklıkla göstermektedir. Politikada deneyi olmayan milyonlarca halkın kafasında otokrasi şimdiye kadar genel anlamda halk temsili ile zıtlık içinde idi; şimdi mücadele kendi amaçlarını daraltmakta ve bizzat temsil sisteminin niteliğini ve önemini belirleyen görevi, devlet içinde iktidar mücadelesi olarak daha somut bir şekilde tarif etmektedir. İşte bunun içindir ki, Üçüncü Duma, kocamış çarlığın yıkılmasında, onun maceracı niteliğinin vahametinde, eski devrimci amaçların derinleşmesinde, bu amaçlar için yapılan mücadelenin alanının (ve mücadele içinde yer alanların sayısının) genişlemesinde özel bir aşama belirler.

Bu aşamayı aşmalıyız. Bu günün yeni koşulları, yeni mücadele biçimleri gerektirmektedir. Duma kürsüsünün kullanılması kesin bir zorunluluktur.

Proletarya kitlelerinin örgütlenmesi ve eğitilmesi için uzun süreli bir çaba, özellikle önemli hale gelmektedir. Legal ve illegal örgütlenmenin bileşimi Parti'nin önüne özel sorunlar çıkarmaktadır. Liberallerin ve tasfiyeci entelektüellerin saygınlığını zedelemeye uğraştıkları devrim deneyini açıklamak ve halka maletmek hem teorik hem pratik amaçlar için gereklidir. Fakat -yeni koşulları mücadelede araç ve yöntemlerinde hesaba katmaya muktedir olmak zorunda olan- Parti'nin taktik çizgisi değişmemiştir. "Devrimci Sosyal-Demokrat taktiklerin doğruluğunu", konferans kararlarından birinde, "1905-1907 yıllarındaki kitle mücadelesi deneyinde doğrulanmıştır. İlk kampanyanın sonunda devrimin başarısızlığa uğraması, görevlerin yanlış verilmesinden, acil amaçların "ütopik" olmasından, metot ve araçların yanlış olmasından değil, fakat güçlerin yetersiz bir şekilde hazırlanmış olmasından, devrimci krizin yeteri kadar geniş ve derin olmamasından dolayıdır ve şimdi Stolypin ve şürekası bu krizi derinleştirmek ve genişletmek için övgüye layık bir işgüzarlıkla çalışmaktadırlar. Bırakın liberallerin ve dehşete düşmüş entelektüellerin özgürlük adına verilen ilk gerçek kitle savaşından ödleri kopsun, bırakın korkaklar gibi: Dövüldüğünüz yere tekrar gitmeyin, ölüme giden o yola bir daha ayak basmayın, desinler. Sınıf bilincine sahip proletarya onlara şöyle cevap verecektir: Tarihte büyük savaşlar, devrimlerin büyük sorunları sadece, ileri sınıfların tekrar tekrar saldırıları ile çözülmüştür ve onları yenilginin derslerini öğrendikten sonra zafere ulaşmışlardır. Yenilmiş ordular iyi öğrenirler. Rusya'nın devrimci sınıfları ilk kampanyalarında yenilmiştir, fakat devrimci durum mevcuttur. Devrimci kriz, yeni biçimlerde ve başka yollarla, bazen de istediğimizden çok daha yavaş bir şekilde, tekrar olgunlaşmaktadır.

Biz kriz için daha geniş kitleleri hazırlama çalışmalarına devam etmeliyiz; bu hazırlık daha yüksek ve daha somut görevleri hesaba katarak çok daha ciddi olmalıdır; ve bu çalışmayı ne kadar başarılı yaparsak, yeni mücadeledeki zaferimizin gerçekleşmesi o kadar kesin olacaktır. Rus proletaryası, 1905'te kendi liderliğinde, bir köleler ulusunun ilk defa muazzam bir ordu, çarlığa darbeler indiren bir devrim ordusu olması gerçeği ile gurur duyabilir. Ve şimdi aynı proletarya daha da kudretli bir devrimci gücün yeni kadrolarını sebatla, inatla ve sabırla nasıl eğiteceğini ve yetiştireceğini bilecektir.

Söylediğimiz gibi, Duma kürsüsünden yararlanmak, bu eğitim ve öğretim çalışmasının temel unsurudur. Konferansın, Duma grubu hakkındaki kararı Partimize –tarihte örnek aramak gerekirse– Alman Sosyal-Demokrasisi'nin, Anti-Sosyalist Kanun[32] sırasındaki deneyine en yakın olan yolu göstermektedir. İllegal parti, legal Duma grubunu nasıl kullanacağını bilmek, nasıl kullanacağını öğrenmek zorundadır; onu işinde usta bir parti örgütü olarak yetiştirmek zorundadırlar. Grubun Duma'dan geri çağrılması sorununu ortaya atmak (konferansta iki "otzovist" vardı. Fakat bunlar sorunu açıkça ortaya koymadılar) ya da grubun hatalarını doğrudan doğruya ve açıkça eleştirmekten ve bunları kararda birer birer saymaktan, bazı delegelerin kongrede üzerinde ısrar ettiği gibi kaçınmak, bugünkü dönemin şartlarının emrettiği en hatalı taktikler, tutarlı proleter çalışmadan en esef verici sapma olurdu. Kararda

(32) **Olağanüstü Anti-Sosyalist Kanun** - 1878'de Almanya'da Bismark Hükümeti tarafından çıkarıldı. Bu kanun Sosyal-Demokrat Parti'yi, bütün kitle işçi örgütlerini ve işçilerin basınını yasaklıyordu. Alman Sosyal-Demokratlarının en iyi temsilcileri, August Bebel ve Wilhelm Liebknecht etrafında toplandı ve yeraltında yoğun bir çalışmaya başladı. Partinin çalışan kitleler arasında etkisi büyüdü. 1890 Reichstag seçimlerinde Sosyal-Demokratlar hemen hemen bir buçuk milyon oy aldılar. Aynı yıl hükümet Anti-Sosyalist Kanunu kaldırmak zorunda kaldı.

grubun, tek başına suçlanamayacağını ve *partimizin bütün, örgütlerinin* kaçınılmaz hatalarına çok benzeyen hatalar –partinin *politik çizgisinden* ayrılmaları– da vardır. Böyle ayrılmalar oluştuğundan, bunlar açıkça bütün parti adına hareket eden bir örgüt tarafından yapıldığından, parti bunların sapmalar olduğunu açıkça ve kesinlikle ilan etmek zorundadır. Batı Avrupa Sosyalist partileri tarihinde, parti ile partinin parlamento grubu arasındaki anormal ilişkilere bir yığın örnek vardır; grupların yeterli parti ruhu göstermediği Latin ülkelerinde bugün için bu ilişkiler daha da anormaldir. Biz, Rusya'da Sosyal-Demokrat parlamentarizmi, ilk andan itibaren, farklı bir temel üzerinde örgütlemeliyiz; bu alanda derhal, ekip çalışmasına girişmeliyiz –öyle ki, her Sosyal-Demokrat milletvekili, arkasında Parti'nin bulunduğunu, Parti'nin onun hatalarıyla çok yakından ilgilendiğini ve yolunu düzeltmeye çalıştığını hissedebilsin -böylece her Parti işçisi, Parti'nin genel Duma çalışmasında, bu çalışmanın adımlarının pratik Marksist eleştirisinden ders çıkararak, görevinin bu çalışmaya yardım etmek olduğunu duyarak ve grubun özel çalışmalarını Parti'nin bütün propaganda ve ajitasyon faaliyeti içine yerleştirmek için çaba harcayarak yer alabilsin.

Konferans, en büyük Parti örgütleri delegelerinin, Duma Sosyal-Demokrat grubunun bütün dönem süresindeki çalışmalarını tartışmak için yapılan ilk yetkili toplantısıydı. Ve konferansın kararı Partimizin Duma çalışmalarını nasıl biçimlendireceğini, bu konuda hem kendisine hem de gruba karşı ne kadar çok titiz olacağını Sosyal-Demokrat parlamentarizmi gerçekten geliştirmekte nasıl sapmasız ve tutarlı bir şekilde çalışmaya niyetlendiğini açıkça göstermektedir.

Duma grubuna karşı tutumumuzla ilgili sorunun

biri taktik ve bir diğeri de örgütlenme ile ilgili iki yanı vardır. Örgütlenme ile ilgili konuda, Duma grubu hakkındaki karar, sadece örgütlenme politikamızın genel ilkelerinin özel bir duruma uygulanmasıdır. Konferans kararda, örgütlenme sorununda talimatlar veren ilkeler belirledi. Konferans, Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi içinde bu sorun üzerinde iki esas eğilim bulunduğunu kaydetti: bunlardan biri, illegal Parti örgütüne ağırlık vermekte, diğeri –tasfiyeciliğe az çok yakın olanı– legal ve yarı legal örgütlere ağırlık vermektedir. Burada sorun mevcut durumu belirtmiş olduğumuz gibi, Parti'yi terketmekte olan belli sayıdaki –özellikle entelektüleller, fakat aynı zamanda da bazı proleterler– Parti işçilerinin nitelemekte oluşudur. Tasfiyeci eğilim, Parti'yi terkeden ve legal örgütleri kendi faaliyet alanları olarak seçenlerin en iyi, en aktif unsurlar mı, Yoksa Parti'yi terkedenlerin "bocalayan entelektüel ve küçükburjuva unsurları" mı olduğu sorusunu ortaya atmaktadır. Kongre, söylemeye gerek yok, tasfiyeciliği şiddetle red ve mahkum ederek partiyi terk edenlerin bu ikinci unsurlar olduğu cevabını verdi. Parti'nin en proleter unsurları ve aydınların ilkede en tutarlı ve en Sosyal-Demokrat olan unsurları Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'ne sadık kalmışlardır. Parti'den ayrılmalar, Parti'nin arınması, en az istikrarlı unsurundan, güvenilmez dostlarından ve proletaryaya sadece bir süre için katılan ve daima küçük burjuva içinden veya "sınıfsızlar" yani belirli bir sınıfın yörüngesinden kopmuş kişiler arasından devşirilmiş olan "yol arkadaşları"ndan kurtulması demektir.

Parti örgütü ilkesinin bu değerlendirmesinden, mantıki olarak, konferans tarafından benimsenen örgütlenme politikasının çizgisi çıkar. İllegal Parti örgütünü güçlendirmek, bütün çalışma alanlarında Parti hücreleri meydana getirmek, hepsinden önce

"her endüstriyel girişimde sayıları az da olsa, işçilerden oluşan tamamen Parti'ye bağlı komiteler" kurmak, liderlik fonksiyonlarını Sosyal-Demokrat hareketin bizzat işçiler arasından çıkan liderlerinin ellerinde toplamak –işte bugünün görevi budur. Söylemeye gerek yok, bu hücre ve komitelerin görevleri yarı-legal ve olabildiği kadar, legal örgütlerden yararlanmak, "kitlelerle yakın ilişki"yi korumak ve eylemi Sosyal-Demokrasi'nin kitlelerin bütün ihtiyaçlarına cevap verebileceği bir yolda yönetmek, olmak zorundadır. Her Parti hücresi ve işçi komitesi "kitleler içinde ajitasyon, propaganda ve pratik örgütlenme çalışmasına bir temel" olmak zorundadır, yani, kitleler nereye giderse, oraya gitmeli ve her adımda kitlelerin bilincini, sosyalizm yönüne itmeye, her özel sorunu proletaryanın genel görevlerine bağlamaya, her örgütlenme eylemeni bir *sınıf* pekiştirmesine dönüştürmeye, enerji ve ideolojik etki aracılığıyla (tabii ki, rütbe ve mevkileriyle değil) bütün legal proletarya örgütlerindeki lider rolünü kazanmaya çalışmak zorundadır. Bu hücreler ve komiteler bir süre için çok küçük bile olsalar, Parti geleneği ve örgütü, kesin bir sınıf programı ile birbirlerine bağlanacaklardır; böylece Parti'nin birkaç Sosyal-Demokrat üyesi de şekilsiz legal örgütler içine batmaktan kaçınabilecek her türlü şart altında, her durumda ve her ortamda *Parti* çizgisini izleyebilecek, çevrelerini Parti ruhuyla etkileyecek ve çevrenin kendilerini yutmasına izin vermeyeceklerdir.

Şu veya bu çeşit kitle örgütleri dağıtılabilir, legal sendikalar ortadan kaldırılabilir, bir karşı-devrimci rejimde işçilerin insiyatifinin her açık hareketi polis tarafından şu ya da bu bahane ile yokedilebilir, fakat yeryüzünde hiçbir güç, işçi kitlelerinin, Rusya gibi kapitalist bir ülkede yoğunlaşmasını engelleyemez. Şu veya bu şekilde, legal ya da yarı-legal, kapalı veya

açık, işçi sınıfı kendi canlanma noktasını bulacaktır; sınıf bilincine sahip Partili Sosyal-Demokratlar her yerde ve her zaman kitlelerin önünde yürüyecek, kitleleri Parti ruhuyla etkilemek için her yerde ve her zaman birlikte hareket edeceklerdir. Ve açık devrimde sınıfın partisi olduğunu grevlerde ve 1906-1907 seçimlerinde olduğu gibi 1905 ayaklanmasında da, milyonları yönetmeyi başaran parti olduğunu ispat eden Sosyal-Demokrasi, şimdi de yine sınıfın partisi olarak, kitlelerin partisi olarak, en güç zamanlarda ordu kitlesi ile ilişkiyi kesmeyecek fakat, ona bu güç dönemi atlatmada, bir kere daha saflarını pekiştirmede ve çok ve daha çok yeni savaşçılar yetiştirmeye yardım edecek olan öncü olarak kalacaktır.

Bırakın inatçı Kara-100'ler sevinsin. Duma içinde ve dışında, başkentte ve ilçelerde ulusunlar, gericilik, azgınlaşsın -pek akıllı Bay Stolypin pamuk ipliğiyle dengede duran otokrasiyi uçurumun kıyısına getirmeden, yeni bir politik imkansızlıklar ve saçmalıklar kargaşalığına düşmeden, proletaryanın saflarına ve köylü kitlelerinin devrimci unsurlarının saflarına yeni ve taze güçler katılmasına sebep olmadan tek adım atamaz. Kitlelerle ilişki içinde ısrarlı çalışma için kendini pekiştirmeyi başaran bir parti, kendi öncüsünü örgütlemeyi başaran ve güçlerini, proletaryanın her hayat emarisini Sosyal-Demokrat bir ruhla etkileyecek şekilde yönlendiren ileri sınıfın partisi– böyle bir parti ne olursa olsun kazanacaktır.

Sotsial-Demokrat Sayı: 2
28 Ocak (10 Şubat) 1909

BÖLÜM: X

BİR KERE DAHA PARTİCİLİK VE ADEMİ-PARTİCİLİK ÜZERİNE

Parti ve Ademi-Parti gerekli ve "gereksiz", bunları savunan adaylar sorunu, bugünkü Duma seçiminde şüphesiz –eğer en önemli değilse– en önemli sorunlardan biridir. Herşeyden önce ve herşeyin üstünde, seçmenler ve seçimi izleyen geniş kitleler, seçimin niçin gerekli olduğunu, bir Duma milletvekilini bekleyen görevin *ne* olduğunu, Üçüncü Duma'da bir St. Petersburg milletvekilinin taktiklerinin *neler* olması gerektiğini idrak etmek zorundadır. Fakat bütün bunlar hakkında gerçekten tam ve doğru bir fikir, ancak eğer bütün seçim kampanyası, bir Parti niteliğinde olursa mümkündür.

Seçimde, gerçekten geniş ve en geniş kitlelerin çıkarını yüceltmek isteyen kişinin en başta gelen görevi, kitlelerin politik bilincini geliştirmektir. Bu bilinç ne kadar çok geliştirilirse, bilincin gelişimiyle ayrılmaz bağlılık içinde, kitlelerin gruplaşmaları nüfusun çeşitli sınıflarının gerçek çıkarlarına göre, o ölçüde açık bir şekilde belirlenir. Bütün ademi-Particilik, daima istisnai elverişli koşullar altında bile, adayın, bu adayı destekleyen grupların veya partilerin ve adaya oy veren halk kitlesinin politik bilin-

cindeki hem açıklık ve hem de olgunluk eksikliğini gösterir.

Seçimde amaçları, mülk sahibi sınıfların özel küçük gruplarının çıkarlarını sağlamak olan bütün partilerin uygun örgütlenmeden ve açık seçik ve programdan yoksun olduğu bir durumda kitlelerin açık bir sınıf gruplaşması, hemen hemen her zaman arzu edilmez ve tehlikeli sayılırken, kitlelerin politik bilincinin geliştirilmesi her zaman geri plana itilir.[33] Burjuva partilerinin savunucusu durumuna düşmemek isteyen her kişi için, politik bilincin ve sınıfların sıralanmasının açıklığı her şeyden önce gelir. Tabii bu, belli özel durumlarda farklı partilerle geçici ortak eylemleri reddetmez fakat bütün ademi-particilikleri ve parti niteliğini zayıflatmaları ya da belirsizleştirmeleri kesinlikle reddeder.

Fakat, geniş kitlelerin çıkarlarına, parti ilkesini yüceltme nedenimiz için, onları her çeşit burjuva etkisinden kurtarma uğruna, sınıf sıralanmalarının tam açıklığı uğruna, Parti ilkesinin *sadece lafta değil eylemde de* görülmesini sağlamak için, olanca gücümüzü ve uyanıklığımızı göstermek zorundayız.

Ademi-parti adayı Kuzmin-Karavayev, ki şimdiden bir "gereksiz aday" olarak isimlendirilmiş bulunmaktadır, St. Petersburg'daki seçimlerde, tam anlamıyla söylersek, hiçbir parti adayı olmadığını açıklamaktadır. Bu düşünce o kadar yanlış ki, çürütmek için duraklamaya dahi değmez. Kutler ve N.D. Sokolov'un parti adayları olduğundan şüphe etmek imkansızdır. Kuzmin-Karayvayev'i baştan çıkaran, kısmen onları aday gösteren partilerden hiç birinin böyle açıkça var olmaması gerçeğidir. Fakat

(33) Lenin, legal yani çarlık sansürüne bağlı olan yayınlar için makaleler yazarken "Esop lisanı"na başvuruyordu. Lenin burada "doğru örgütlenmeden yoksun olan partiler"den söz ederken partiye sadakate karşı çıkan ve açık seçik politik platformları olmayan küçük-burjuva partileri kastetmektedir.

eğer bu, seçimleri bir parti temelinde yürütmeyi güçleştiriyorsa bu onun gereğini ortadan kaldırmaz. Böyle güçlüklere boyun eğmek, bunlar karşısında kollarını kavuşturmak, Bay Stolypin'in "anayasacılık"ının, "muhalefet"in (sözde muhalefet) ağzından onaylanması arzusuna boyun eğmekle aynı şeydir.

St. Petersburg seçimine katılan kitleler için hangi partilerin bu güçlükler karşısında vaz geçtiklerini ve hangilerinin hem programlarını hem de sloganlarını bütünlükleri içinde koruduklarını; hangilerinin Duma faaliyetlerini, basınını ve rejiminin yapısına uygun örgütlenmelerini kısarak ve kısıtlayarak gerici rejime "kendilerini uydurdukları"nı ve hangilerinin hiç bir şekilde Duma'da sloganlarını kırpmadan veya basınına, örgütüne, vs. deli gömleği giydirmeden belli faaliyet biçimlerini değiştirerek kendilerini rejime uydurduklarını öğrenmek özellikle önemlidir. Partilerin tarihine, Duma içindeki ve dışındaki faaliyetlerinin gerçeklerine dayanan böyle bir soruşturma, seçim kampanyasının ana muhtevası olmalıdır. Kitleler bu yeni, demokratlar için daha güç olan, durumda demokratik ismini taşıyan partileri yeniden tanımalıdır. Kitleler bugün N.D. Sokolov'u aday gösteren demokratları burjuva demokratlarından ayırdeden özellikleri, genel görüşlerindeki, nihai amaçlarındaki, kurtuluş için büyük uluslararası hareketin görevi karşısındaki tavırlarındaki, Rusya'daki kurtuluş hareketinin metotlarını ve ideallerini yüceltme yetenekleri arasındaki farkları tekrar tekrar tanımalıdır. Kitleler bu seçim kampanyasından daha parti bilinçli, farklı sınıfların çıkarlarının amaçlarını, sloganlarının, görüşlerinin ve eylem yöntemlerinin -yani N.D. Sokolov'un temsil ettiği politik eğilimin her şeyin üstünde değer verdiği ve en hareketli, en kararlı, en ısrarlı ve en kapsamlı

çalışmayla ulaşabileceği sürekli etkisinin- daha açık bir şekilde farkında olarak çıkmalıdır.

Novy Dyen Sayı 9
14 (27) Eylül, 1909
VI. Ilyin imzalı.

BÖLÜM: XI

DÖRDÜNCÜ DUMA SEÇİMLERİ ARİFESİNDE

Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi, seçimler arifesinde, zalimce eziyetlere, toplu tutuklamalara rağmen, herhangi bir başka partiden daha açık, daha belirgin ve daha tam bir program, taktikler ve platformla öne çıkmıştır.

R.S.D.İ.P.'nin Ocak 1912'deki Bütün-Rusya Konferansı, korkunç karşı-devrim yıllarında Parti'nin yürüttüğü ideolojik ve politik çalışmanın sonuçlarını özetledi. Konferans kararları hareketin bütün acil sorularına cevap verdi. Bu kararlar sayesindedir ki, seçim platformu basit bir sonuç cümlesiydi. Platform Merkez Komitesi tarafından Rusya'da yayımlandı ve sonra da birçok yerel örgüt tarafından yeniden bastırıldı. Bütün burjuva basını Konferans'tan söz etti ve bazı kararlarını yayımladı.

Konferans'tan sonraki altı ay boyunca, Konferans kararlarını açıklamak ve uygulamaya koymak için fabrika gruplarındaki yüzlerce konuşmada ve Nisan ve Mayıs'ta yapılan mitinglerde Parti basını ve düzinelerle rapor yoluyla çalışmalar sürdürülmektedir. Parti'nin sloganları –bir cumhuriyet, sekiz saatlik iş günü, mülk topraklara el konulması– bütün

Rusya'ya yayılmış ve önde gelen proleterlerce kabul edilmiştir. Grevlerden ve mitinglerden, silahlı kuvvetlerdeki isyanlara kadar ifadesini bulan kitlelerin devrimci ayaklanması, bu sloganların doğru ve canlı olduğunu ispat etmiştir.

Partimiz, seçimleri, hem de çok yaygın bir şekilde kullanmış bulunuyor. Ne polisin "yorumu", ne Dördüncü Duma'nın (rahipler tarafından, ya da başka bir şekilde) tahrifatı *bu* sonucu ortadan kaldıramaz. Kesinlikle Parti çizgisinde örgütlenen propaganda, her yerde yürütülmüş ve Sosyal-Demokratların bütün seçim kampanyası için uygun çizgiyi belirlemiştir.

Burjuva partileri, verdikleri sözler ve seçmenlerin gözlerini boyamak için aceleci, savruk bir şekilde "seçimler için" bir *legal* "platform" hazırlamaktadır. Tasfiyeciler, legal, sansürlü basında platformlar konusunda saygı değer, kanunlara itaatkar bir "seçimler *için* platform" ile büyük şaşkınlıklarını, örgütsüzlüklerini ve ideolojik ilkelerden yoksunluklarını örtmek için hazırladıkları yaygarayı koparmaktadırlar.

"Seçimler için" bir platform değil, fakat *devrimci Sosyal-Demokratik* platformu tamamlamak için seçimler- işçi sınıfının Parti'si meseleyi böyle görmektedir. Seçimleri bu amaç için zaferle kullanmış bulunuyoruz ve sonuna kadar da kullanacağız. Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin devrimci siyasi programını, taktiklerini ve platformunu savunmak için en gerici çarlık Duma'sını bile kullanacağız. Gerçekten değerli olan sadece, hareketin *bütün* sorunlarına *tam* cevaplar vermiş olan, devrimci ajitasyonun uzun çalışmalarını tamamlayan platformlardır, yoksa geçici bir araç ve şamatalı bir reklam gibi telaştan meydana gelen, tasfiyecilerinkine benzer platformlar (özellikle legal olanlar!) değil.

Parti'nin kendini yeniden kurmasından beri altı ay geçti. Parti inanılmaz güçlükleri yenerek, vahşi

eziyetlere direnerek ve şu ya da bu yerel merkezin veya ortak merkezin –Merkez Komitesi– çalışmalarında bölünmeler geçirerek, kesinlikle ilerlemekte, çalışmasını ve kitleler içinde etkisini genişletmektedir. Çalışmanın bu genişlemesi *yeni bir biçimde* olmaktadır: Dar ve gizli olan ve eskisinden daha iyi gizlenen illegal çekirdeklere ek olarak daha geniş legal Marksist propaganda vardır. Yeni koşullar içinde devrim için yeni hazırlıkların ayırdedici bir niteliği Parti tarafından çok önceden dikkate alınmış ve onaylanmıştır.

Ve şimdi, bizi "çift adaylar"la tehdit eden tasfiyecilerin şamatacı sözlerine tam bir cevap verebiliriz. Kimsenin korkmadığı boş tehditler! Tasfiyeciler o kadar perişan ve öylesine fena darbe yemişlerdir ki, *hiçbir yardım onları* canlandıramaz. Onlar "çift aday" çıkarmayı da pek düşünmezler; eğer bunu yaparlarsa zavallı, gülünç derecede önemsiz bir sayıda oy alacaklardır. Bunu biliyorlar ve denemeyeceklerdir. Sadece gerçeği örtmek ve dikkati saptırmak için gürültü yapıyorlar.

"Hiçbir yardım" demiştik. Tasfiyeciler dışarıdan gelecek yardıma güveniyorlar. Dostları –özellikle Letonyalılar, Bund[34] ve Troçki– "on merkezin, örgütün ve hizbin" toplanacağını ilan etti! Gülmeyin! Dış dünya zengin, büyük ve cömerttir. "On merkez", bu kadar çok! Bu durumda kullanılan yöntemler hükümetin Dördüncü Duma'da kullandıklarının aynıdır; yani, bir temsil organı kurmak için hazırlıklar ve hiçlerin "büyük sayılar" haline dönüştürülmesidir. Önce Troçki, (Troçki Rusya'da bir

(34) **Letonyalılar** - Tasfiyeciliğe katılan Letonya topraklarındaki Sosyal-demokratlar.
Bund - Litvanya, Polonya ve Rusya Genel Yahudi İşçileri Birliği'nin kısa ismi. 1897'de örgütlenmiş ve esas olarak Rusya'nın batı bölgelerindeki Yahudi zanaatkarları birleştirmişti. Bund oportünist, Menşevik bir politika izlemiş ve 1905-1907 devriminin yenilgisinden sonra tasfiyecilere katılmıştır.

hiçtir, o sadece *Znivoye Dyelo*'nun yazarıdır ve ajanları da sadece tasfiyecilerin "başlatan grupları"nın savunucularıdır)[35] daha sonra *Golos Sotsial-Demokrata*, yani, aynı zavallı tasfiyeciler. Üçüncüsü, yine bir hiç, üçüncü bir kılıkta "Kafkas Bölge Komitesi". Dördüncüsü, "örgütleyen Komite"[36] yine aynı tasfiyecilerin dördüncü bir kılığı. Beşinci ve altıncısı bugün tamamen tasfiyeci olan Letonyalılar ve Bund, artık yeter!

Söylemeye gerek yok, Partimiz dışarıdaki bu yoklar oyununa gülmektedir. Bunlar bir ölüyü diriltemez. Çünkü Rusya'daki tasfiyeciler bir ölüdür.

İşte gerçekler.

Tasfiyeciler ve bütün dostları altı aydır Parti'ye karşı umutsuz bir mücadele vermektedir. Legal bir Marksist basın vardır. Korkulu bir şekilde engellenmiştir ve bir cumhuriyet hakkında, Partimiz, ayaklanma ya da çarın şebekesi hakkında tek kelime söylemeye cüret edememektedir. Bu basın yoluyla R.S.D.İ.P.'nin sloganlarını savunmayı düşünmek sadece gülünç olacaktır.

Fakat Rusya'da işçi artık eskisi gibi değildir. Bir güç haline gelmiştir. O kendi hazırlığını yapmıştır. Engellenen, fakat kendisine ait olan ve *teorik olarak* Marksizmi savunan *kendi* basını vardır.

---

(35) **Znivoye Dyelo** (Yaşama Davası) - Tasfiyecilerin 1912'de St. Petersburg'da yayımlanan bir gazetesi. **Açık işçi hareketinin Sosyal-Demokrat aktivistlerinin başlatan grupları** tasfiyeciler tarafından belli kasabalarda legal parti örgütlerine karşı kuruldu. Tasfiyeciler bunları, kendini Stolypin rejimine uyduracak olan yeni bir geniş legal partinin hücreleri olarak kabul ediyorlardı. Bu gruplar az sayıda idi, entelektüellerden meydana geliyordu ve işçi sınıfı ile hiçbir ilişkileri yoktu. Bunlar grev mücadelesine ve işçilerin devrimci gösterilerine karşı çıktılar ve Dördüncü Duma seçimleri sırasında Bolşeviklere karşı kampanya açtılar.

(36) **Örgütleme Komiteleri** bir tasfiyeciler konferansı toplamak için, ocak 1912'de tasfiyecilerin, Bund'un Kafkas mahalli komitesi ve Letonya arazisi Sosyal-Demokrasi temsilcilerinin toplantısında kuruldu.

Bu açık arenada herkes tasfiyecilerin anti-tasfiyecilere[37] karşı mücadelelerinin "başarılarını" görebilir. Vperyot'un[*] S.V.'si, Troçki'nin tasfiyeci Viyana Pravda'sındaki[38] bu başarılara zaten işaret etmiş bulunuyor. Gerçek şudur ki diye yazıyor, işçilerin *yardımı* hemen hemen tamamen anti-tasfiyecilere gidiyor. Fakat, bunun işçilerin "Leninistler"e yakınlık gösterdiğinden dolayı olmadığını söyleyerek kendi kendini rahatlatmaya çalışıyor.

Tabii ki "bundan dolayı değil" tasfiyecilerin sevgili dostu!

Fakat yine de gerçeklere bakalım.

Bir, işçilerin günlük gazetesi[39] *için altı aylık mücadele.*

Tasfiyeciler bu konuda 1910'dan beri yaygara etmektedirler. Başarmışlar mıdır? Altı ayda –1 Ocak'tan 1 Haziran 1912'ye kadar– gazeteleri, *Znivoye Dyelo* ve *Nevsky Golos*'ta, işçilerin günlük gazetesi için işçi gruplarınca toplanan *15 (onbeş)* yardım hesabı yayımlandı! Altı ayda onbeş işçi grubu!

Anti-tasfiyecilerin gazetelerini alın. Aynı altı aylık dönemde, işçilerin günlük gazetesi için toplanan yardımın hesaplarına bakın. İşçi gruplarının topladıkları yardımlarını sayısını toplayın, *işçi gruplarının 504 katkısı* olduğunu göreceksiniz!

İşte Rusya'nın çeşitli kısımları için kesin aylık veri.

1912 yılının ilk yarısında, işçilerin günlük gazetesi için işçi grupları yardımlarının sayısı.

(37) **Anti-tasfiyeciler** - Lenin'in yönettiği devrimci Sosyal-Demokratlar, Bolşevikler.

(*) **Vperyot** (İleri) - otzovistler grubunun ismi.

(38) Burada Menşevik tasfiyecilerin, 1908'den 1912'ye kadar Viyana'da Troçki tarafından yayınlanan gazetesi **Pravda**'ya atıf yapılmaktadır.

(39) Legal, Bolşevik günlük gazetesi **Pravda** ilk defa 22 Nisan (5 Mayıs) 1912'de St. Petersburg'da yayımlandı.

	Anti-tasfiyeci gazetelerde	*Tasfiyeci gazetelerde*
Ocak	14	0
Şubat	18	0
Mart	76	7
Nisan	227	8
Mayıs	135	0
Haziran	34	0
Toplam	504	15
St. Petersburg ve Çevresi	415	10
Güney	51	1
Rusya'nın geri kalan kısmı	38	4
Toplam	504	15

Tasfiyeciler, işçi gruplarının gözünde tamamen yenilmişlerdir. Tasfiyeciler bir cesettir ve dışarıdaki hiçbir korkunç (ah, ne de korkunç!) sayıdaki "grupların, merkezlerin, hiziplerin, eğilimlerin ve yönelişlerin birlikleri" bu cesedi canlandıramaz.

Dışarıdaki hiçbir cırlak bildiri ve "başlatan gruplar" ile tasfiyeciler arasında yapılan hiçbir uydurma konferans, tasfiyecilerin *Rusya'daki yüzlerce işçi grubunun* gözündeki yenilgisini ne hafifletebilir ne de durdurabilir.

Rusya'daki İşçi Sosyal-Demokratların seçim kampanyasındaki birliği *sağlama alınmıştır.* Sağlama alınma, tasfiyecilerle yapılan "anlaşmalar"la değil, gerçek rollerine, liberal entelektüeller rolüne, zaten indirgenmiş olan tasfiyecilere karşı kazanılan kesin zafer yoluyla olmuştur. Bakın Sosyalist-Devrimci

tasfiyecilerden Savin, *Nasha Zarya*'ya[40] ne güzel uydu. Bakın *Listok Golosa Sotsial-Demokrata* da L.M. sık sık (otzovist tehdidi nedeniyle) tasfiyeciliğe kayan Sosyalist-devrimcilerin "İnsiyatifi"ni nasıl övüyor. Gerçeğin önemine bakın ki, aym sayıda, tanınmış Sosyalist-devrimci "lider" Avksentyev, Plekhanov'a örnek olacak kadar yüceltilmektedir. *Bütün* tasfiyecilerin Polonya Sosyalist-Partisi'nin Sosyal-Demokrat *olmayan* Sol kanadını nasıl öptüklerine bakın. Bütün partilerin tasfiyecileri, birleşin!

Sonunda herkes yerini bulacaktır. Eski Marksistler arasından ve bir bomba ile[41] eski liberaller arasından entelektüel tasfiyeciler grupları, olayların akışıyla birbirine kaynaştırılmışlardır.

İşçi sınıfının Partisi, R.S.D.İ.P. için, belirtilen gerçeklerden de görülebileeği gibi, onu tasfiye edenlerin bağından kurtulduğu altı aydan beri ileriye doğru muazzam bir adım atmıştır.

Rabochaya Gazeta Sayı: 9,
30 Temmuz (12 Ağustos) 1912

(40) **Nasha Zarya** (Şafağımız) - Tasfiyecilerin bir dergisi.

(41) Sosyalist-Devrimcilere atıf yapılmaktadır.

BÖLÜM: XII

KÖYLÜ MİLLETVEKİLLERİ KONGRESİ

Bir Bütün-Rusya Köylü Milletvekilleri Sovyeti toplanması için tüzük hazırlamak ve benzeri yerel Sovyetler kurmak üzere toplanan köylü örgütleri temsilcileri ve Köylü Milletvekilleri Sovyetleri Kongresi, 13 Nisan'dan beri Taurida Sarayı'nda toplantı halindedir.

Dyelo Naroda'ya göre yirmiden fazla bölge temsilcisi de kongreyi izlemektedir.

"Köylülüğün" en alt kesiminden en "üst"e kadar ivedilikle örgütlenmesi gereğinde ısrar eden kararlar kabul edilmiş bulunuyor. "Çeşitli alanlarda faaliyet gösteren Köylü Milletvekilleri Sovyeti"nin "köylülüğün en iyi örgütlenme biçimi" olduğu ilan edilmiş bulunuyor.

Mevcut Kongre'nin toplanması için kurulan geçici büronun üyelerinden Bykhovsky, Moskova Kooperatif Kongresi'nin, köylü nüfusun on iki milyonu veya elli milyonun örgütlü üyeliğini temsil eden Bütün-Rusya Köylü Milletvekilleri Sovyeti kurarak örgütleme kararı aldığına işaret etti.

Bu, her türlü desteğin yapılması zorunlu olan muazzam önemdeki bir girişimdir. Eğer bu, gecikmeden

yapılacak olursa, eğer köylülük Shingaryov'a rağmen, bütün toprak sahipleri ile "gönüllü anlaşma" ile değil de, bir çoğunluk kararı ile derhal alacak olursa [42] ki, öyle olacaktır, o zaman sadece daha fazla ekmek ve et alacak olan askerler değil, aynı zamanda özgürlük davası da bundan kazançlı olacaktır.

Çünkü memurlar, toprak sahiplerinin "kontrol ve yönetimi" ve yardakçıları olmadan alttan başlanarak yürütülen köylülerin örgütlenmesi, devrim, özgürlük, Rusya'nın toprak sahiplerinin boyunduruğundan ve bağından kurtulması için yegâne güvenilir garantidir.

Hiç şüphesiz, partimizin bütün üyeleri, bütün sınıf bilinçli işçiler, Köylü Milletvekilleri Sovyetleri'nin örgütlenmesini desteklemek için ellerinden geleni, sayılarının artması ve gücünün pekişmesi için gerekeni yapacak ve bu Sovyetler içinde tutarlı ve kesinlikle proletarya sınıf çizgilerinde çalışmak için her türlü gayreti göstereceklerdir.

Bu çalışmayı yürütmek için, genel köylü Sovyetleri *içinde* proleter unsurları (tarım emekçilerini, gündelikçi emekçileri, vs.) ayrıca örgütlemek veya (bazen de) ayrı Tarım Emekçileri Milletvekilleri Sovyeti kurmak gereklidir.

Amacımız güçleri dağıtmak değildir; tam aksine hareketi güçlendirmek ve genişletmek için –toprak sahiplerinin ve kapitalistlerin terminolojisini kullanırsak– toplumun en "*en aşağı*" kesimini ya da daha doğrusu, sınıfı, ayaklandırmak zorundayız.

Hareketi kurmak için onu burjuvazinin etkisinden kurtarmak zorundayız; hareketi küçük burjuvazinin

(42) Nisan 1917'de Burjuva Geçici Hükümeti Bakanlarından Kadet Shingaryov, ülkenin çeşitli yerlerine, köylülerin "toprak sorununu bağımsız olarak halletmelerini" yasaklayan ve **Bu sorunun** toprak ağaları ile köylüler arasındaki "gönüllü anlaşma" ile halledilmesini öneren bir telgraf gönderdi. Shingaryov'un politikası toprak ağalarının çıkarlarını artırmak ve toprak ağalarının topraklarının köylülere transferini engellemek için hazırlanmıştı.

kaçınılmaz zayıflığından, bocalamalarından ve hatalarından kurtarmalıyız.

Bu çalışma, olayları beklemeden, kır proletaryasının ve yarı-proleterlerin temsilcilerinin henüz tam olarak kavrayamadıkları, düşünmedikleri ve *kendi kendilerine* hazmetmedikleri örgütsel "pekiştirmeyi" aceleye getirmeden, dostça ikna yoluyla yapılmalıdır. Fakat bu mutlaka yapılmalıdır ve her yerde, derhal, bir başlangıç mutlaka yapılmalıdır.

Pratik talepler ve sloganlar, ya da daha doğrusu, köylülerin *dikkatini* çekmek için yapılmak zorunda olan öneriler, hayati ve acil konulara dayandırılmalıdır.

İlk konu toprak konusudur. Kır proleterleri istisnasız *bütün* toprakların tamamen ve derhal halka devredilmesinden ve mahalli komiteler tarafından derhal devralınmasından yana olacaklardır. Fakat toprağı yiyemezsiniz. Atı, araçları veya tohumu olmayan milyonlarca hane, toprağın "halka" devredilmesinden hiçbir şey elde etmeyeceklerdir.

Mümkün olan yerlerde, büyük çiftliklerin tarım uzmanları ve Tarım Emekçileri Milletvekilleri Sovyeti tarafından yönetilen ve en iyi makineleri, tohumlarını ve en verimli tarım yöntemlerini kullanarak büyük teşebbüsler olarak işletilmesi tartışılmalı ve pratik önlemler alınmalıdır.

Köylüden, en azından kır proleterlerinden ve yarıproleterlerden emtia ekonomisi ve kapitalizm altında küçük çaplı çiftliğin, insanlığı sefaletten *kurtaramayacağını*, yani halk çizgisinde yürütülen büyük çaplı çiftçiliğe geçme konusunda *düşünmek ve kitlelere öğreterek ve karşılığında böyle bir geçişin uygun pratik tedbirlerini almak için* kitlelerden öğrenerek, bu işi derhal ele almak gerektiğini saklayamayız.

Diğer hayati ve acil konu, devletin örgütlenmesi ve

yönetimidir. Demokrasiyi örgütlemek yeterli değildir, demokrasi ilan etmek ve emretmek yeterli değildir, uygulanması ile ilgili olarak temsil kurumlarındaki halkın "temsilcilerine" güvenmek de yeterli değildir. Demokrasi, yukarıdan "yönetim" olmaksızın, bürokrasi olmaksızın, kitlelerin kendi insiyatifleri ile, devlet faaliyetinin *bütün* alanlarındaki etkin katılmasıyla aşağıdan, bir defada *kurulmalıdır.*

Halkı genel olarak silahlandırmak suretiyle, kadınlar da dahili bütün halka ait genel bir *milis* ile polisi, bürokrasiyi ve sürekli orduyu ortadan kaldırmak, derhal ele alınabilecek ve alınması gereken pratik bir iştir. Kitleler buna ne kadar çok inisiyatif, çeşitlilik, cesaret ve yaratıcılık katarsa, o kadar iyidir. Önerilerimizi açık seçik, basit ve anlaşılır bir şekilde örnekler ve gerçek hayattan dersler göstererek anlatırsak, sadece kırsal proleterler ve yarı-proleterler değil, köylülüğün onda dokuzu büyük bir olasılıkla bizi izleyecektir. Önerilerimiz şunlardır:

- Polisin iade-i itibarına izin vermemek;

- Gerçekte yerinden alınamaz olan ve toprak sahipleri ve kapitalist sınıfa bağlı olan memurların mutlak güçlerinin geri verilmesine izin vermemek;

- Halktan kopuk sürekli ordunun iade-i itibarına izin vermemek, zira böyle bir ordu, özgürlüğü yok etmek ve monarşiyi geri getirmek için her türlü girişimin yapılacağının en kuşkusuz garantisidir;

- Halka, en alt kesimine kadar, her yerde kitlelerin deneyinden derhal yararlanmaya başlayarak, hükümet etme sanatını sadece teoride değil pratikte de öğretmek.

Aşağıdan demokrasi, memursuz, polissiz, sürekli ordusu olmayan demokrasi, genel olarak silahlandırılmış halktan meydana gelen *milisin* yürüteceği gönüllü sosyal ödev -bu hiç bir çarın, hiçbir kabadayı

generalin ve hiçbir kapitalistin çalamayacağı özgürlüğün bir garantisidir.

Pravda, sayı: 34
16 Nisan 1917

İTALYAN, FRANSIZ VE ALMAN KOMÜNİSTLERİNE SELAM adlı makaleden

Kautskist (veya Bağımsız) parti[43] çöküyor. Esas itibarıyla devrimci olan üyeleriyle karşı-devrimci "liderleri" arasındaki farklılıkların bir sonucu olarak kısa zamanda dağılmaya ve ölmeye mahkumdur.

Bolşevizm'in deneyini geçirdiği aynı (esas olarak aynı) farklılıkları görmekte olan Komünist Parti, daha çok güçlenecek ve çelik gibi sertleşecektir.

Alman Komünistleri arasındaki farklılıklar, değerlendirebildiğim kadarıyla, (Bolşevikler'in 1910-1913 döneminde söyledikleri gibi) "yasal imkanlardan yararlanma" Burjuva parlamentosundan, gerici sendikalardan, Scheidemanların ve Kautskylerin sakatlamış olduğu organlar olan "İş Konseyleri kanunu"ndan yararlanma sorunu olarak özetlenebilir; bu, böyle organlara katılma ya da boykot etme sorunudur.

Biz Rus Bolşevikleri, 1906 ve 1910-1912 dönemlerinde çok benzer farklılıklar gördük. Ve bizim için,

[43] **Almanya Bağımsız Sosyal Demokrat Partisi** - Sosyal-Demokrat Parti'den çekilen Alman Merkezcileri tarafından (Bkz. Not. 46) 1917 Nisan'ında kuruldu. 1920'de Bağımsızlar parçalandı ve önemli sayıda bir kısmı Almanya Komünist Partisi'ne katıldı. Bağımsız Parti'nin Sağ-kanat unsurları 1922'de yeniden Sosyal-Demokrat Partî'ye katıldı.

birçok genç Alman Komünist ile ilgili olarak, bu sadece bir devrimci deney eksikliği durumudur. Onlar da iki burjuva devrimi (1905-1917) geçirmiş olsalardı, ne boykotu böyle kayıtsız şartsız destekliyor olacaklardı, ne de zaman zaman sendikalizm hatasına düşeceklerdi.

Bu, bir artan acılar meselesidir; hareket ince bir stilde gelişmektedir ve hareket büyüdükçe acılar geçecektir. Ve bu aşikar hatalarla açıkça mücadele edilmelidir; farklılıklar mübalağa edilmemelidir, zira herkes tarafından açıkça anlaşılmak zorundadır ki; yakın bir gelecekte proletarya diktatörlüğü, Sovyet iktidarı için mücadele, farklılıkların büyük bir kısmını ortadan kaldıracaktır.

Bir burjuva parlamentosuna, bir gerici (Legien, Gompers, vs.) sendikaya, Scheidemannların sakatladığı ultra-gerici işçi konseyine, vs. katılmayı reddetmeyi hem Marksist teori ve hem de üç devrimin (1905, 1917 Şubat ve 1917 Ekim) deneyi açısından su götürmez bir hata olarak görüyorum.

Ayrı ayrı durumlarda, ayrı ayrı ülkelerde, zaman zaman boykot doğrudur. Örneğin 1905'te çarlık Duması'nın Bolşevikler tarafından boykot edilmesi gibi.[44] Fakat aynı Bolşevikler, 1907'nin çok daha gerici ve tam anlamıyla karşı-devrimci Duma'sında yer aldılar. Bolşevikler, 1917'de burjuva Kurucu Meclisi seçimlerine karşı mücadele ettiler ve 1918'de de dar kafalı demokratları, Kautskyleri ve diğer sosyalizm döneklerini dehşet içinde bırakarak bu meclisi

(44) Burada Bolşeviklerin, Bulygin adı verilen Duma'yı boykot etmelerine atıf yapılmaktadır. 1905 Ağustos'unda İşçişleri Bakanı Bulygin'in başkanlığındaki komisyon hazırladığı tasarıya uygun olarak, çar, danışma meclisi niteliğindeki (yasama kuvveti olmayan) Devlet Duması'nın toplantısını ilan etti. Bolşevikler Duma'ya aktif bir boykotla karşı koydular - işçilerden seçimlere katılmamalarını, otokrasiye karşı mücadele etmelerini istediler. Bulygin Duması toplanamadı- daha kurulmadan işçilerin ve köylülerin devrimci hareketiyle yıkıldı.

dağıttılar. Biz, (kendi karşı-devrimci yapıları içinde) Almanya'daki en iğrenç ve en gerici sendikalar olan, Legien sendikalarından hiç aşağı kalmayan, ultra-gerici, halis Menşevik sendikalarda çalıştık. Bugün, devlet gücünün ele geçirilmesinden iki yıl sonra bile, Menşevik sendikaların kalıntılarıyla (yani Scheidemann, Kautsky, Gompers, vs.) savaşımızı bitirmiş değiliz –süreç böylesine uzundur! İşte, bazı yerlerde ve işlerde küçük-burjuva fikirlerinin etkisi böylesine güçlüdür.

Bir zamanlar, Sovyetler'de sendikalarda ve kooperatiflerde azınlıktaydık. Israrlı çaba ve uzun mücadele ile –siyasi iktidarın ele geçirilmesinden hem önce hem sonra– önce *bütün* işçi örgütlerinde, sonra işçi örgütü olmayan örgütlerde ve son olarak da, hatta küçük köylü örgütlerinde bile çoğunluk kazandık.

Proletaryanın, *burjuva boyunduruğu altında, ücret köleliği boyunduruğu altında yapılan* seçimlerde önce çoğunluk kazanmak ve daha sonra iktidarı kazanmak zorunda olduğunu, ancak alçaklar ve ahmaklar düşünebilir. Bu aptallığın ve riyakarlığın en üst noktasıdır, bu, eski sistem içinde ve eski iktidar ile seçimlere girmeyi, sınıf mücadelesi ve devrim yerine koymaktadır.

Proletarya kendi mücadelesini verir ve grevin tam başarısı için emekçi halkın çoğunluğunun (ve buradan da, nüfusun çoğunluğunun) sempatisini kazanmak gerekliyse de bir greve başlamak için seçimleri beklemez; proletarya kendi sınıf mücadelesini verir ve burjuvazi tarafından yönetilen ve bunun boyunduruğu altında yürütülen herhangi bir ön seçimi beklemeksizin burjuvaziyi devirir; ve proletarya kesinlikle farkındadır ki devrimin başarısı için, burjuvazinin başarıyla devrilmesi için, emekçi halkın çoğunluğunun ve buradan da nüfusun çoğunluğunun sempatisini kazanmak *mutlak surette* gereklidir.

Parlamenter avanaklar ve asri Louis Blanclar kesinlikle seçimler üzerinde "ısrar" etmektedirler, hem de, emekçi halkın çoğunluğunun sempatisine sahip olup olmadıklarını anlamak için burjuvazi tarafından yönetileceği besbelli olan seçimler üzerinde. Fakat bu, bilgiç taslaklarının, yaşayan cesetlerin ya da hünerli düzenbazların tavırlarıdır.

Gerçek hayat ve gerçek devrimlerin tarihi çoğu zaman "emekçi halkın çoğunluğunun sempatisinin" herhangi bir seçimle anlaşılamayacağını gösterir (sömürücülerin ve sömürülenlerin "eşitliği" ile, sömürücüler tarafından yönetilen seçimlere bir diyeceğimiz yok!). "Emekçi halkın çoğunluğunun sempatisi" çoğu zaman seçimlerle *değil*, fakat partilerden birinin büyümesi ya da Sovyetlerde temsil sayısının artması veya herhangi bir nedenle muazzam önem kazanan bir grevin başarısı ya da iç savaşta kazanılan başarılarla vs, vs. anlaşılır.

Örneğin, devrimimizin tarihi, Uralların ve Sibirya'nın sınırsız alanlarındaki emekçi halk tarafından proletaryanın diktatörlüğüne duyulan sempati, seçimler vasıtasıyla değil, çarlık generali Kolçak'ın bu alandaki bir yıllık deneyi ile anlaşılmıştır. Rastlantısal olarak, Kolçak'ın hakimiyeti de Scheidemann ve Kautsky güruhunun (Kurucu Meclis'in destekleyicisi olan Menşevikler ve Sosyalist-devrimciler, bunların Rusçasıdır) "koalisyon"ları vasıtasıyla von Goltz veya Ludendorf için iktidar hazırlıkları yapmakta oldukları ve bu iktidarı gizlemekte ve temiz göstermekte oldukları zaman olduğu gibi. Parantez içinde belirtilmelidir ki hükümetteki Haase-Scheidemann koalisyonu sona ermiştir, ama bu sosyalizm hainlerinin politik koalisyonu devam etmektedir. Ispatı: Kautsky'nin kitapları, Stampfer'in *Vorwarts*'daki makaleleri, Kautskylerin ve Scheidemannların "birleşmeleri" hakkındaki makaleleri, vb.

Emekçi halkın çoğunluğunun, öncüleri –proletarya– için sempati ve desteği olmaksızın proleter devrimi imkansızdır. Fakat bu sempati ve destek derhal gelecek değildir ve seçimlerle anlaşılmaz. Bunlar uzun, çetin ve sert bir sınıf mücadelesinin süreci içinde *kazanılır*. Proletaryanın, emekçi halkın çoğunluğunun sempatisi ve desteği *için* verdiği sınıf mücadelesi, proletaryanın siyasi iktidarı ele geçirmesiyle sona ermez. İktidarın ele geçirilmesinden *sonra* bu mücadele *devam eder*, *fakat başka* biçimlerde. Proleter devrimi, bütün halkın silah altında olduğu ve sosyal-hainlerin, Menşevikler'in ve Sosyalist Devrimciler'in "Kautskist" politikasından usanan köylülüğün bir bütün olarak, toprak sahipleri düzenini devirmek istediği bir zamanda yer aldığından, Rus devriminde şartlar proletarya lehine (onun diktatörlük için mücadelesinde) istisnai ölçüde elverişli idi.

Fakat, herşeyin proletarya devrimi anında istisnai ölçüde elverişli olduğu, bir anda bütün proletarya, bütün ordu ve bütün köylülüğün harikulade bir birliğine ulaşıldığı Rusya'da bile, proletaryanın diktatörlüğünü yürüttüğü Rusya'da bile, proletarya emekçi halkın çoğunluğunun sempatisini ve desteğini kazanmak için aylar ve yıllar boyunca mücadele etmek zorunda kaldı. Bu mücadele, iki yıl sonra, pratik olarak, fakat hâlâ tamamen değil, proletaryanın lehine sonuçlanmıştır. İki yılda, Urallar ve Sibirya da dahil, Büyük Rusya'nın işçilerinin ve emekçi köylülerinin ezici çoğunluğunun tam sempatisini ve desteğini kazanmış bulunuyoruz, ama henüz Ukrayna'nın emekçi köylülerinin (sömürücü köylüler değil) çoğunluğunun tam desteğini ve sempatisini kazanmış değiliz. İttifak Devletleri'nin askeri gücü bizi *mahvedebilirdi* (ama mahvedemeyecektir), fakat *bugün* Rusya'nın *içinde* öyle tutarlı, hem de emekçi halkın öyle

muazzam bir çoğunluğundan gelen, bir sempatiye sahibiz ki, devletimiz dünyanın şimdiye kadar gördüğü en demokratik devlettir.

Burjuva parlamentolarına, gerici sendikalara, çarlık taraftarı ya da Scheidemann Mağaza Memurları Komiteleri veya iş konseyleri ve benzerlerine katılmayı "yasaklayanların" hatalarını açıkça görmek için insanın, proletaryanın iktidar için verdiği mücadelenin-biçimlerin olağanüstü çeşitlilikleri bakımından zengin ve bir biçimden diğerine keskin değişmelerin, dönüşlerin ve geçişlerin son derece bol olduğu bir mücadele –bu karmaşık, güç ve uzun tarihini sadece biraz düşünmesi yeter. Bu hata, çok samimi, inanmış ve yiğit işçi sınıfı devrimcileri arasındaki devrimci deney eksikliğinden dolayıdır. Sonuç olarak Karl Liebknecht ve Rosa Luxemburg Ocak 1919'da bu hatayı fark ettiklerinde, bunu gösterdiklerinde bin defa haklıydılar.[45] Önemsiz bir sorun üzerinde hataya düşmelerine rağmen, burjuva parlamentolarına katılma konusunda hiç hata yapmayan, fakat sosyalist olmaktan vaz geçen ve dar kafalı demokratlar ve burjuvazinin suç ortakları haline gelen Scheidemannlar ve Kautskyler gibi sosyalizm hainlerinin tarafına geçmeyip yine proleter devrimcilerle beraber olmayı tercih ettiler.

Bununla beraber hata, hata olarak durmaktadır ve eleştirmek ve düzeltilmesi için mücadele etmek gereklidir.

Sosyalizm hainlerine, Scheidemannlara ve Kautskylere karşı acımasızca savaşılmalıdır, fakat burjuva parlamentolarına, gerici sendikalara, vs. katılıp

(45) 30 Eylül 1918'de Almanya Komünist Partisi, Ulusal Meclis seçimlerine katılıp katılmama sorununu tartıştı. Karl Liebknecht ve Rosa Luxemburg katılmayı savundular ve devrimci sloganları kitleler arasında yaygınlaştırmada parlamento kürsüsünün kullanılması gereğinde ısrar ettiler. Ancak Kongre çoğunluğu Ulusal Meclis seçimlerine katılmayı reddetti ve bu yönde bir karar kabul etti.

katılmama konusunda değil. Bu açıkça bir hata olurdu ve daha da büyük bir hata ise Marksizm'in fikirlerinden ve onun sendikalizm pratiği ve fikirleri konusundaki pratik çizgisinden (güçlü, merkezleşmiş bir siyasi parti) sapmak olurdu. Partinin burjuva parlamentolarına, gerici sendikalara ve Scheidemann üslubuyla kötürüm ve iğdiş edilen "iş konseylerine" katılması için çalışmak gereklidir, çünkü Parti, işçilerle konuşmanın, emekçi kitleleri etkilemenin mümkün olduğu her yerde bulunmalıdır. Legal ve illegal çalışma her ne pahasına olursa olsun, birleştirilmeli, illegal parti, kendi *işçi* örgütleri yoluyla, legal faaliyet üzerinde sistemli, sürekli ve sıkı kontrol uygulamalıdır Bu kolay iş değildir, fakat, genel olarak söylersek, proleter devrimi "kolay" görevler ya da "kolay" mücadele vasıtaları diye bir şey bilmez ve bilemez.

Bu üç görev her ne pahasına olursa olsun yürütülmelidir. Scheidemann ve Kautsky çetesinin bizden farkı, sadece (ve başlıca) bizim silahlı ayaklanmayı kabul etmemiz ve onların etmemesi değildir. Baş ve köklü fark, onların, çalışmanın *bütün* alanlarında (burjuva parlamentolarında, sendikalarda, kooperatiflerde, gazetecilik çalışmalarında, vs.) tutarsız, oportünist bir politika, hatta tam anlamıyla haince ve ele verici bir politika izlemesindedir.

Sosyal-hainlere, reformizme ve oportünizme karşı savaş, bu politik çizgi istisnasız, mücadelemizin *bütün* alanlarında izlenebilir ve izlenmek zorundadır. Ve emekçi kitleleri ancak böyle kazanacağız. Ve proletaryanın öncüsü Marksist, merkezileşmiş siyasi parti emekçi kitlelerle birlikte, proletarya diktatörlüğünün zaferinin doğru yolunda, burjuva değil, proleter demokrasisine, Sovyet Cumhuriyeti'ne, sosyalist sisteme doğru halkla beraber yürüyecektir.

Birkaç aylık bir sürede Üçüncü Enternasyonal,

parlak, eşi görülmemiş birçok zafer kazandı. Büyüme hızı hayret vericidir. Özel hatalar ve büyüme acıları yüzünden paniğe kapılmamak gerekir. Bunları dolaysız ve açıkça eleştirerek, bütün kültürlü ülkelerin, Marksizm ruhu içinde eğitilmiş emekçi kitlelerinin kendilerini *bütün* ulusların sosyalizm hainleri olan Scheidemannlardan ve Kautskylerden (zira bu hainler bütün uluslarda bulunur) kurtarmalarını sağlayabiliriz.

10 Ekim 1919
Lenin
Ekim 1919'da
Kommünistichesky
Internatsional
dergisinde yayımlandı.

KOMÜNİST ENTERNASYONALİN İKİNCİ KONGRESİNİN TEMEL GÖREVLERİ ÜZERİNE TEZLER

1- Uluslararası komünist hareketin gelişiminin günümüzdeki aşaması, bütün kapitalist ülkelerdeki devrimci proletaryanın en seçkin temsilcilerinin, Komünist Enternasyonal'in temel ilkelerini, yani "Proletarya diktatörlüğü" ve "Sovyet iktidarı" ilkelerini tamamiyle kavramış olmaları ve sınırsız bir coşkunlukla Komünist Enternasyonal saflarında yer almaları gerçeğiyle belirlenmektedir. İleriye doğru daha büyük ve daha önemli bir adım ise, yalnız şehir proletaryası değil, aynı zamanda tarım işçilerinin ileri kesimi de dahil olmak üzere, en geniş kitleler içinde bu temel ilkelere karşı şekillenmiş olan kesin sempatidir.

Öte yandan, büyük bir süratle gelişmekte olan uluslararası komünist hareket içinde, iki hata ya da zaaf, göze çarpmaktadır. Bunlardan, çok vahim olan ve proletaryanın kurtuluşu davasının başarısı için büyük ve yakın bir tehlike teşkil eden birincisi, İkinci Enternasyonal'in eski parti ve yöneticilerinin bir kesiminin -bazıları kitlelerin istek ve baskısına yarı bilinçli bir şekilde boyun eğerek, bazıları da işçi sınıfı hareketi içinde burjuvaziye yardakçılık ve ajanlık görevlerini sürdürebilmek için maksatlı bir

şekilde kitleleri kandırarak -Üçüncü Enternasyonal'e şartlı ve hatta şartsız bağlılıklarını ilan ederken, gerçekte bütün pratik parti çalışmalarında ve pratik siyasi çalışmalarında İkinci Enternasyonal düzeyinde kalmalarıdır. Böyle bir durum, doğrudan doğruya kitlelerin yozlaşmasına yol açacağından, Üçüncü Enternasyonalin itibarını azaltacağından ve kendilerine Komünist sıfatını pek çabuk yakıştıran Macar Sosyal Demokratlarının ihanetlerinin tekrarlanması tehdidini taşıyacağından katiyen hoşgörüyle karşılanamaz. Çok daha az önemli ve daha ziyade hareketin büyüme sancıları niteliğinde olan diğer hata ise Parti'nin sınıf ve kitlelere ilişkin rolünün ve görevlerinin yanlış değerlendirilmesine ve Komünistlerin burjuva parlamentolarında ve gerici sendikalarda çalışma zorunluluklarına karşı yanlış bir tavır alınmasına yol açan "Solculuk" eğilimidir.

Komünistlerin görevi, hareketteki kusurları örtbas etmek değil, açıkça eleştirerek daha hızlı ve köklü bir şekilde düzeltilmelerini sağlamaktır. Bu amaçla: İlk olarak, "proletarya diktatörlüğü" ve "Sovyet iktidarı" kavramlarının içeriğini, özellikle şu ana kadar kazanılmış pratik deneyleri esas alarak, alabildiği kadar somut bir biçimde tanımlamak; ikinci olarak, bu sloganları uygulamak için, bütün ülkelerde derhal ve sistemli bir şekilde yürütülecek hazırlık çalışmasının kesin içeriğini ve üçüncü olarak, hareketimizdeki hataları düzeltecek yöntem ve araçları belirlemek gereklidir.

-I-
PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜNÜN VE SOVYET İKTİDARININ ÖZÜ

2- Sosyalizmin (Komünizmin ilk aşaması olarak) kapitalizme karşı zaferi için, gerçekten devrimci tek

sınıf olan proletaryanın şu üç görevi yerine getirmesi gerekir: İlk olarak, sömürücüleri ve en başta onların baş ekonomik ve politik temsilcisi olan burjuvaziyi devirmek; bunları kesinlikle yenmek, direnişlerini kırmak; ücret köleliğini ve sermayenin boyunduruğunu geri getirmek için gösterecekleri her türlü çabayı mutlak surette engellemek. İkinci olarak, sadece bütün proletaryayı ya da onun büyük çoğunluğunu değil, çalışanı ve sermaye tarafından sömürülen herkesi saflara kazanmak ve proletaryanın devrimci öncüsü Komünist Parti'nin liderliği altında toplamak: Bunları sömürücülere karşı son derece cesur ve amansızca sıkı bir mücadelenin gerçek akışı içinde eğitmek, örgütlemek, yetiştirmek ve disipline sokmak; bütün kapitalist ülkelerde nüfusun büyük çoğunluğunu, burjuvaziye olan bağımlılığından koparmak, onları, kendi pratik deneyleri içinde, proletaryanın lider rolüne ve devrimci öncüsüne güvenle doldurmak. Üçüncü olarak – nüfusun azınlığını oluşturmakla beraber, hemen hemen bütün ileri ülkelerde hâlâ oldukça kalabalık bir sınıf olan– ticaret, tarım ve sanayi alanındaki küçük mülk sahipleri ve bunlarla birlikte entelektüeller, maaşlılar, vb. tabakasında görülen, burjuvazi ile proletarya, burjuva demokrasisi ile Sovyet iktidarı arasındaki kaçınılmaz kararsızlığı tarafsızlaştırmak ya da zararsız hale getirmek.

Birinci ve ikinci görevler, sömürücülere ve sömürülenlere göre her biri, kendi özel yöntemlerini gerektiren bağımsız görevlerdir. Üçüncü görev, ilk ikisinden çıkar ve sadece, her ayrı bir kararsızlık olayının kendine özgü koşullarına bağlı olarak birinci ve ikinci görevlerin yöntemlerinin ustaca, zamanında ve esnek bir şekilde birleştirilmesini gerektirir.

3- Bütün dünyada, özellikle en ileri, güçlü, aydın ve

özgür kapitalist ülkelerde militarizmin, emperyalizmin, sömürgelerin ve güçsüz ülkelerin ezilmesinin, dünya çapında emperyalist kasaplığın ve Versay "Barışı"nın yaratmış olduğu somut durumda, kapitalistlerin sömürülen çoğunluğun iradesine uysalca boyun eğmeleri düşüncesi, sosyalizme barışçı ve reformist bir geçiş düşüncesi sadece halis bir dar kafalı budalalığı değil, aynı zamanda da doğrudan doğruya işçilerin aldatılması, kapitalist ücret köleliğinin süslenip püslenmesi ve gerçeğin gizlenmesidir. Bu gerçek, üretim araçlarının özel mülkiyetini korumak için artık hiçbir hile ve cinayetten, hatta milyonlarca işçi ve köylünün boğazlanmasından çekinmeyen burjuvazidir –en aydın ve en demokrat olanı da dahil. Ancak burjuvazinin zor kullanılarak devrilmesi, mallarına el konulması, bütün burjuva devlet aygıtının –parlamenter, adli, askeri bürokratik, idari, belediye, vb.– baştan aşağı tahrip edilmesi, en tehlikeli ve inatçı sömürücülerin toptan sürgün ve tecrit edilmesi ve direnmek ve kapitalist köleliği geri getirmek amacıyla kaçınılmaz olarak girişecekleri çabaları boşa çıkarmak için üzerlerinde sıkı bir gözetim kurulması, ancak böyle net önlemler sömürücü sınıfın tümünün gerçekten boyun eğmesini sağlayabilir.

Öte yandan, İkinci Enternasyonal'in eski partileri ve eski yöneticileri arasında yaygın olan, sömürülen emekçilerin çoğunluğunun kapitalist kölelik, burjuvazinin (belirli bir kapitalist ülkede kültür seviyesinin yüksekliği oranında daha ince fakat aynı zamanda daha gaddar ve amansız binbir şekle giren) boyunduruğu altında tamamen berrak bir sosyalist bilinç, sağlam bir sosyalist inanç ve karakter kazanabileceği düşüncesi, işçilerin aldatılması demek olduğu gibi, aynı zamanda da kapitalizmin ve burjuva demokrasisinin idealleştirilmesidir. Gerçekte, ancak

proletaryanın öncüsü, tek devrimci sınıf olan proletaryanın tümünün ya da çoğunluğunun desteğiyle sömürücüleri devirip, baskı altına aldıktan, sömürülenleri kölelikten kurtarıp, hayat koşullarını mülksüzleştirilmiş kapitalistlerin zararına olarak derhal düzelttikten sonra ve ancak keskin bir sınıf mücadelesinin gerçek süreci içinde, emekçi ve sömürülen kitlelerin eğitilmeleri, yetiştirilmeleri ve proletarya çevresinde örgütlenerek, proletaryanın etkisi altında ve rehberliğinde özel mülkiyetin doğurduğu bencillikten, dağınıklıktan, kötülük ve zaaflardan kurtulmaları mümkün olabilir; onlar ancak bundan sonra özgür işçilerin özgür birliği haline dönüşeceklerdir.

4- Kapitalizme karşı zafer kazanmak, öncü (Komünist) parti, devrimci sınıf (proletarya) ve kitleler, yani emekçilerin ve sömürülenlerin tümü arasında doğru ilişkilerin kurulmasıyla gerçekleşebilir. Sadece Komünist Parti, eğer devrimci sınıfın gerçekten öncüsü ise, bu sınıfın, seçkin temsilcilerinin tümünü içine alıyorsa, eğer sebatlı devrimci mücadelenin deneyimi ile eğitilmiş ve çelikleşmiş, tamamiyle bilinçli ve sadık Komünistlerden meydana geliyorsa ve eğer kendisini sınıfının bütün hayatıyla ve bu yoldan sömürülen kitlenin tümüyle ayrılmaz bir şekilde bağlamayı ve bu sınıfın ve bu kitlenin güvenini tamamen kazanmayı başarmışsa; ancak böyle bir parti, kapitalizmin bütün güçlerine karşı girişilecek nihai, en amansız ve tayin edici mücadelede proletaryaya liderlik etme yeteneğine sahiptir. Öte yandan, proletarya da, devrimci saldırısının olanca gücünü ortaya koyma ve kapitalizm tarafından yozlaştırılmış olan işçi aristokrasisinin eski sendika ve kooperatif liderlerinin, vb. oluşturduğu o küçük azınlığın kaçınılmaz kayıtsızlığını ve zaman zaman ortaya çıkan direnişini yenme yeteneğine ancak böyle bir partinin li-

derliğinde sahiptir; proletarya ancak bundan sonradır ki, bizzat kapitalist toplumun iktisadi yapısı nedeniyle, temsil ettiği nüfus kesimine oranla çok daha muazzam olan kudretini tam anlamıyla gösterebilecektir. Nihayet, ancak burjuvazinin ve burjuva devlet makinesinin boyunduruğundan gerçekten kurtulduktan, ancak kendi Sovyetlerinde gerçekten özgür bir şekilde (sömürücülerden kurtulmuş olarak) örgütlenme fırsatını bulduktan sonradır ki, kitleler, yani bir bütün olarak emekçiler ve sömürülenler, kapitalizm tarafından ezilmiş, milyonlarca insanın bütün insiyatif ve enerjisini tarihte ilk defa olarak gösterebileceklerdir En aydm ve en özgür burjuva demokrasilerinde bile, gerçekte yönetim çalışmasına katılmaktan daima % 99 alıkonmuş olan sömürülen kitlenin tümünün bu işlere katılmasını sağlamak, ancak Sovyetler tek devlet aygıtı haline geldiği zaman gerçekten mümkündür. Sömürülen kitleler, sosyalist inşa işini, yeni bir toplumsal disiplinin ve özgür işçilerin özgür birliğinin yaratılması işini – kitaplardan değil, kendi pratik deneylerinden– gerçekten öğrenmeye ancak Sovyetler'de başlayabilir.

–II–
PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ İÇİN ACİL VE EVRENSEL HAZIRLIK NELERDEN MEYDANA GELMELİ?

5- Uluslararası komünist hareketin gelişmesinin bugünkü aşaması, kapitalist ülkelerin büyük çoğunluğunda, proletarya diktatörlüğü için hazırlığın henüz tamamlanmamış ve hatta birçok durumlarda sistemli bir şekilde başlamamış olması gerçeğiyle belirlenmektedir. Ne var ki, bundan, proletarya devriminin yakın bir gelecekte mümkün olmadığı sonucu

çıkmaz; devrim pekala mümkündür, çünkü ekonomik ve politik durum parlamaya hazır olup, ani bir alevlenmenin nedenleriyle dolup taşmaktadır; proletaryanın devrime hazırlılıklığı dışında, devrimin diğer şartı, yani iktidardaki partilerin ve burjuva partilerinin tümünde genel bir buhran da mevcuttur. Ama şu sonuç çıkar; Komünist Partilerin bugünkü görevi devrimi hızlandırmak değil, proletaryanın hazırlanmasını yoğunlaştırmaktır Öte yandan, yukarıda birçok sosyalist partinin tarihinden aktarılan gerçekler, bizi proletarya diktatörlüğünün "kabul edilmesi"nin sadece lafta kalmayacağını görmeye zorlamaktadır.

Dolayısıyla, uluslararası proletarya hareketi açısından Komünist Partilerin şu andaki başlıca görevi, dağınık komünist güçleri birleştirmek ve proletaryanın siyasi iktidarı –hem de proletarya diktatörlüğü şeklinde– ele geçirmesi için hazırlanması çalışmalarını on kat artırmak amacıyla her ülkede tek bir Komünist Parti kurmaktır (veya mevcut Parti'yi yenilemek ve güçlendirmektir.) Proletarya diktatörlüğünü kabul eden grup ve partilerin yürüttüğü sıradan sosyalist çalışma, bu çalışmanın komünist çalışma sayılabilmesi için esas olan temel yenileme ve temel yeniden örgütlenmeden geçmemiştir ve proletarya diktatörlüğü arifesinde başarılması gereken görevler için yeterli değildir.

6- Proletaryanın siyasi iktidarı ele geçirmesi, burjuvaziye karşı verdiği sınıf mücadelesini sona erdirmez; aksine, bu mücadeleyi en yaygın, en şiddetli ve en amansız bir hale sokar. Mücadelenin son derece şiddetlenmesinden dolayı, işçi sınıfı hareketi içinde kısmen veya tamamen reformizm, "Merkez"[46], vb. tu-

[46] **Merkez, Merkezçilik**- Uluslararası işçi sınıfı hareketinde oportünist bir eğilim. Merkezciler, İkinci Enternasyonal partilerinde açık oportünistlerle Sol devrimci kanat arasında bir pozisyon aldıklarından bu isim verilmiştir. Teorisyenlerinden biri Karl Kautsky idi. Sağ-kanat Sosyal-Demokratları bütün

tumunu bemisemiş olan bütün gruplar, partiler ve liderler kaçınılmaz olarak burjuvazinin yanında saf tutar veya bocalayanlara katılırlar ya da (en tehlikelisi) muzaffer proletaryanın güvenilmez dostları safında yer alırlar. Dolayısıyla, proletarya diktatörlüğü için hazırlık, sadece reformist ve "Merkezci" eğilimlere karşı mücadelenin şiddetlendirilmesini değil, aynı zamanda bu mücadelenin niteliğinde de bir değişikliği gerektirir. Mücadele, bu eğilimlerin yanlışlığını açıklamakla sınırlandırılamaz; işçi sınıfı hareketinin bu gibi eğilimleri gösteren her liderini yılmadan ve amansızca teşhir etmek gerekir, çünkü aksi takdirde proletarya burjuvaziye karşı tayin edici mücadelesinde kiminle beraber yürüyeceğini bilemez. Bu mücadele öyle bir mücadeledir ki, her an silahla eleştiri yerine, eleştiri silahını koruyabilir –deneyler de gerçekte bunun böyle olduğunu göstermektedir. Reformist ya da "Merkezci" olduğunu gösteren kimselerin teşhirinde herhangi bir tutarsızlık ya da zaaf, doğrudan doğruya, uzağı göremeyenlerin bugün sadece "teorik ayrılıklar" olarak gördükleri şeyden yarın karşı devrim hesabına yararlanacak olan burjuvazinin, proletarya iktidarını devirmesi tehlikesini artırmak anlamına gelir.

7- Proletarya ile burjuvazi arasında her türlü işbirliğinin, her türlü "işbirlikçiliğin" ilke olarak reddedilmesi olağandır. Ama biz bununla yetinmemeye özellikle dikkat etmeliyiz. Özel mülkiyeti –bir vuruşta– asla tamamen kaldıramayacak olan prole-

bütün prensip sorunlarında destekleyen Merkezciler, ortalığı Solkanat laflarıyla doldurdular. 1919-1921'de Batı Avrupa'da devrimci bir ayaklanış ile çeşitli ülkelerin Merkezcileri Sosyal-Demokratlardan koptular ve bağımsız partiler kurdular. Devrimci düşünceli işçiler arasındaki etkilerini korumaya çalışan Merkezciler, Mart 1919'da kurulan Üçüncü Komünist Enternasyonal'e katılmaya hazır olduklarını bildirdiler. Almanya, İtalya ve diğer ülkelerdeki devrimci hareket yenilgiye uğrayınca kapitalizm geçici olarak istikrar kazandı. Merkezci partiler yeniden Sosyal-Demokrat partilere katıldılar.

tarya diktatörlüğü altında; üretim araçlarının özel mülkiyeti korunurken "özgürlük" ve "eşitlik"in, sadece savunulması bile burjuvazi ile "işbirliği"ne dönüşür ve işçi sınıfının egemenliğini kundaklar. Proletarya diktatörlüğü, devletin bütün iktidar araçlarını, sömürücülerin baskı ve sömürülerini devam ettirme konusunda "hürriyetsizlik"i, (sosyal emekle yaratılan belli üretim araçlarını mülkiyetine geçirmiş olan) mülk sahibi ile mülksüz arasındaki "eşitsizlik"i savunmak ve sürdürmek için kullanması demektir. Proletaryanın zaferinden önce "demokrasi meselesi üzerinde sadece teorik bir ayrılık olarak görünen şey, zaferin ertesi günü, kaçınılmaz olarak silah zoruyla çözülen bir mesele haline gelir. Dolayısıyla, kitleleri proletarya diktatörlüğünün gerçekleştirilmesine hazırlamak için yapılacak ön çalışma bile, "Merkezci"lere ve "demokrasi şampiyonları"na karşı verilen mücadelenin tüm niteliğini köklü bir şekilde değiştirmeden mümkün değildir.

8- Proletarya diktatörlüğü, proletaryanın burjuvaziye karşı verdiği sınıf mücadelesinin en kararlı ve en devrimci biçimidir. Bu mücadele, ancak sınıf mücadelesinin en devrimci öncüsü, proletaryanın büyük çoğunluğunun desteğine sahip olduğu zaman başarılı olabilir. Bu nedenle, proletaryanın diktatörlüğü için hazırlık, üretim araçlarının özel mülkiyeti muhafaza edilirken, sadece bütün reformizm ve bütün demokrasi savunmalarının burjuva niteliğini açıklamayı; sadece, aslında işçi hareketi içinde burjuvazinin savunulması olan, bu gibi eğilimlerin teşhirini gerektirmez; aynı zamanda, proleter örgütlerinin mutlaka her tipinde –yalnız siyasi değil, aynı zamanda sendikal, kooperatif, eğitsel, vb.– eski liderlerin yerine Komünistlerin geçmesini gerektirir. Belirli bir ülkede burjuva demokrasisinin egemenliği ne kadar tam, uzun ve sağlam olarak yerleş-

mişse, burjuvazi böyle yönetim katlarına, kafalarını şekillendirdiği, kendi görüş ve önyargılarıyla doldurduğu ve çoğunlukla, doğrudan ya da dolaylı olarak, satın aldığı kişilerin atanmasını sağlamakta o kadar başarılı olacaktır. İşçi aristokrasisinin bu temsilcileri, burjuvalaştırılmış işçiler, bugüne kadar yapılandan yüz kat daha kapsamlı bir şekilde bütün mevkilerden atılmalı ve bunların yerini işçiler, ve hatta sömürülen kitlelerle bağlara ve sömürücülere karşı mücadelede kitlelerin güvenine sahip olmaları koşuluyla tamamiyle deneyimsiz kişiler almalıdır. Proletarya diktatörlüğü, böyle deneyimsiz işçilerin devletin en sorumlu mevkilerine atanmalarını gerektirecektir; aksi takdirde işçilerin hükümeti zayıf ve kitlelerin desteğinden yoksun olacaktır.

9- Proletarya diktatörlüğü, kapitalist sınıf tarafından bölünmüş, aldatılmış, gözü korkutulmuş, baskı altına alınmış, çiğnenmiş ve ezilmiş olan bütün emekçi ve sömürülen halkın, kapitalizmin bütün tarihi boyunca bu liderlik için yetiştirdiği tek sınıfın tam liderliği altında toplanması demektir. Proletarya diktatörlüğünün hazırlıklarının her yerde ve derhal başlatılmasını gerektiren aşağıdaki yöntemin nedeni de budur:

İstisnasız bütün örgüt, birlik ve derneklerde ve öncelikle proleter örgütlerinde, fakat aynı zamanda proleter olmayan emekçi ve sömürülen kitlelerin (siyasi, sendikal, askeri, kooperatif, eğitsel, sportif, vs.) örgütlerinde de Komünist grup veya hücreleri – tercihan açık, fakat aynı zamanda yeraltı grupları– kurulmalıdır; yeraltı grupları, üyelerinin burjuvazi tarafından tutuklanmaları ya da sürgün edilmeleri veya baskı altında tutulmaları beklendiği zaman esastır; birbirleri ile ve Parti merkezi ile sıkı ilişki halinde bulunacak olan bu hücreler, deneylerini toplayarak, ajitasyon, propaganda ve örgütleme çalış-

malarım yürüterek, kendilerini toplum hayatının mutlaka her alanına ve emekçi kitlelerin her çeşit ve kategorisine adapte ederek, bu çeşit çalışmalar vasıtasıyla kendilerini, Partiyi, sınıfı ve kitleleri sistemli bir şekilde eğitmelidirler.

Buna ilişkin olarak, çalışma yöntemleri arasındaki farkların pratik içinde geliştirilmesi, bir yandan, çoğu zaman küçük burjuva ve emperyalist önyargılarla ümitsiz bir şekilde çevrilmiş olan "liderler" veya "sorumlu temsilciler"le ilgili olarak –ki böyle "liderler" amansızca teşhir edilmeli ve işçi sınıfı hareketinden atılmalıdır– ve öte yandan da, özellikle emperyalist felaketten sonra, çoğunluğu, kapitalist kölelikten kurtulmanın tek yolu olarak proletarya önderliğinin zorunluluğu doktrinini, dinlemeye ve kabul etmeye yatkın olan kitlelerle ilgili olarak, çok büyük önem taşır. Kitlelerin her bir tabakasının, meslek dalının, vb. zihniyetinin ayırdedici özelliklerini kavrayabilmek için kitlelere özel bir sabır ve dikkatle yaklaşmayı öğrenmeliyiz.

10- Özellikle, partinin istisnai dikkat ve özen göstermesi gereken bir komünist grup ya da hücre vardır ki, bu da Parti üyelerinin, burjuva temsil kurumlarında (esas olarak ulusal, fakat aynı zamanda mahalli belediye, vb. temsil kurumlarında) temsilci olarak bulunan parlamenter grubudur. Bir yandan, geri kalmış ya da küçük burjuva önyargılarıyla doldurulmuş olan emekçi kitlelerin geniş kesimleri, bu temsilcilere karşı özel bir saygı beslemektedir; bu nedenle komünistlerin propaganda, ajitasyon ve örgütleme çalışmalarını yürütmek ve Rusya'da burjuva parlamentosunun Sovyetlerin ulusal kongresi tarafından dağıtılmasının niçin meşru olduğunu (ve zamanı gelince her ülkede de meşru olacağını) kitlelere açıklamak için bu temsilcilerden yararlanmaları zorunludur. Öte yandan, bütün, özellikle ileri ülke-

lerdeki, burjuva demokrasisi tarihi, parlamento kürsüsünü eşsiz düzenbazlıkların, halkın mali ve siyasi olarak aldatılışının, kariyerizminin, ikiyüzlülüğünün ve emekçi halkın ezilmesinin başta gelen sahnelerinden biri haline sokmuştur. Bu nedenle, devrimci proletaryanın seçkin temsilcilerinin parlamentolara karşı duyduğu şiddetli nefret çok yerindedir. Komünist Partiler ve Üçüncü Enternasyonale bağlı olan bütün partiler –özellikle, eski partilerden ayrılarak ve onlara karşı uzun ve sabırlı bir mücadele vererek değil de, eski partilerin yeni tavrı (çoğunlukla lafta) kabul etmesiyle ortaya çıkanlar– parlamenter gruplarına karşı çok kesin bir tavır almalıdırlar; bu gruplar Partilerin Merkez Komitelerinin tam kontrol ve yönetimi altına sokulmalı; esas olarak devrimci işçilerden meydana gelmeli; parlamento üyelerinin konuşmaları Parti basınında ve Parti toplantılarında kesinlikle komünist açıdan dikkatle tahlil edilmeli; temsilciler kitleler arasında ajitasyon çalışmaları yapmaya gönderilmeli; İkinci Enternasyonale eğilim gösterenler, parlamenter gruplardan ihraç edilmelidirler, vb.

11- Gelişmiş kapitalist ülkelerde devrimci işçi sınıfı hareketini köstekleyen baş nedenlerden biri de sömürgeler ve finans-kapitalin sağladığı aşırı kârlar, vb. dolayısıyla bu ülkelerdeki kapitalistlerin, işçi sınıfı içinde küçük bir azınlık teşkil eden, nisbeten geniş ve daha sağlam bir işçi aristokrasisi yaratabilmiş olmalarıdır. Bu azınlık daha iyi çalışma koşullarına sahip olup, dar kafalı esnaf ruhu ve küçük burjuva ve emperyalist önyargılarla fazlasıyla doldurulmuştur. Bu azınlık, İkinci Enternasyonal'in reformistlerin ve "Merkezci"lerin asıl sosyal direğini teşkil eder; hatta, hali hazırda burjuvazinin sosyal dayanağıdır denilebilir. Deneyin açıkça gösterdiği gibi, proletaryanın zaferinden sonra burjuva beyaz

muha-fızlarına birçok nefer sağlayacağı kesin olan bu tabakaya karşı derhal, sistemli, yaygın ve açık bir müca-dele verilmediği taktirde proletaryanın burjuvaziyi devirmek için hazırlanması başlangıç anlamında da-hi mümkün olamaz. Üçüncü Enternasyonal'e bağlı bütün partiler, ne pahasına olursa olsun şu sloganları uygulamalıdırlar: "Kitlenin derinliklerine inin", "Kitlelerle daha sıkı bağlar kurun" –burada kitlelerden kasıt, çalışan ve sermaye tarafından sömürülen herkes, özellikle en örgütsüz en az eğitilmiş, en çok ezilen ve örgütlenmeye en az yatkın olanlardır.

Proletarya ancak, kendini esnaf çıkarlarının dar çerçevesi içinde kısıtlamadığı, toplum hayatının bütün alanlarında ve bütün meselelerinde bütün emekçi ve ezilen kitlelerin lideri olarak hareket ettiği ölçüde devrimci olur; burjuvaziye karşı kazanılacak zafer için en büyük fedakarlıklara hazır olduğu ve bunları yapabildiği takdirde diktatörlüğünü gerçekleştirebilir. Bu konuda Rusya'nın deneyi gerek ilke, gerekse pratik bakımdan önem taşır. Proletarya, dünya burjuvazisinin yürüttüğü saldırının, savaşın ve ablukanın en kritik anlarında en büyük fedakarlıkları yapmamış, kitlelerin herhangi bir başka kesiminden daha fazla eziyet çekmemiş olsaydı, orada diktatörlüğünü kuramaz, bütün emekçi kitlelerin dünyaca kabul edilen saygı ve güvenini kazanamazdı.

Özellikle Komünist Parti ve bütün ileri proleterler, sermayenin boyunduruğu altında kitleleri gerçekten uyandıracak, eğitecek ve örgütleyecek, onları devrimci proletaryanın liderliğine tam güvenle oturtacak tek yol olan, özellikle kendiliğinden ve kitle grev hareketlerine ön koşulsuz ve dört başı mamur bir şekilde destek olmalıdırlar. Böyle bir hazırlık olmadan proletaryanın diktatörlüğü mümkün değildir. Almanya'da Kautsky, İtalya'da Turati gibi grevlere açıkça karşı çıkabilen kimselerin, Üçüncü Enternasyonal'e

bağlı Partilerin saflarında barınmalarına izin verilemez. Elbette bu, grev deneylerini devrim değil, reformizm öğretme yolunda kullanarak (örneğin, son yıllarda İngiltere ve Fransa'da olduğu gibi) işçilere sık sık ihanet eden sendika ve parlamento liderleri için çok daha fazla geçerlidir.

12- Bütün ülkelerde, hatta sınıf mücadelesinin en az keskin olması anlamında en özgür, en "legal" ve en "sakin" olan ülkelerde bile legal ve illegal çalışmayı, legal ve illegal örgütleri sistemli bir şekilde birleştirmek, artık her Komünist Parti için kesinlikle zorunlu olmuştur. Burjuva demokratik sistemin en "istikrarlı" olduğu, en aydın ve en özgür ülkelerin hükümetleri bile, yalan ve ikiyüzlü beyanlarına rağmen, sistemli ve gizli bir şekilde Komünistlerin kara listelerini hazırlamakta, gizli ya da yarı gizli olarak beyaz muhafızları, bütün ülkelerde komünistleri öldürmeye teşvik etmek için anayasalarını devamlı olarak ihlal etmekte, Komünistleri tevkif etmek için gizli hazırlıklar yapmakta, Komünistler arasına ajan provokatörler sokmaktadırlar, vb. vb. Bu gerçeği ya da bundan doğacak zorunlu sonucu, yani bütün legal Komünist Partilerin illegal çalışmayı sistemli bir şekilde yürütmek ve burjuvazinin sert baskılara başvuracağı dakikaya tam hazırlıklı olmak için derhal illegal örgütler kurmaları gerektiğini, istediği kadar "demokratik" ve pasifist sözlere bürünsün, ancak en gerici bir darkafalı inkar edecektir. İllegal çalışma en çok kara ve deniz kuvvetlerinde ve polis teşkilatında gereklidir, çünkü emperyalist felaketten bu yana, dünyadaki bütün hükümetler, işçi ve köylülere açık olan halk ordularından müthiş korkmakta ve özellikle burjuvaziden toplanmış ve en modern silahlarla donatılmış askeri birlikler kurmak için her türlü gizli yöntemlere başvurmaktadırlar.

Öte yandan istisnasız her durumda, partilerin ken-

dilerini illegal çalışmayla sınırlamaları, her engeli aşarak legal çalışmayı da aynı şekilde yürütmeleri, legal yayınlar yapmaları ve gerekirse sık sık değiştirilecek çok çeşitli adlar altında legal örgütler kurmaları da gereklidir. Bu, Finlandiya, Macaristan ve kısmen Almanya, Polonya, Letonya, vb. illegal Komünist Partilerince uygulanmaktadır. Savcılar, Komünist Enternasyonalin Kongrelerinde alınan kararlar dolayısıyla haklarında dava açmayı gerekli gördükleri takdirde, bu, halen legal olan Komünist Partiler ve ABD'deki Dünya Sanayi İşçileri(*) tarafından da uygulanmalıdır.

İllegal ve legal çalışmanın birleştirilmesi, yalnız bugünkü dönemin, yani proletarya diktatörlüğünün arifesinin bütün özelliklerinin değil, aynı zamanda Komünistler tarafından kazanılamayacak herhangi bir faaliyet alanının olmadığını, olamayacağını burjuvaziye ispat etme gerekliliğinin emrettiği mutlak bir prensiptir; bu, her şeyden önce, burjuva-demokratik legalliğine inanmaya devam eden ve mutlak surette gözlerini açmamız gereken, geniş proleter tabakaların ve proleter olmayan emekçi ve sömürülen kitlelerin daha da geniş tabakalarının hâlâ her yerde var olduğu gerçeğinin emrettiği bir ilkedir.

13- Özellikle, en ileri kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfının basınının durumu, hem burjuva demokrasisi altındaki olağanüstü eşitlik ve özgürlük düzenbaz-

(*) **Dünya Sanayi İşçileri** (DSİ) ABD'de 1905'te kurulan bir işçi örgütü. Politik mücadelenin reddedilmesi demek olan anarşist-sendikalist görüşler, liderleri ve üyeleri arasında yaygındı.
1914-1918'de DSİ emperyalist savaşa aktif bir şekilde karşı çıktı ve zalim baskılara maruz kaldı. O zamanlar, üye sayısı 100.000'in üzerindeydi. Bu hareketin "derin bir proletarya kitle hareketi" oluşu gerçeğine işaret eden Lenin, kitleler içinde, gerici sendikalarda çalışmayı ve burjuva parlamentolarına katılmayı reddeden sol sekter DSİ liderlerinin hatalı politik çizgisini eleştirdi.
Daha sonra, gerçek devrimci unsurlar DSİ'den çekilerek onu işçi kitleleri arasında etkisi olmayan küçük sekter bir örgüt olarak bıraktılar.

lığını, hem de legal çalışmanın illegal çalışma ile sistemli bir şekilde birleştirilmesi zorunluluğunu çarpıcı bir şekilde ortaya koymaktadır. Gerek yenik Almanya'da, gerekse muzaffer Amerika'da, burjuva devlet makinesinin tüm kudreti ve mali kodamanların bütün dolapları, mahkemeler, editörlerin tutuklanması (ya da kiralık katillere öldürtülmesi), haberleşme özgürlüğünün inkârı, kağıt tahsislerinin kesilmesi ve buna benzer birçok yollarla işçileri kendi basınından yoksun bırakmak için kullanılmaktadır. Bir yandan, büyük bir gazetenin o olmadan masraflarını karşılayamayacağı reklamlar, kapitalistlerin iyi niyet"ine bağlıyken, günlük gazeteler için hayati olan haber hizmetleri de burjuva telgraf acentaları tarafından yürütülmektedir. Özetlersek: Burjuvazi, üç kağıtçılık ve sermayenin ve burjuva devletinin baskısıyla devrimci proletaryayı kendi basınından yoksun bırakmaktadır.

Bununla mücadele etmek için, Komünist Partiler işçiler arasında geniş çapta dağıtılmak üzere yeni tip bir periyodik basın yaratmalıdır. İlk olarak, legal yayınlar, ki bunlar kendilerine komünist demeden ve Parti ile olan bağlarını afişe etmeden, 1905'ten sonra Bolşeviklerin çarlık yönetiminde yaptıkları gibi, ne kadar zayıf olursa olsun her türlü legal imkandan yararlanmasını öğrenmelidirler; ikinci olarak düzensiz aralıklarla yayınlansa ve çok kısa olsa dahi, işçiler tarafından pek çok matbaada çoğaltılan (gizlice, ya da hareket yeteri kadar güçlendi ise matbaalar devrimci yoldan ele geçirilerek) ve proletaryaya doğru devrimci haberler ve devrimci sloganlar sağlayan illegal broşürler basılmalıdır.

Komünist basının özgürlüğü için, kitlelerin katıldığı, devrimci bir mücadele verilmeksizin, proletarya diktatörlüğü için hazırlık imkansızdır.

-III-
KOMÜNİST ENTERNASYONALE ÜYE OLAN VEYA ÜYE OLMAK İSTEYEN PARTİLERİN SİYASİ ÇİZGİLERİNİN -KISMEN DE OLSA BİLEŞİMLERİNİN- DÜZELTİLMESİ

14- Proletaryanın, dünya ekonomisi ve politikası açısından en çok önem taşıyan ülkelerde, kendi diktatörlüğünü kurmaya ne ölçüde hazır olduğu, büyük bir kesinlik ve objektiflikle, İkinci Enternasyonalin en nüfuzlu partilerinin, yani Fransız Sosyalist Partisi'nin, Almanya Bağımsız Sosyal Demokrat Partisi'nin, İngiltere Bağımsız İşçi Partisi'nin ve Amerika Sosyalist Partisi'nin bu sarı Enternasyonalden çekilmeleri ve ilk üçünün şartlı olarak, dördüncüsünün ise şartlı bile olmadan –Üçüncü Enternasyonal'e katılma kararı almaları gerçeğinden anlaşılabilir. Bu, devrimci proletaryanın yalnız öncüsünün değil, aynı zamanda çoğunluğunun da, olayların akışı ile ikna olarak saflarımıza katılmaya başladığını ispatlar. Şimdi esas mesele, en ufak bir bocalama olmaksızın sonuna kadar ilerlemek için bu süreci tamamlamaya ve şimdiye kadar elde edilen başarılar örgütsel bakımdan sıkıca pekiştirmeye muktedir olmaktadır.

15- Yukarıda sözü edilen partilerin (eğer Üçüncü Enternasyonale katılma kararı aldığı yolundaki telgraf haberleri doğruysa, bunlara İsviçre Sosyalist Partisi de dahil edilmelidir) faaliyetleri –bu partilerin herhangi bir yayın organının da çarpıcı bir şekilde doğrulayacağı gibi– bunların henüz komünist olmadıklarını ve çoğu zaman Üçüncü Enternasyonal'in temel prensiplerine, yani burjuva demokrasisi yerine proletarya diktatörlüğü ve Sovyet Hükümetinin kabulüne, doğrudan doğruya ters düştüklerini göstermektedir.

Bundan dolayı, Komünist Enternasyonal'in İkinci

Kongresi, bu partilerin üyeliğini derhal kabul edemeyeceği. Üçüncü Enternasyonal'in Yürütme Komitesinin Alman "Bağımsızları"na verdiği cevabı onayladığı; İkinci Enternasyonal'den çekilerek Üçüncü Enternasyonal ile daha sıkı ilişkilere girmek isteyen her parti ile görüşmeler yapmaya hazır olduğu; bu gibi partilerin sınırlı sayıdaki delegelerini, kongrelerine ve konferanslarına kabul edeceği; bu partilerin (ve benzerlerinin) Komünist Enternasyonal'e kesin olarak katılmaları konusunda aşağıdaki koşulları ileri sürdüğü yolunda bir karar almalıdır:

1) Komünist Enternasyonal'in ve bütün Kongreleri'nin ve onun Yürütme Komitesi'nin bütün kararları, ilgili Partilerin bütün yayın organlarında yayımlanacaktır;

2) Bu kararlar, partilerin bütün bölümlerinde veya yerel örgütlerinde yapılacak özel toplantılarda tartışılacaktır;

3) Bu tartışmalardan sonra, sonuçları özetlemek için partilerin özel kongreleri toplanacaktır;

4) Partilerin İkinci Enternasyonal ruhu içinde hareket etmeye devam eden unsurlarından temizlenmesi amacıyla partilerin özel kongreleri toplanacaktır;

5) Partilerin bütün periyodik yayımları yalnız ve yalnız komünist yayım müdürlüğünde yapılacaktır.

Üçüncü Enternasyonal'in İkinci kongresi, bu koşulların hepsinin gerçekten yerine getirilmiş ve partilerin faaliyetlerinin komünist nitelik almış olduğu anlaşıldıktan sonra, Yürütme Komitesi'ne bu partileri ve benzerlerini Üçüncü Enternasyonal'e resmen kabul etmesi için talimat vermelidir.

16) Bu ve benzeri partilerdeki sorumlu mevkilerin, şu an için büyük bir kısmını elinde bulunduran Komünistlerin tavrı meselesi ile ilgili olarak, Komünist Enternasyonal'in İkinci Kongresi, bu partilere kayıtlı işçiler arasında komünizme karşı duyulan

içten yakınlığın çok açık bir şekilde geliştiğini göz önünde tutarak, komünistlerin, bu partiler içinde proletarya diktatörlüğünün ve Sovyet Hükümetinin kabulü için çalışmalarını sürdürebildikleri ve partilerde hâlâ varlığını sürdüren oportünistleri ve Merkezcileri eleştirmeleri mümkün olduğu sürece, bu partilerden istifa etmelerinin arzu edilir birşey olmadığı yolunda karar almalıdır.

Aynı zamanda, Üçüncü Enternasyonal'in İkinci kongresi, komünist olan veya komünizme yakınlık duyan grupların ve örgütlerin, İkinci Enternasyonaldeki üyeliğine rağmen İngiltere'deki İşçi Partisi'ne katılmalarından yana olduğunu ilan etmelidir. Bu parti, üyesi olan örgütlere şu anda sahip oldukları eleştiri özgürlüğünü ve proletarya diktatörlüğü ile Sovyet hükümeti lehinde propaganda, ajitasyon ve örgütlenme çalışmalarını sürdürme özgürlüğünü güvenlik altına aldığı ve işçi sınıfının bütün sendika örgütlerinin bir federasyonu olma niteliğini koruduğu sürece, Komünistlerin en geniş işçi kitlelerine nüfuz etmek, onların oportünist liderlerini daha yüksek bir kürsüden, yani kitlelerin daha iyi görebileceği bir yerden teşhir etmek ve siyasi iktidarın, burjuvazinin dolaysız temsilcilerinin elinden "kapitalist sınıfın emekçi vekilleri"ne geçmesini, böylece, kitlelerin bu konu üzerindeki son hayallerinden daha çabuk kurtulmasını sağlamak için ellerinden gelen her şeyi yapmaları ve belirli uzlaşmalara girişmeleri mutlaka gereklidir.

17- İtalya Sosyalist Partisi ile ilgili olarak Üçüncü Enternasyonal'in İkinci Kongresi, bu Partinin eleştirisinin ve 8 Mayıs 1920 tarihli *L'Ordine Nuova*'da ileri sürülen ve Partinin Turin kesimi[47] adına

(47) İtalyan Sosyalist Partisi'nin liderliğine **Turin kesimi** tarafından yöneltilen suçlamalar onun, 1919-1920'deki devrimci ayaklanma koşullarında, proletaryanın siyasi iktidarı ele geçirmesi için fırsat doğduğunda, olaylar hakkında doğru görüşe sahip olmaması, devrimci kitleler için doğru tek bir slo-

İtalya Sosyalist Partisi Ulusal Konseyi'ne sunulan pratik önerilerin esas itibariyle doğru olduğu ve Üçüncü Enternasyonal'in temel ilkelerine tamamen uyduğu görüşündedir.

Bundan dolayı, Üçüncü Enternasyonal'in İkinci Kongresi, İtalya Sosyalist Partisi'nin özel bir kongre düzenleyerek hem bu önerileri ve hem de Partinin çizgisinin düzeltilmesi ve komünist olmayan unsurlardan özellikle parlamenter grubunun, temizlenmesi amacıyla Komünist Enternasyonal'in iki kongresinin kararlarını tartışmasını ister.

18- Üçüncü Enternasyonal'in İkinci Kongresi, Parti'nin sınıfla ve kitlelerle olan ilişkileri üzerindeki görüşlerin ve Komünist Partilerin burjuva parlamentolarına ve gerici sendikalara katılmalarının zorunlu olmadığı yolundaki görüşün yanlış olduğu kanısındadır. Bu görüşler, şu anda yapılan Kongrenin özel kararlarında ayrıntılı bir şekilde çürütülmüştür, bu görüşler ise Almanya Komünist İşçiler Partisi tarafından tamamen, İsviçre Komünist Partisi, Komünist Enternasyonal'in Viyana'daki Doğu Avrupa Sekreteliğinin organı *Kommunismus*, artık lağvedilmiş olan Amsterdam sekreterliği, birkaç Hollandalı yoldaş, İngiltere'de birkaç Komünist örgüt, örneğin Sosyalist İşçi Federasyon'u, vb. tarafından ve aynı zamanda ABD'deki Dünya Sanayi İşçileri ve İngiltere'deki Mağaza Memurları Komiteleri[48] tarafından da kısmen savunulmuştur.

---

gan geliştirmemesi ve reformistleri içinden atmamasından dolayı idi. Turin kesimi bir dizi pratik önerilerde bulundu: Oportünistleri parti saflarından atmak, bütün fabrikalarda, sendikalarda, kooperatiflerde ve kışlalarda Komünist gruplar kurmak ve endüstride ve tarımda üretim üzerinde kontrol kurmak için fabrika komiteleri kurmak. Turin kesimi, kitlelerin, Sovyetleri kurmak üzere derhal hazırlanmasını talep etti.

(48) **Mağaza Memurları Komiteleri** - Birinci Dünya Savaşı sırasında İngiltere'deki işçi örgütleri, Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin zaferinden sonra ve Sovyet Rusya'ya yabancı askeri müdahalesi sırasında Mağaza Memurları Komiteleri müdahaleye aktif bir şekilde karşı çıktılar.

Bununla birlikte, Üçüncü Enternasyonal'in İkinci Kongresi, yukarıda sözü edilen örgütlerden henüz Komünist Enternasyonal'e resmen üye olmayanların derhal üye olmasını, mümkün ve arzu edilir bir şey olarak görmektedir; çünkü şu anda, özellikle ABD ve Avusturya'daki Dünya Sanayi İşçileri olduğu kadar, İngiltere'deki Mağaza Memurları Komiteleri bakımından da, bütün esaslarda Komünist Enternasyonal'in temel prensiplerine gerçekten bağlı olan derin bir proleter ve kitle hareketiyle karşı karşıyayız. Bu örgütlerin burjuva parlamentolarına katılma konusunda sahip oldukları yanlış görüşler, burjuvaziden gelip, harekete esas itibariyle küçük burjuva görüşlerini –anarşistlerin çoğu zaman savunduğu görüşler gibi– getiren unsurların nüfuzundan çok, oldukça devrimci ve kitlelere bağlı olan proleterlerin siyasi deneyimsizliği ile açıklanabilir.

Bu nedenle Üçüncü Enternasyonal'in İkinci Kongresi, Anglo Sakson ülkelerdeki bütün komünist örgütlerden ve gruplardan, Dünya Sanayi İşçileri ile Mağaza Memurları Komiteleri, Üçüncü Enternasyonal'e derhal üye olmasalar dahi, bu örgütlere karşı çok dostça bir politika izlemelerini bunlarla ve bunlara sempati duyan kitlelerle daha yakın ilişkiler kurmalarını ve onlara yukarıda ortaya konulan görüşlerinin yanlışlığını -bütün devrimlerin ve özellikle Yirminci Yüzyıldaki üç Rus devriminin deneylerine dayanarak– dostça bir ruh içinde açıklamalarını ve tek bir Komünist Parti kurmak için bu örgütlerle birleşme yolunda yeni çabalardan kaçınmamalarını talep eder.

19- Üçüncü Enternasyonal'in İkinci Kongresi bunlara ek olarak, Kongre, bütün yoldaşların ve özellikle Latin ve Anglo Sakson ülkelerdeki yoldaşların, proletarya diktatörlüğüne ve Sovyet hükümetine karşı alınacak tavır bakımından, dünyanın her yanında

anarşistler arasında, savaştan bu yana, derin bir ideolojik bölünmenin yer almakta olduğu gerçeğine dikkati çeker. Üstelik İkinci Enternasyonal partilerinin oportünizmine ve reformizmine karşı duydukları tamamen haklı nefret dolayısıyla sık sık anarşizme itilmiş olan proleter unsurlar arasında bu prensiplerin doğru bir şekilde kavranmakta olduğu özellikle görülmektedir. Bu unsurların Rusya, Finlandiya, Macaristan, Letonya, Polonya ve Almanya'nın deneylerine olan yakınlıkları ve bilgileri arttıkça, bu kavrayış aralarında daha da yaygınlaşacaktır.

Bu nedenle Kongre, bütün proleter kitle unsurlarına anarşizmi terketmelerine ve Üçüncü Enternasyonal safına geçmelerine yardım etmek için herşeyi yapmanın bütün Komünistlerin görevi olduğunu kabul eder. Kongre, gerçek Komünist Partilerin başarı kıstasının, bu Partilerin entelektüel ve küçük burjuva unsurlardan çok, proleter kitle unsurlarını anarşizmden kurtararak kendi saflarına kazanmada gösterecekleri başarı derecesi olduğuna işaret eder.

4 Temmuz 1920
20 Temmuz 1920'de
Kommunistischesky
Internastsional'ın
12. sayısında yayımlandı.

KOMÜNİST ENTERNASYONALİN İKİNCİ KONGRESİNDE KOMÜNİST PARTİNİN ROLÜ ÜZERİNE KONUŞMA
23 Temmuz 1920

Yoldaşlar, Tanner ve Mclaine Yoldaşların konuşmaları hakkında birkaç söz söylemek istiyorum. Tanner, proletarya diktatörlüğü taraftarı olduğunu söylüyor, ama proletarya diktatörlüğünü pek bizim gördüğümüz gibi görmüyor. Bizim, proletarya diktatörlüğü ile gerçekte, proletaryanın örgütlü ve sınıf bilincine sahip azınlığının diktatörlüğünü kastettiğimizi söylüyor.

Gerçekten, işçi kitlelerinin sürekli sömürüye maruz kaldığı ve insani yeteneklerini geliştiremedikleri kapitalizm çağında, işçi sınıfı siyasi partilerinin en göze çarpan özelliği, sınıflarının sadece azınlığını kapsamalarıdır. Herhangi bir kapitalist toplumda, gerçekten sınıf bilincine sahip işçiler, nasıl bütün işçilerin sadece bir azınlığını meydana getiriyorsa, aynı şekilde bir siyasi parti de, bir sınıfın ancak azınlığını kapsayabilir. Bu yüzden, geniş işçi kitlelerini, ancak sınıf bilincine sahip bu azınlığın yönetebileceğini ve liderleik edebileceğini kabul etmek zorundayız. Ve eğer Tanner Yoldaş partilere karşı olduğunu, fakat aynı zamanda bütün proletaryaya yol gösteren, en iyi örgütlenmiş ve en devrimci işçileri

temsil eden bir azınlıktan yana olduğunu söylüyorsa, o zaman ben, aramızda gerçekten bir ayrılık yoktur derim. Nedir bu örgütlenmiş azınlık? Eğer bu azınlık gerçekten sınıf bilincine sahipse, kitlelere liderlik etmeye gücü yetiyorsa, gündemdeki her soruya doğru cevap vermeye gücü yetiyorsa, o zaman bu, gerçekte bir partidir. Fakat Tanner gibi bir kitle hareketinin temsilcileri olarak –ki bunu, İngiliz Sosyalist Partisi temsilcileri için söylemek biraz mübalağa olur– özel bir önem verdiğimiz yoldaşlar, proletarya diktatörlüğü için azimle mücadele edecek ve işçi kitlelerini bu çizgide eğitecek bir azınlığın bulunmasından yana iseler, bu azınlık gerçekte bir partiden başka bir şey değildir. Tanner yoldaş bu azınlığın bütün işçi kitlesini örgütlemesi ve ona liderlik etmesi gerektiğini söylüyor. Eğer Tanner yoldaş ve Mağaza Memurları grubu ile Dünya Sanayi İşçilerine bağlı öteki yoldaşlar bunu kabul ediyorlarsa –ki onlarla yaptığımız günlük konuşmalardan bunu kabul ettiklerini görüyoruz– eğer işçi sınıfının, sınıf bilincine sahip Komünist azınlığının proletaryaya liderlik edeceği düşüncesini uygun buluyorlarsa, o zaman, bizim bütün önerilerimizin anlamının kesinlikle bu olduğunu da kabul etmelidirler. O halde, aramızdaki tek fark, onların "parti" kelimesinden kaçınmalarıdır, çünkü İngiliz yoldaşlar arasında siyasi partilere karşı belirli bir güvensizlik var. Siyasi partileri, sadece parlamenter dalaverecilerin ve işçi sınıfı hainlerinin partileri Gompers ve Henderson'un partileri biçiminde düşünebiliyorlar. Fakat, parlamentarizmle, bugün Amerika ve İngiltere'de olanları kastediyorlarsa, öyle parlamentarizm ve öyle siyasi partilere biz de karşıyız. Bizim isteğimiz yeni ve farklı partilerdir. Biz, kitlelerle sürekli ve gerçek ilişkiler kuracak ve bu kitlelere liderlik edebilecek partiler istiyoruz.

Şimdi, McLaine Yoldaşın konuşmasıyla ilgili olarak değinmek istediğim üçüncü meseleye geliyorum. McLaine Yoldaş, İngiliz Komünist Partisi'nin İşçi Partisi'ne katılmasından yanadır. Üçüncü Enternasyonal'e üye olma üzerine tezlerimde bu konudaki düşüncemi belirtmiştim. Broşürümde ise bu sorunu açık bıraktım. Fakat meseleyi birçok yoldaşla tartıştıktan sonra, İşçi Partisi içinde kalma kararının tek doğru taktik olduğu sonucuna varmış bulunuyorum. Ama burada Tanner Yoldaş kalkmış "Çok dogmatik olmayın" diyor. Bu ayrıntılı açıklamasını çok yersiz buluyorum. Ramsey yoldaş da, "Lütfen bırakın da, bu sorunu biz İngiliz Komünistleri kendimiz halledelim" diyor. Eğer her ufak grup gelip de "Bir kısmımız bunun lehinde, bir kısmımız değil; meselenin hallini bize bırakın" deselerdi, Enternasyonalin hali ne olurdu? O zaman bir Enternasyonalin, bir kongrenin ve bütün bu tartışmanın ne anlamı kalırdı? McLaine yoldaş, sadece bir siyasi partinin rolü üzerine konuştu. Fakat aynı şey sendikalar ve parlamentarizm için de geçerlidir. Bir mücadele aracı olarak parlamentarizme karşı oldukları için en seçkin devrimcilerin büyük bir kesiminin İşçi Partisi'ne katılmaya karşı oldukları bütünüyle doğrudur. Belki bu sorunun tartışılması ve incelenmesi için bir komisyona sevkedilmesi ve ondan sonra Komünist Enternasyonalin bu Kongresi'nde karara bağlanması en iyisi olur. Bu meselenin sadece İngiliz komünistlerini ilgilendirdiğini kabul edemeyiz. Genel olarak, doğru taktiklerin hangileri olduğunu söylemek zorundayız.

Şimdi McLaine Yoldaşın İngiliz İşçi Partisi sorununa ilişkin bazı delillerini ele alacağım. Açıkça söylemeliyiz ki, Komünistlerin Partisi, İşçi Partisi'ne ancak eleştiri özgürlüğünü tam olarak koruması ve kendi politikasını yürütebilmesi koşuluyla

katılabilir. Bu, fevkalade önemlidir. Buna ilişkin olarak, Serrati yoldaş sınıf işbirliğinden sözederken ben, bunun sınıf işbirliği olmayacağını iddia ediyorum. İtalyan yoldaşların kendi partilerinde Turati ve ortakları gibi oportünistlere, yani burjuva unsurlara müsamaha göstermeleri, işte bu gerçekten sınıf işbirliğidir. Oysa bu durumda, İngiliz İşçi Partisi bakımından, bu sadece İngiliz İşçilerinin ileri azınlığı ile onların büyük çoğunluğu arasında işbirliği meselesidir. İşçi Partisi'nin üyelerinin hepsi sendika üyeleridir. Bu partinin hiçbir ülkede rastlanmayan olağanüstü bir yapısı vardır. Bu parti sendikalarda örgütlenmiş altı yedi milyon işçiden dört milyonunu kucaklayan bir örgüttür. Bu işçilerden siyasi görüşleri sorulmamaktadır. Serrati yoldaş orada herhangi bir kimsenin bizim eleştiri hakkımızı kullanmamızı engelleyeceğini ispatlasın bakalım. McLaine yoldaşın hatalı olduğunu ancak bunu ispatlayarak gösterebilirsiniz, İngiliz Sosyalist Partisi, çok rahat bir şekilde Henderson'a hain diyebilir ve buna rağmen İşçi Partisi'nde kalır. Burada söz konusu olan işçi sınıfının öncüsü ile artçısı, (geri işçiler) arasındaki işbirliğidir. Bu işbirliği bütün hareket için o kadar önemlidir ki, İngiliz Komünistlerinin, Parti, yani işçi sınıfının azınlığı ile, geri kalan işçiler arasında bir bağ görevi üstlenmesi konusunda kesinlikle ısrar ediyoruz. Eğer azınlığın, kitlelere liderlik etmeye ve onlarla sıkı bağlar kurmaya gücü yetmiyorsa, kendine ister Parti desin, isterse Mağaza Memurları Ulusal Komitesi desin –bildiğim kadarıyla İngiltere'deki Mağaza Memurları Komiteleri'nin bir Ulusal Komitesi, Merkezi organı vardır ve bu partiye doğru bir adımdır– parti değildir ve genel olarak hiçbir değeri yoktur. Sonuç olarak, İngiliz İşçi Partisi'nin proleterlerden meydana geldiği çürütülünceye kadar, bu işçi sınıfının öncüsü ile geri işçiler

arasında işbirliğidir; eğer bu işbirliği sistemli olarak yürütülmezse, Komünist Parti'nin değeri olmaz ve proletarya diktatörlüğü hiçbir biçimde sözkonusu edilemez. Eğer İtalyan yoldaşlarımız daha inandırıcı deliller ortaya koyamazlarsa, bu meseleyi kesin olarak burada, bildiklerimize dayanarak çözümlemek zorunda kalacak ve katılmanın doğru taktik olduğu sonucuna varacağız.

Tanner ve Ramsey yoldaşlar, İngiliz Komünistlerinin çoğunluğunun katılmayı kabul etmeyeceklerini söylüyorlar. Ama her zaman çoğunlukla aynı düşüncede olmak zorunda mıyız? Hiç de değil. Eğer onlar doğru taktiklerin hangileri olduğunu henüz anlayamamışlarsa, beklemek belki de daha iyi olacaktır. İki partinin bir süre için bir arada varolmaları bile, doğru taktiklerin hangileri olduğu sorusuna cevap vermeyi reddetmekten daha iyidir. Tabii ki, bütün Kongre delegelerinin deneylerine ve burada ileri sürülen bütün delillere göre hareket ederek, şimdi ve burada her ülkede derhal tek bir Komünist Parti'nin kurulmasını isteyen bir karar çıkarılması için ısrar etmeyeceksiniz. Bu imkansızdır. Fakat düşüncemizi, açıkça ortaya koyabilir ve direktifler verebiliriz. İngiliz delegasyonu tarafından ortaya atılan sorunu özel bir komisyonda incelemeliyiz ve bundan sonra İşçi Partisi'ne katılmak doğru taktiktir diyeceğiz. Eğer çoğunluk buna karşı ise, biz ayrı bir azınlık örgütlemeliyiz. Bunun eğitici bir değeri olacaktır. Eğer İngiliz işçi kitleleri hâlâ eski taktiklere inanıyorsa, vardığımız sonuçların doğruluğunu gelecek kongrede ispatlarız. Ancak, bu meselenin sadece İngiltere'yi ilgilendirdiğini söyleyemeyiz. Bu İkinci Enternasyonal'in en berbat alışkanlıklarını taklit etmek olur. Fikrimizi açıkça ifade etmeliyiz. Eğer İngiliz Komünistleri anlaşmaya varamaz ve bir kitle partisi

kurulmazsa, şu veya bu şekilde bir bölünme kaçınılmaz olacaktır.(*)

Komünist Enternasyonalin
İkinci Kongresi Bülteni,
Sayı 5, 5 Ağustos 1920

(*) **Komünist Enternasyonal'in İkinci Kongresi Bülteni**'nin 5. sayısı bu konuşmanın bitiş cümlelerini şöyle vermiştir: "Fikrimiz ne olursa olsun, onu açıkça ifade etmeliyiz. Eğer İngiliz Komünistleri kitle hareketinin örgütlenmesi sorunu üzerinde anlaşmaya varamazlar ve bu konuda bir bölünme çıkarsa, varsın çıksın, kitle hareketinin örgütlenmesini red-detmektense, bölünmek daha iyidir. Kesin ve yeterince açık, net taktiklere ve ideolojiye varmak, mevcut kaos içinde kal-maktan daha iyidir." - Ed.

KOMÜNİST ENTERNASYONALİN İKİNCİ KONGRESİNİN ULUSAL VE SÖMÜRGE SORUNLARI KOMİSYONUNUN RAPORU (26 Temmuz 1920)

Yoldaşlar, ben kısa bir girişle yetineceğim, sonra komisyonumuzun sekreteri Maring Yoldaş tezlerde yaptığımız değişiklikleri ayrıntılı olarak anlatacak. Daha sonra tamamlayıcı tezleri formüle etmiş olan Roy Yoldaş konuşacak. Komisyonumuz, hem değiştirilmiş şekliyle ilk tezleri, hem de tamamlayıcı tezleri oy birliğiyle kabul etmiştir. Böylelikle bütün önemli meselelerde tam bir görüş birliğine varmış bulunuyoruz. Ben şimdi kısaca bir açıklamada bulunacağım.

Birincisi, tezlerimizin temelini oluşturan ana düşünce nedir? Bu, ezen uluslar ile ezilen uluslar arasındaki farktır. İkinci Enternasyonal'in ve burjuva demokrasisinin tersine, biz bu farkı önemle belirtiyoruz. Bugünkü emperyalizm çağında, bütün sömürge ve ulusal sorunlarda somut ekenomik gerçekleri tespit etmek ve soyut önerilerden değil, somut gerçeklerden hareket etmek, proletarya ve Komünist Enternasyonal için özellikle önemlidir.

Emperyalizmin tipik özelliği şimdi gördüğümüz

gibi, bütün dünyanın çok sayıda ezilen uluslar ile olağanüstü zenginliğe ve güçlü silahlı kuvvetlere sahip az sayıda ezen uluslara bölünmüş olmasıdır. Dünya nüfusunun ezici çoğunluğu, bir milyardan fazla insan, hatta, dünyanın toplam nüfusunu 1 milyar 750 milyon olarak alırsak, 1 milyar 250 milyon insan, yani dünya nüfusunun aşağı yukarı yüzde yetmişi, ya doğrudan doğruya sömürge bağımlılığı içinde ya da örneğin İran, Türkiye ve Çin gibi yarı sömürge olan veya büyük bir emperyalist kuvvet tarafından yenilerek, barış antlaşmaları ile bu kuvvete büyük ölçüde bağımlı kılınmış olan ezilen ulusların insanlarıdır. Ulusları, ezenler ve ezilenler olarak ayırma fikri, sadece benim imzamla önceden yayınlanan ilk tezlerde değil, aynı zamanda Roy Yoldaş tarafından sunulan tezlerde de geçer. Roy Yoldaşın tezleri, esas olarak İngiltere tarafından ezilen Hindistan ile diğer büyük Asya ülkelerindeki durum açısından hazırlanmıştır. Bu tezlerin bizim için büyük olan önemi de buradadır.

Tezlerimizdeki ikinci temel düşünce, dünyanın emperyalist savaşı izleyen bugünkü durumunda, haklar ile bir bütün olarak dünya siyasi sistemi arasındaki karşılıklı ilişkilerin, küçük bir emperyalist uluslar grubu tarafından Sovyet hareketine ve Sovyet Rusya'nın önderliğindeki Sovyet devletlerine karşı yürütülen mücadele ile belirlendiğidir. Bunu akılda tutmazsak, tek bir ulusal sorunu veya sömürge sorununu, dünyanın en ücra bir köşesini dahi ilgilendirse doğru olarak ortaya koyamayız. Gerek uygar, ve gerekse geri ülkelerde, Komünist Partiler ancak bu önermeyi hareket noktaları olarak aldıkları takdirde siyasi sorunlarını doğru olarak koyabilir ve doğru olarak çözebilir.

Üçüncü olarak, özellikle geri ülkelerdeki burjuva demokratik hareket sorunu üzerinde durmak isterim. Bu mesele, belli farklılıklara yol açmış bir meseledir.

Komünist Enternasyonalin ve Komünist Partilerin, geri ülkelerdeki burjuva demokratik hareketi desteklemeleri gerektiğini belirtmenin ilke ve teori bakımından doğru olup olmayacağını tartıştık. Tartışmamızın sonunda "burjuva demokratik" hareket yerine ulusal devrimci hareketten bahsetmeye oybirliğiyle karar verdik. Kuşkusuz, herhangi bir ulusal hareket geri ülkelerde nüfusun büyük çoğunluğu burjuva kapitalist ilişkileri temsil eden köylülerden meydana geldiğinden, ancak bir burjuva demokratik hareket olabilir. Bu geri ülkelerde, proleter partilerinin ortaya çıkmaları gerçekten mümkün olsa bile köylü hareketi ile kesin ilişkiler kurmadan bunlara etkin bir şekilde destek olmadan, taktikler ve komünist siyaset izleyebileceklerini düşünmek hayalcilik olur. Ancak, burjuva demokratik hareketten söz ettiğimiz takdirde, reformist ve devrimci hareketler arasındaki farkları ortadan kaldıracağımız yolunda itirazlar olmuştur. Oysa emperyalist burjuvazi ezilen uluslar arasına reformist bir hareket yerleştirmek için elinden geleni yapmakta olduğundan, bu fark son zamanlarda geri ve sömürge ülkelerde açıkça ortaya çıkmıştır. Sömüren ülkelerin burjuvazisi ile sömürgelerin burjuvazisi arasında belli bir *yakınlaşma* olmuştur; öyle ki sık sık belki de çoğu hallerde ezilen ülkelerin burjuvazisi ulusal hareketi desteklerken emperyalist burjuvazi ile de tam bir uyum içindedir, yani onunla bütün devrimci hareketlere ve sınıflara karşı güçbirliği yapmaktadır. Bu, komisyonda çürütülmez bir biçimde ispatlandı ve biz de tek doğru tavrın bu farkı hesaba katmak ve hemen hemen her durumda, "burjuva demokratik" terimi yerine "ulusal devrimci" terimini koymak olduğuna karar verdik. Bu değişikliğin önemi şudur: Biz, Komünistler olarak sömürgelerdeki burjuva kurtuluş hareketlerini, ancak gerçekten devrimci oldukları ve bu hareket-

lerin temsilcileri, köylülüğü ve sömürülen kitleleri devrimci bir ruhla eğitmemize ve örgütlememize engel olmadığı sürece desteklemeliyiz ve destekleyeceğiz de. Bu koşullar mevcut değilse, bu ülkelerdeki Komünistler İkinci Enternasyonal'in kahramanlarının da içinde olduğu reformist burjuvazi ile mücadele etmelidirler. Reformist partiler daha şimdiden sömürge ülkelerde kurulmuşlardır ve bazı durumlarda bunların sözcüleri kendilerine Sosyal-Demokrat ve sosyalist demektedir. Sözünü ettiğim fark, bütün tezlerde yer almış ve böylelikle görüşlerimiz şimdi çok daha açık ve kesin bir biçimde formüle edilmişti sanırım.

Şimdi, köylü sovyetleri konusunda bir açıklamada bulunmak istiyorum. Rus Komünistlerinin eski çarlık sömürgelerindeki Türkistan gibi geri ülkelerdeki pratik faaliyetleri, bizi kapitalizm öncesi koşullarda komünist taktiklerin ve politikanın nasıl uygulanacağı sorunu ile karşı karşıya getirmiştir. Kapitalizm öncesi ilişkilerin hâlâ egemen oluşu bu ülkelerin başlıca belirleyici özelliğidir; öyleki buralarda saf bir proleter hareket söz konusu olamaz. Bu ülkelerde hemen hemen hiç sanayi proletaryası yoktur. Yine de, biz, oralarda bile lider rolünü üzerimize aldık, almak da zorundayız. Deneyler bize, bu ülkelerde korkunç zorlukların üstesinden gelinmesi gerektiğini göstermiştir. Fakat çalışmamızın pratik sonuçları bu zorluklara rağmen proletaryanın hemen hemen var olmadığı bir yerde bile, kitlelerde bağımsız siyasi düşünce ve bağımsız siyasi eylem için bir istek uyandırma durumunda oluduğumuzu da göstermiştir. Batılı ülkelerdeki yoldaşların bu yolda yapacakları çalışma, bizimki kadar zor olmayacaktır, çünkü Rusya'da proletarya, devlet yönetiminden başını alamamaktadır. Yarı-feodal bağımlılık koşulları altında yaşayan köylülerin, Sovyet biçimi örgütlenme düşüncesini kolayca özümleyebilecekleri ve uygulayabile-

cekleri derhal anlaşılacaktır. Yalnız ticari sermaye tarafından değil, aynı zamanda feodaller ve feodalizm üzerine kurulmuş bir devlet tarafından sömürülenlerin ezilen kitlelerin bu silahı, bu örgütlenme tipini kendi koşullarında da uygulayabilecekleri açıktır. Sovyet biçimi örgütlenme kavramı basittir ve sadece proletaryaya değil, feodal ve yarı-feodal köylü ilişkilerine de uygulanabilir. Bu konuda deneylerimiz henüz pek fazla değildir. Fakat sömürge ülkelerden çeşitli temsilcilerin de katıldığı komisyon tartışması, Komünist Enternasyonal'in tezlerinde şu noktaların belirtilmesi gerektiğini inandırıcı bir şekilde ortaya koydu: Köylü Sovyetleri, sömü-rülenlerin Sovyetleri, sadece kapitalist ülkelerde değil, aynı zamanda kapitalizm öncesi ilişkilerin bulunduğu ülkelerde de kullanılabilecek bir silahtır ve Komünist Partiler ve Komünist Partiler kurmaya hazırlanan unsurlar, geri ve sömürge ülkeler dahil, her yerde köylü Sovyetleri veya emekçi halkın sovyetleri lehinde propaganda yapmakla yükümlüdürler Koşulların elverdiği her yerde, derhal emekçi halkın Sovyetlerini kurma teşebbüslerine girişmelidirler.

Bu, pratik çalışmamız için çok ilginç ve önemli bir alan yaratmaktadır. Şimdiye kadar bu konuda ortak deneyimiz çok geniş olmamıştır, fakat yavaş yavaş daha çok veri birikecektir. Kuşkusuz, ileri ülkelerin proletaryası geri ülkelerin emekçi kitlelerine yardım edebilir ve etmelidir. Geri ülkelerin de, şimdiki gelişme aşamalarından kurtulabilmeleri, ancak Sovyet Cumhuriyetlerinin muzaffer proletaryası, bu ülkelerin emekçi kitlelerine yardım elini uzattığı ve onlara destek olabilecek bir duruma geldiği zaman mümkün olacaktır.

Komisyonda, bu mesele üzerinde, yalnız benim imzamı taşıyan tezlere ilişkin değil, bilhassa Roy Yoldaşın burada savunacağı ve üzerinde belirli

değişikliklerin oybirliğiyle kabul edildiği tezlerine ilişkin, oldukça canlı bir tartışma oldu.

Mesele şöyle konuldu: Günümüzde kurtuluş yolunda yürüyen ve savaştan bu yana ilerleme yolunda belli bir gelişme gösteren geri uluslar için ekonomik gelişmenin kapitalist aşamasının kaçınılmaz olduğu iddiasını doğru mu sayacağız? Biz buna olumsuz cevap verdik. Eğer muzaffer devrimci proletarya, bunlar arasında sistemli bir propaganda yürütür ve Sovyet hükümetleri de elindeki bütün imkanlarla onlara yardım ederse, o zaman, geri halkların gelişmenin kapitalist aşamasından kaçınılmaz olarak geçeceğini düşünmek yanlış olur. Biz, geri ülkelerde ve sömürgelerde yalnız bağımsız savaşçı birlikleri ve parti örgütleri kurmakla ve yalnız köylü Sovyetlerinin örgütlenmesi için derhal propagandaya girişmekle ve onları kapitalizm öncesi koşullara uydurmaya çalışmakla kalmamalıyız, ayrıca Komünist Enternasyonal de, doğru teorik temele dayandırılarak, geri ülkelerin, ileri ülkelerin proletaryasının yardımı ile kapitalist aşamadan geçmeden Sovyet Sistemine, oradan da, bazı gelişme aşamalarıyla komünizme geçebileceği önerisini yapmalıdır.

Bunun için gerekli araçlar önceden belirtilemez. Bunlar pratik deneyle ortaya çıkacaktır. Fakat en ücra köşedeki uluslarda bile Sovyetler düşüncesinin emekçi halk kitleleri tarafından anlaşıldığı; Sovyetlerin kapitalizm öncesi sosyal sistemin koşullarına uydurulması ve Komünist Partilerin dünyanın her yanında bu yönde derhal çalışmalara başlamaları gerektiği kesinlikle tespit edilmiştir. Ayrıca, Komünist Partilerin, yalnız kendi ülkelerinde değil, aynı zamanda sömürge ülkelerde ve özellikle sömürge halklarını bağımlı tutmak için sömüren ulusların kullandığı askerler arasında yapacakları devrimci çalışmanın önemini üstüne basarak belirtmek isterim.

İngiliz sosyalist Partisi'nden Quelch Yoldaş, Komisyonumuzda bundan sözetti. Sıradan İngiliz işçisinin İngiliz yönetimine karşı ayaklanmalarında köle uluslara yardım edilmesini ihanet sayabileceğini söyledi. Doğru, müfrit milliyetçi ve şoven zihniyetli İngiliz ve Amerikan işçi aristokları sosyalizm için büyük bir tehlikedir. Ve bunlar İkinci Enternasyonalin de belkemiğidir. Burada, burjuva Enternasyonale bağlı olan yöneticilerin ve işçilerin en büyük ihanetiyle karşı karşıyayız. Sömürge meselesi İkinci Enternasyonalde de tartışılmıştı. Basel Manifestosu[49] da bu noktada gayet açıktır. İkinci Enternasyonal partileri, devrimci eyleme girişeceklerine söz vermişlerdi, ama gerçekten devrimci çalışma yaptıkları ya da ezen uluslara karşı isyan eden sömürülen ve bağımlı uluslara yardım ettikleri hiç görülmemiştir. Bence aynı şey, İkinci Enternasyonalden ayrılan ve Üçüncü Enternasyonale katılmak isteyen partilerin çoğu için de geçerlidir. Bunu açıkça, herkesin duyacağı şekilde ilan etmeliyiz ve bunun itiraz götürür yanı yoktur. Bunu inkâra kalkanlar çıkacak mı, göreceğiz?

Bütün bu düşünceler, kararlarımızın temelini oluşturmuştur. Kararlar kuşkusuz çok uzundur, fakat eminim ki, faydalı olacaklar ve ulusal sorunlar ve sömürge sorunlarıyla ilgili gerçekten devrimci çalışmaların gelişmesini ve örgütlenmesini ilerleteceklerdir. Zaten başlıca görevimiz de budur.

Komünist Enternasyonalin
İkinci Kongresi Bülteni,
Sayı 6-7, 7 Ağustos 1920

(49) **Basel Manifestosu,** patlak veren Balkan Savaşı'nı ve daha sonra hazırlanmaya başlanan emperyalist dünya savaşını protesto etmek için 1912 Kasım'ında toplanan, İkinci Enternasyonal'in olağanüstü kongresinde kabul edildi.

BÖLÜM XVII

AVUSTURYALI KOMÜNİSTLERE MEKTUP

Avusturya Komünist Partisi, burjuva demokratik parlamento seçimlerini boykot etmeye karar vermiş bulunuyor. Kısa bir süre önce sona eren Komünist Enternasyonal'in İkinci Kongresi, Komünistlerin burjuva parlamento seçimlerine ve bu parlamentoların faaliyetlerine *katılmalarını* doğru taktikler olarak kabul etmişti.

Avusturya Komünist Partisi delegelerinin raporlarına göre hüküm vererek, Partinin Komünist Enternasyonal'in almış olduğu bir kararı, bir parti tarafından alınmış bir kararın üstünde tutacağından şüphe etmiyorum.[50] Sosyalizme ihanet ederek burjuvazi tarafına geçmiş olan Avusturyalı Sosyal-Demokratların, Komünist Enternasyonalin Avusturya Komünist Partisinin boykot kararı ile çelişen kararı karşısında sevinçten "oh" çekeceklerinden de şüphe edilemez. Ancak, siyasi bilince sahip işçiler, elbette, Avusturyalı Sosyal-Demokratlar gibi Scheidemannlar'ın, Nosklar'ın, Thomaslar'ın ve Gompers-

(50) Eylül 1920'de Avusturya Komünist Partisi Konferansı daha önce alınan parlamento seçimlerini boykot kararını iptal etti. Parti, "işçi sınıfının devrimci birliği", sloganı altında seçimlere katıldı.

ler'in müttefiki olan kimselerin kötü niyetli sevincini hiç dikkate almayacaklardır. Rennerler'in burjuva uşaklığı kendini yeterince açığa çıkarmıştır ve bütün ülkelerde işçilerin, sarı İkinci Enternasyonal kahramanlarına duydukları kızgınlık gittikçe artmakta ve yayılmaktadır.

Avusturyalı Sosyal-Demokratlar, aslında kapitalist sınıfa tamamen bağımlı olmalarına rağmen, bizzat kendi basınları dahil olmak üzere bütün "çalışma" sahalarında olduğu gibi burjuva parlamentosunda da yüreksiz yalpalamalardan başka bir şey beceremeyen küçük burjuva demokratları gibi davranmaktadırlar. Biz Komünistler, burjuva parlamentolarına, işçileri ve bütün emekçi halkı aldatan bu bütünüyle kokuşmuş kapitalist kurumların çevirdiği dolapların maskesini kendi kürsülerinden düşürmek için gireriz.

Avusturyalı komünistlerin burjuva parlamentolarına katılmama gerekçelerinden biri üzerinde biraz daha dikkatle durmak gerekir. Bu gerekçe şöyle:

> *"Parlamento, Komünistler için sadece bir ajitasyon platformu olarak önem taşır. Avusturya'da bizim ajitasyon platformu olarak İşçi Milletvekilleri Konseyimiz var. Bu nedenle burjuva parlamentosu seçimlerine katılmayı reddediyoruz. Almanya'da elle tutulur bir İşçi Milletvekilleri Konseyi yoktur. Alman Komünistleri bu nedenle değişik taktikler kullanıyorlar."*

Ben bu gerekçeyi yanlış buluyorum. Burjuva parlamentosunu dağıtacak durumda olmadığımız sürece, ona karşı hem içten, hem dıştan çalışmalıyız. Az çok önemli sayıda emekçi halk (yalnız proleterler değil, aynı zamanda yarı proleterler ve küçük köylüler) burjuvazisi tarafından işçileri aldatmak için kullanılan burjuva demokratik vasıtalara güvendikleri sürece,

biz bu sahtekarlığı işçilerin geri kesimlerinin, özellikle proleter olmayan emekçi halkın, en önemli ve en yetkili olarak gördükleri *o aynı kürsüden* teşhir etmeliyiz.

Biz Komünistler, devlet iktidarını ele geçiremediğimiz ve sadece emekçi halkın burjuvaziye karşı *kendi* Sovyetleri için oy kullanacağı seçimleri yapamadığımız sürece; burjuvazi devlet iktidarını kullandığı ve nüfusun değişik sınıflarına seçimlere katılmaları için çağrıda bulunduğu sürece, yalnız proleterler arasında değil, bütün emekçi halk içinde ajitasyon yapma amacıyla seçimlere katılmakla yükümlüyüz. Burjuva parlamentosu, işçileri aldatmak için bir araç olarak kaldığı ve "demokrasi" hakkında lafları, dolandırıcılığı ve her türlü rüşveti (burjuvazinin yazarlar, parlamento üyeleri, avukatlar ve diğerler için kullandığı özellikle "ince" rüşvet cinsi, burjuva parlamenotlarından başka hiçbir yerde bu kadar büyük ölçüde görülmez) saklamak için kullanıldığı sürece, biz Komünistler bu sahtekarlığı ve Renners ve ortaklarının işçilere karşı kapitalistlere sığınması olaylarının her birini ve hepsini yorulmak bilmeden teşhir etmek için, bu (sözde *halkın iradesini ifade etmesi gereken*, fakat aslında *halkın zenginler tarafından aldatılmasını* gizleyen) kurumun içinde bulunmakla yükümlüyüz. Burjuva partiler ve gruplar arasındaki ilişkilerin kendini en sık gösterdiği ve burjuva toplumunun bütün sınıfları arasındaki ilişkileri aksettirdiği yer parlamentodur. İşte, biz Komünistlerin halka, sınıflarla partiler arasındaki ilişkiler hakkında ve toprak sahiplerinin tarım emekçilerine, zengin köylülerin fakir köylülere, büyük sermayenin işçilere ve küçük mülk sahiplerine olan tavırları hakkındaki *gerçeği*, burjuva parlamentosunda, onun kendi içinden anlatmak zorunda oluşumuzun nedeni budur.

Proletarya, kapitalistlerin bütün iğrenç ve ince entrikalarını keşfetmek ve küçük burjuva kitlelerini, emekçi halkın proleter olmayan kitlelerini etkilemeyi öğrenmek için, bütün bunları bilmek *zorundadır*. Bu "eğitim" olmadan, proletarya, *proletarya diktatörlüğünün* görevleriyle başa çıkamaz. Çünkü, burjuvazi o zaman dahi (devrilmiş bir sınıf olarak) yeni mevkiinde faaliyet göstererek, köylüleri aldatma, işçileri yıldırma ve onlara rüşvet yedirme, bencil ve çirkin emellerini gizleme siyasetini değişik şekillerde ve değişik sahalarda "demokrasi" laflarıyla devam ettirecektir.

Hayır, Avusturya Komünistleri Renners ve benzeri burjuva uşaklarının kötü niyetli sevincinden korkmayacaklardır. Avusturyalı Komünistler uluslararası proleter disiplinini tanıdıklarını açıkça ve mertçe ilan etmekten korkmayacaklardır. Biz, işçilerin kurtuluşları için verdikleri mücadelenin büyük meselelerini, çeşitli ülkelerdeki işçilerin deneylerine gereken önemi vermek, onların bilgi ve iradelerini hesaba katmak suretiyle devrimci proletaryanın uluslararası disiplinine bağlı olarak halletmekten ve böylece işçilerin Komünizm uğruna sınıf mücadelesinin bütün dünyada birliğini (Rennerslerin, Fritz Adlerlerin ve Otto Bauerlerin yaptığı gibi lafta değil) fiiliyatta gerçekleştirmekten gurur duyarız.

15 Ağustos 1920
Die Rote Fahne'nin Viyana
31 Ağustos 1920 tarihli
296. sayısında Almanca
yayımlandı.
İlk Rusça basımı 1925'te
Lenin Çeşitli Yazılar IV

KOMÜNİST ENTERNASYONALİN ÜÇÜNCÜ KONGRESİNDE KOMÜNİST ENTERNASYONAL TAKTİKLERİNİ SAVUNMA KONUŞMASI (1 Temmuz 1921)

Yoldaşlar; kendimi savunmayla yetinmek zorunda olduğum için çok üzgünüm. (Gülüşmeler) Çok üzgünüm diyorum, çünkü Terraçini Yoldaşın konuşmasını ve delegasyon tarafından getirilen değişiklikleri öğrendikten sonra, hücuma geçmeyi çok isterdim, çünkü, doğrusunu isterseniz, Terraçini ile bu üç delegasyon tarafından savunulan görüşlere karşı gerekli olan hücum harekatıdır. Kongre böyle hatalara, böyle "Solcu" ahmaklıklara karşı şiddetli bir şekilde hücuma geçmediği takdirde bütün hareket ölüme mahkum olacaktır. Buna kesinlikle inanıyorum. Ama biz örgütlü ve disiplinli Marksistleriz. Tek tek yoldaşlara karşı konuşmalar bizi tatmin etmez. Bu solcu gevezeliklerden biz Ruslara çoktan gına geldi. Biz örgüt adamıyız. Planlarımızı yaparken, örgütlü bir şekilde ilerlemeli ve doğru çizgiyi bulmaya çalışmalıyız. Elbette ki tezlerimizin bir uzlaşma olduğu sır değildir. Uzlaşmanın olmaması için de bir sebep yoktur. Artık üçüncü Kongrelerini toplamış ve belirli temel ilkeleri tespit etmiş olan Komünistler arasında bazı koşullar altında uzlaşmalar gereklidir. Rus delegasyonu tarafından

ileri sürülen tezlerimiz, çok dikkatli bir şekilde hazırlandı, incelendi ve çeşitli delegasyonlarla yapılan uzun tartışmalar ve toplantıların sonucu olarak ortaya çıktı. Bu tezler Komünist Enternasyonalin temel çizgisini tespit etmeyi hedef alır ve gerçek Merkezcileri yalnız mahkum etmekle kalmayıp, aynı zamanda Partiden ihraç ettiğimiz bir dönemde, özellikle gereklidirler. Gerçekler bunlardır. Ben bu tezleri savunmak zorundayım. Şimdi Terraçini kalkıp da Merkezcilere karşı mücadeleye devam etmemiz gerektiğini söylediği ve bu mücadelenin nasıl yürütüleceğini anlattığı zaman, ben derim ki, bu değişiklikler belirli bir eğilimi işaret ediyorsa, bu eğilime karşı amansız bir mücadele gereklidir, yoksa ne Komünizm ne de Komünist Enternasyonal kalır. Alman Komünist İşçileri Partisi'nin[51] bu değişikliklerin altına nasıl imza atmamış olduğuna hayret ettim. (Gülüşmeler) Terraçini'nin neleri savunduğuna ve değişikliklerinde neler söylediğine bir bakın. Değişiklikler şöyle başlıyor: "1. Sayfa, 1. sütun, 19. satırda "çoğunluk" kelimesi çıkarılmalıdır." Çoğunluk! Bu son derece tehlikeli bir şeydir. (Gülüşmeler) Daha sonra "Temel öneriler" kelimelerinin yerine, "amaçlar" kelimesi konulacak deniliyor. Temel öneriler ve amaçlar ayrı şeylerdir; anarşistler bile amaçlar konusunda bizimle anlaşırlar. Çünkü onlar da sömürünün ve sınıf farklılıklarının kaldırılmasından yanadır.

Hayatımda pek az anarşistle tanışmış ve konuşmuşumdur, ama yine de onları yeterince tanırım. Bazen, onlarla amaçlar bakımından anlaşmayı başardım, fakat ilkeler bakımından asla. İlkeler bir

(51) **Alman Komünist İşçileri Partisi** - 1919'da Almanya Komünist Partisi'nden kopan ve 1920'de bağımsız bir örgüt, Alman Komünist İşçiler Partisi'ni kuran solcu bir grup. Yarı-anarşist bir tutum benimseyen bu partinin işçi sınıfı arasında hiç etkisi yoktu ve daha sonra, Komünistlere düşman bir hizip haline geldi.

amaç, program, bir taktik ya da bir teori değildir .Taktikler ve teori ilke değildir. Biz ilkeler bakımından anarşistlerden nasıl ayrılırız? Komünizmin ilkeleri, geçiş döneminde, proletarya diktatörlüğünün kurulması ve devlet zorunun kullanılmasıdır .Bunlar komünizmin ilkeleridir ama, amaçları değildir. Ve bu öneriyi hazırlayan yoldaşlar hata yapmışlardır.

İkincisi, değişikliklerde şu söylenmektedir: "Çoğunluk kelimesi çıkarılmalıdır." Bu pasajı okuyalım:

"Komünist Enternasyonal'in Üçüncü Kongresi, birçok ülkede objektif durumun devrimci anlamda vahimleştiği ve gerçek devrimci mücadeleleri sırasında henüz hiç bir yerde işçi sınıfının çoğunluğunun gerçek liderliğini alamamış olan birçok komünist kitle partisinin örgütlendiği koşullar altında taktik meseleleri incelemeye koyulmaktadır."

Ve bu yüzden, "çoğunluk" kelimesinin çıkarılmasını istiyorlar. Bu kadar basit şeyler üzerinde anlaşamazsak birlikte nasıl çalışabileceğimizi ve proletaryayı nasıl zafere götürebileceğimizi anlamıyorum. O zaman ilkeler meselesi üzerinde neden anlaşamadığımızın da şaşılacak bir yanı kalmıyor. Şu anda işçi sınıfının çoğunluğunu kazanmış bir parti gösterin bana. Terraçini herhangi bir örnek göstermeyi düşünmedi bile. Çünkü böyle bir örnek yoktur.

Böylece, "ilkeler" kelimesinin yerine "amaçlar" kelimesi konulacak ve "çoğunluk" kelimesi çıkarılacak. Hayır, teşekkür ederiz. Bunu yapmayacağız. En iyi partilerden biri olan Alman Partisi'nin arkasında bile işçi sınıfının çoğunluğu yoktur. Bu bir

gerçektir. En keskin bir mücadele ile karşı karşıya olan bizler bu gerçeği söylemekten korkmazken, burada yalanla başlamak isteyen üç delegasyon çıkıyor, çünkü Kongre'nin "çoğunluk" kelimesini çıkarması bir yalan istediğini gösterecektir. Bu apaçıktır.

Sonra şu değişiklikler geliyor: "4. sayfa, 1. sütun, 10. satırda 'Açık Mektup[52]', vb. kelimeleri çıkarılmalıdır." Bugün aynı düşünceyi taşıdığını gördüğüm bir konuşmayı zaten dinlemiştim. Fakat bu fikir o konuşmada çok doğal duruyordu. Alman Komünist İşçileri Partisi üyesi Hempel Yoldaşın konuşmasıydı bu. Hempel Yoldaş "Açık Mektup oportünist bir hareketti" dedi. Çok utanarak ve üzülerek söylüyorum ki, bu görüşleri özel olarak da duydum. Ama Kongre'de bu kadar uzun tartışmadan sonra, "Açık Mektup"un oportünist ilan edilmesi ayıptır ve bir rezalettir. Şimdi de üç delegasyon adına Terraçini Yoldaş kalkıyor ve "Açık Mektup" kelimelerini çıkarttırmak istiyor. O zaman Alman Komünist İşçileri Partisi'ne karşı verilen mücadelenin ne faydası var? "Açık Mektup" örnek bir siyasi adımdır. Bu, tezlerimizde belirtilmiştir ve biz kesinlikle bunun yanında yer almalıyız. Bir örnektir, çünkü işçi sınıfının çoğunluğunu kazanmanın pratik yönteminin ilk eylemidir. Proletaryanın hemen hemen bütününün örgütlü olduğu Avrupa'da, işçi sınıfının çoğunluğunu kazanmalıyız ve bunu anlamayan bir kimse komünist hareket için yok sayılır; büyük devrimin üç yılı süresince bu kadarını öğrenmemişse, hiçbir şey öğrenemez.

Terraçini Rusya'da Parti çok küçük olduğu halde zafere ulaştığımızı söylüyor. Tezlerde Çekoslovakya hakkında söylenenler onu tatmin etmemiştir .Burada

(52) Burada Almanya Birleşik Komünist Partisi'nin, Alm nya'nın bütün sendikalarını ve işçi örgütlerini, kapitalistlerin işçi sınıfı zerine yaptığı şiddetli saldırıya karşı bir Birleşik Cephe kurmaya ve or k mücadeleye çağıran Açık Mektup'una atıf yapılmaktadır. "Açık Mektup", 8 Ocak 1921'de **Rie Rote Fahne** adlı gazetede yayımlandı.

önerilen yirmi yedi tane değişiklik var. Bunları eleştirmek niyetinde olsaydım, bazı hatipler gibi en azından üç saat konuşmam gerekirdi. Burada Çekoslavakya'da Komünist Parti'nin üç yüz-dört yüz bin üyesi olduğunu ve çoğunluğu kazanmanın, yenilmez bir güç yaratmanın ve yeni işçi kitlelerini partiye kaydetmeye devam etmenin gerekli olduğunu işittik. Terraçini zaten saldırmaya hazır. Diyor ki: Partide, şimdiden dört yüz bin işçi varsa, daha fazlasını ne yapalım? Çıkartalım. (Gülüşmeler) Terraçini "kitleler" kelimesinden korkuyor ve onu silmek istiyor. Terraçini yoldaş Rus Devrimini pek anlamamıştır. Rusya'da biz ufak bir partiydik ama buna ek olarak bütün ülkede İşçi ve Köylü Milletvekilleri Sovyetlerinin çoğunluğu bizimle beraberdi. (Bağrışmalar: "Çok doğru"!) Sizin buna benzer bir gücünüz var mı? O zaman en aşağı on milyon olan ordunun hemen hemen yarısı bizimle beraberdi. Arkanızda gerçekten ordunun çoğunluğu var mı? Bana böyle bir ülke gösterin! Eğer Terraçini yoldaşın bu görüşleri diğer üç delegasyon tarafından paylaşılıyorsa, Enternasyonal'de bir bozukluk var demektir; o zaman şunu söylemeliyiz: "Durun! Kesin bir mücadele olmalıdır. Aksi takdirde Komünist Enternasyonal'i kaybederiz" (Hareketler)

Her ne kadar savunma durumunu alıyorsam da (gülüşmeler), deneyimlerime dayanarak söylemeliyim ki konuşmanın hedefi ve ilkesi delegasyonumuz tarafından önerilen karar ve tezlerin savunulmasıdır. Elbette ki bunların içinden tek bir harfin değiştirilmemesi gerektiğini söylemek ukalaca bir davranış olur. Birçok karar teklifi okumam gerekmişti ve bunların her satırında çok iyi değişikliklerin yapılabileceğinin pekala farkındaydım. Ama bunu yapmak ukalalık olurdu. Buna rağmen, şimdi siyasi bakımdan tek bir harfin değiştirilemeyeceğini söylüyorsam, bu değişikliklerin, gördüğüm ka-

darıyla, kesin bir siyasi niteliği olduğu ve bizi Komünist Enternasyonale zararlı ve tehlikeli bir yola götürdükleri içindir. Bu yüzden, ben ve hepimiz ve Rus delegasyonu tezlerde tek bir harfin değiştirilmemesi için ısrar etmeliyiz. Kendi sağ kanat unsurlarımızı yalnız mahkum etmekle kalmadık. İhraç da ettik. Fakat Terraçini gibi kişiler sağcılara karşı mücadeleyi bir spor haline getirirlerse, o zaman şunu söylemeliyiz: "Durun! Yoksa tehlike çok vahim bir hal alacaktır."

Terraçini saldırgan mücadele teorisini savunmuştur. Buna ilişkin olarak bilinen değişiklikler iki üç sayfa uzunluğunda bir formül önerisi getiriyor. Bunları okumamıza hiç bir gerek yok. Ne dediklerini biliyoruz. Terraçini meseleyi açıkça koymuştur. "Dinamik eğilimlere" ve "pasiflikten aktiviteye geçiş"e işaret ederek saldırı teorisini savunmuştur. Bizim Rusya'da Merkezcilerle mücadelede, yeterince siyasi deneyimimiz zaten olmuştu. Onbeş yıl kadar önce biz, oportünistlere ve Merkezcilere ve ayrıca Menşeviklere karşı değil, yarı-anarşistlere karşı da zafer kazandık.

Bunu yapmamış olsaydık, iktidarı değil üçbuçuk yıl, üç buçuk hafta bile elimizde tutumaz ve burada komünist kongreler toplama gücüne ulaşamazdık. "Dinamik eğilimler", "pasiflikten aktiviteye geçiş" – bütün bunlar Sol Sosyalist Devrimcilerin bize karşı kullanmış oldukları deyimlerdir. Şimdi onlar hapiste "komünizmin amaçlarını" savunup "pasiflikten aktiviteye geçiş"i düşünüyorlar. (Gülüşmeler) Önerilen değişikliklerde izlenen muhakeme imkansız bir muhakemedir, çünkü bu değişikliklerde ne Marksizm, ne siyasi deney ne de muhakeme var. Biz tezlerimizde devrimci saldırının genel teorisini geliştirdik mi? Radek veya herhangi birimiz böyle bir ahmaklık yaptı mı? Biz saldırı teorisinden, kesinlikle belirli bir

ülkeye ve kesinlikle belirli bir döneme ilişkin olarak söz ettik.

Menşeviklere karşı mücadelemizden, ilk devrimden önce bile devrimci partinin bir saldırı yürütüp yürütmemesi gerektiği üzerinde kuşku duyanlar olduğunu gösteren olaylar aktarabiliriz. Böyle kuşkular herhangi bir Sosyal-Demokratta –kendimize o zamanlar dediğimiz gibi– uyandığı zaman, ona karşı mücadele açtık ve oportünist olduğunu, Marksizmden ve devrimci partinin diyalektiğinden hiçbir şey anlamadığını söyledik. Bir partinin devrimci saldırıya genel olarak izin verilip verilmemesini tartışması gerçekten mümkün müdür? Bu ülkede böyle örnekler bulmak için on beş yıl geriye gitmek gerekir. Saldırı teorisini tartışan Merkezciler veya gizli Merkezciler varsa, bunlar derhal ihraç edilmelidir. Bu mesele tartışmalara yol açamaz. Fakat şimdi, üç yıllık Komünist Enternasyonal'den sonra hâlâ "dinamik eğilimler", "pasiflikten aktiviteye geçiş" üzerine tartışıyor olmamız bir rezalettir ve ayıptır.

Bu tezleri bizimle beraber hazırlayan Radek Yoldaşla bu konuda aramızda herhangi bir anlaşmazlık yoktur. Almanya'da gerçek bir taarruz hazırlanmışken devrimci saldırı *teorisi hakkında* konuşmaya başlamak belki de pek doğru değildi. Yine de Mart Eylemi[53] liderlerinin hatalarına rağmen, ileriye doğru büyük bir adımdı. Ama bu önemli değildir. Yüzbinlerce işçi kahramanca döğüştü. Alman Komünist İşçiler Partisi, burjuvaziye karşı ne kadar cesaretle dövüştüyse de Radek yoldaşın Rusça bir yazıda Hölz hakkında söylediklerini tekrarlamak zorundayız: Herhangi bir kimsenin, bir anarşistin bile, burjuvaziye karşı kahramanca mücadele etmesi el-

(53) **Mart Eylemi** - İşçilerin Orta Almanya'da Mart 1921'deki silahlı ayaklanması. Ayaklanma diğer sanayi bölgeleri işçileri tarafından desteklendi ve işçilerin kahramanca mücadelelerine rağmen kısa zamanda bastırıldı.

bette ki, büyük bir şeydir; fakat asıl ileriye doğru atılan adım, sosyal hainlerin adi provokasyonuna ve burjuvaziye karşı yüzbinlerin mücadele etmesidir.

Kişinin hatalarına eleştirel bir gözle bakması çok önemlidir. Biz bununla başladık. Eğer bir kimse, yüzbinlerin katıldığı bir mücadeleden sonra, bu mücadeleye karşı çıkar ve Levi gibi davranırsa, o kimse ihraç edilmelidir. Ve yapılan da buydu. Fakat bundan bir ders çıkartmalıyız. Bir saldırı için gerçekten hazırlanmış mıydık? (Radek: "Savunma için bile hazırlanmamıştık") Gerçekten bir saldırıdan söz eden sadece gazete makaleleriydi. Bu teori 1921 yılında Almanya'da Mart eylemine uygulandığı şekliyle yanlıştı – Bunu itiraf etmemiz gerekir– fakat genel olarak devrimci saldırı teorisi hiç de yanlış değildir.

Rusya'da zafere ulaştık ve çok kolay ulaştık, çünkü devrimimize, emperyalist savaş sırasında hazırlandık. Bu ilk şarttı. Rusya'da on milyon işçi ve köylü silahlanmıştı ve sloganımız şuydu: Ne pahasına olursa olsun derhal barış. Biz zafere ulaştık, çünkü, geniş köylü kitlesi büyük toprak sahiplerine karşı devrimci bir şekilde kullanıldı. Sosyalist-devrimciler, İkinci Enternasyonal'in ve İkibuçukuncu Enternasyonal'in[54] taraftarları, 1917 Kasım'nda büyük bir köylü partisiydiler. Devrimci yöntemler istiyorlarda ama İkin-ci Enternasyonal'in ve İkibuçuğuncu Enternasyonal'in gerçek kahramanları gibi devrimci bir biçimde hareket etme cesaretinden yoksundular. Ağustos ve Eylül 1917'de biz şöyle dedik: "Teorik olarak Sosyalist-devrimcilere karşı eskisi gibi mücadele ediyoruz, ama pratik olarak programlarını ancak biz uygulayabiliriz". Söylediğimizi aynen yaptık. 1917

(54) **İkibuçukuncu Enternasyonal** - Devrimci işçi kitlelerinin baskısı nedeniyle bir süre için İkinci Enternasyonal'den ayrılan Merkezci Parti ve grupların 1921'de Viyana'da toplanan konferansında kurulan uluslararası dernek, İkibuçukuncu Enternasyonal 1923'te yeniden İkinci Enternasyonal'e katıldı.

Kasım'ındaki zaferimizden sonra bize iyi gözle bakmayan ve Kurucu Meclis'e bir Sosyalist-devrimciler çoğunluğu gönde-ren köylülük –yanlış bir şekilde beklediğim ve tahmin ettiğim gibi– birkaç gün içinde olmadıysa bile, yine de birkaç haftalık süre içinde saflarımıza kazanıldı. Fark büyük değildi. Avrupa'da birkaç haftalık süre içinde köylülüğün çoğunluğunu saflarınıza kazanabildiğiniz bir ülke gösterebilir misiniz? İtalya olur mu dersiniz? (Gülüşmeler) Rusya'da, büyük bir parti olmamasına rağmen, zafere ulaştığımız söyleniyorsa, bu sadece, bunu söyleyenlerin Rus devrimini ve devrime nasıl hazırlanılacağını zerre kadar anlamadıklarını gösterir.

İlk adımımız, kiminle konuştuğumuzu ve kime tam olarak güvenebileceğimizi bilebilmek için gerçek bir Komünist Parti kurmak oldu. Birinci ve ikinci kongrelerin sloganı şuydu; "Kahrolsun Merkezciler!" Rusya'da Menşevikler dediğimiz, Merkezcileri ve yarı-Merkezciler'i bütün dünyada kısa zamanda tövbe ettirmezsek, komünizmin alfabesini dahi öğrenmeyi umut edemeyiz. İlk görevimiz gerçekten devrimci bir parti kurmak ve Menşeviklerle bağları koparmaktır. Ama bu sadece bir hazırlık okuludur. Üçüncü Kongre'yi toplamış bulunuyoruz ve Terraçini Yoldaş hazırlık okulunun görevinin, Merkezciler ve yarımerkezciler'i arayıp bulmak, kovalamak ve teşhir etmek olduğunu söyleyip duruyor. Hayır, teşekkür ederiz! Biz bunu çoktan yaptık! İkinci Kongre'de Merkezciler'in düşmanlarımız olduğunu söylemiştik. Artık gerçekten ilerlememiz gerek. Bir parti içinde örgütlendikten sonra, ikinci aşama devrim için hazırlanmayı öğrenmektir. Birçok ülkede liderliği nasıl üzerimize alacağımızı dahi öğrenmiş değiliz. Biz Rusya'da, sadece işçi sınıfının tartışma götürmez çoğunluğu bizim tarafımızda olduğu için değil

(1917'deki seçimlerde işçilerin büyük çoğunluğu Menşeviklere karşı bizimle beraberdi) aynı zamanda ordunun yarısı iktidarı ele geçirmemizden hemen sonra ve köylülerin onda dokuzu da birkaç haftalık süre içinde bizim tarafımıza geçtiği için zaferi kazandık; muzafferdik, çünkü kendi programımız yerine Sosyalist-devrimcilerin toprak programını kabul ettik ve uyguladık. Zaferimiz, Sosyalist-devrimci programı uygulamamız gerçeğinde yatıyordu; zaferin bu kadar kolay kazanılmasının nedeni de budur. Siz Batıdakilerin böyle hayaller beslemesi mümkün mü? Bu saçmalık olur! Terraçini yoldaş ve teklif edilen değişiklikleri imzalayanlar, hepiniz, somut iktisadi koşulları bir karşılaştırın. Çoğunluk bu kadar çabuk saflarımıza geçtiği halde, zaferden sonra karşılaştığımız güçlükler çok büyüktü. Yine de amaca ulaştık, çünkü sadece amaçlarımızı değil, ilkelerimizi de akılda tuttuk ve ilkeler hakkında susup, amaçlar, "dinamik eğilimler" ve "pasiflikten aktiviteye geçiş" hakkında konuşanlara Partimizde göz yummadık. Belki de böyle düşünen bayları hapiste tutmayı tercih ettiğimiz için bizi ayıplayacaklar. Ama diktatörlük de başka türlü olmaz ki. Diktatörlük için hazırlanmalıyız ve bu da, böyle deyimler ve böyle değişikliklerle mücadeleden oluşur. (Gülüşmeler) Tezlerimiz baştan sona kitlelerden söz ediyor. Ama, yoldaşlar, kitlelerden ne kastedildiğini anlamak zorundayız. Alman Komünist İşçiler Partisi, Sol-kanatçı yoldaşlar bu kelimeyi yanlış kullanıyorlar. Fakat Terraçini yoldaş ve bu değişiklikleri imzalayanlar da "kitleler" kelimesinin nasıl okunması gerektiğini bilmiyorlar.

Çok uzun zamandır konuşmaktayım. Bu yüzden "kitleler" kavramı hakkında sadece birkaç kelime söylemek istiyorum. Bu, mücadelenin niteliğindeki değişikliklere göre değişen bir kavramdır. Müca-

delenin başlangıcında, sadece gerçekten devrimci birkaç bin işçi kitlelerden sözetmeyi mümkün kıldı. Eğer Parti sadece kendi üyelerini değil, dışındakileri de mücadeleye çekmeyi, ayrıca partisizleri de ayaklandırmayı başarırsa, kitleleri kazanma yolunda demektir. Devrimlerimiz sırasında birkaç bin işçinin kitleleri temsil ettiği anlar oldu. Hareketimizin ve Menşeviklere karşı mücadelemizin tarihinde, bir kasabadaki birkaç bin işçinin harekete açık bir şekilde kitle niteliği vermeye yettiğini gösteren birçok örnekler bulursunuz. Genellikle dar kafalı bir hayat yaşayan ve sefil bir varlık sürdüren ve siyaset hakkında asla birşey işitmemiş olan partisiz birkaç bin işçi, devrimci bir şekilde hareket etmeye başladı mı kitle haline gelirler. Hareket yayılır ve şiddetlenirse, yavaş yavaş gerçek bir devrime dönüşür. Biz bunları 1905 ile 1917'deki üç devrim sırasında gördük. Siz de bütün bunlardan geçmek zorunda kalacaksınız. Devrim yeterince hazırlanmış olduğu zaman, "kitleler" kavramı değişir. Artık kitleleri birkaç bin işçi oluşturmaz. Bu kelime başka bir şey göstermeye başlar. "Kitleler" kavramı öyle bir değişiklik geçirir ki, çoğunluk anlamı ifade eder ama sadece işçilerin çoğunluğu değil, aynı zamanda bütün sömürülenlerin çoğunluğu. Bir devrimci için, başka türlü bir yorum olamaz ve kelime herhangi bir başka anlamda kullanıldığında anlaşılmaz hale gelir. Küçük bir partinin bile, örneğin İngiliz ve Amerikan partilerinin, siyasi gelişmenin sürecini iyice inceledikten ve partisiz kitlelerin hayatını ve geleneklerini iyice tanıdıktan sonra, uygun bir anda devrimci bir hareket yaratabilmeleri mümkündür. (Radek yoldaş madencilerin grevini iyi bir örnek olarak göstermiştir.) Böyle bir anda, böyle bir parti, sloganlarıyla çıkar ve milyonlarca işçiyi peşinden sürüklemeyi başarırsa bir kitle hareketi elde edilir. Devrimin çok

küçük bir parti ile başlatılabileceğini ve muzaffer bir sonuca ulaştırılabileceğini bütünüyle reddetmem. Ama, kitleleri kazanma yöntemleri hakkında bilgi sahibi olmak gerekir. Bunun için, devrime tam bir hazırlık esastır. Fakat burada "büyük" kitleler talebimizden derhal vazgeçmemiz gerektiği iddasıyla çıkan yoldaşlar var. Bu yoldaşlara karşı çıkılmalıdır. Tam hazırlık olmadan hiç bir ülkede zafer kazanılamaz. Çok küçük bir parti kitlelere liderlik etmek için yeterlidir. Belli zamanlarda büyük örgütlere gerek yoktur.

Fakat kazanmak için kitlelerin sempatisine sahip olmak zorundayız. Mutlak bir çoğunluk her zaman esas değildir; fakat kazanmak ve iktidarı muhafaza edebilmek için sadece işçi sınıfının çoğunluğu değil – işçi sınıfı deyimini batı Avrupa anlamında, yani sanayi proletaryası anlamında kullanıyorum– aynı zamanda emekçi ve sömürülen kırsal nüfusun çoğunluğu da esastır. Bunu düşündünüz mü? Terraçini'nin konuşmasında bu düşüncenin izine dahi rastlar mıyız? O sadece "dinamik eğilimler"den ve "pasiflikten aktiviteye geçiş"ten söz ediyor. Yiyecek sorunu üzerine tek bir kelime dahi ayırıyor mu? Oysa işçiler, Rusya'da belli bir dereceye kadar görmüş olduğumuz gibi, çok dayanıklı oldukları ve aç gezebilecekleri halde yine de yiyecek ihtiyaçlarının karşılanmasını istemektedirler. Bu yüzden, sadece işçi sınıfının çoğunluğunu değil, aynı zamanda emekçi ve sömürülen kırsal nüfusun çoğunluğunu da kendi tarafımıza kazanmalıyız. Bunun için hazırlandınız mı? Hayır, hemen hemen hiçbir yerde hazır değilsiniz.

Ve yine tekrarlıyorum: Tezlerimizi kayıtsız şartsız savunmalıyım ve bunu yapmak zorunda olduğumu hissediyorum. Merkezcileri mahkum etmekle kalmayıp, onları Parti'den kovduk. Şimdi de tehlikeli olarak gördüğümüz başka bir yanı ele almalıyız. Yol-

daşlarımıza gerçeği gayet kibar bir şekilde söylemeliyiz (ve bu tezlerimiz de düşünceli ve nazik bir şekilde söylenmiştir), öyle ki kimse alınmasın. Şimdi, Merkezcilere saldırı meselesinden daha önemli başka meselelerle karşı karşıyayız. Merkezciler meselesi ile yeteri kadar uğraştık. Artık sıkıcı olmaya başladı. Bunun yerine, yoldaşlar bir gerçek devrimci mücadele vermeyi öğrenmelidir. Alman işçileri buna başladılar bile. Yüzbinlerce proleter kahramanca dövüşüyor. Bu mücadeleye karşı çıkanlar derhal kovulmalıdır. Fakat bundan sonra laf ebeliği ile uğraşmayıp, mücadeleyi nasıl daha iyi örgütleyebileceğimizi, yapılan hataları dikkate alarak derhal öğrenmeye başlamalıyız. Yanlışlarımızı düşmandan saklamamalıyız. Kim bundan korkuyorsa devrimci değildir. Aksine, işçilere açıkça, "Evet, yanlışlar yaptık" dememiz, bu yanlışların bir daha tekrarlanmayacağı anlamına gelecek ve zamanı daha doğru seçebileceğiz. Ve mücadele sırasında emekçi halkın çoğunluğu bizim saflarımızda olursa –sadece işçilerin çoğunluğu değil, aynı zamanda sömürülen ve ezilenlerin çoğunluğu– o zaman gerçekten muzaffer olacağız. (Uzun, şiddetli alkışlar)

5 Temmuz 1921'de
Pravda Sayı 144'te
İzvestia VTSIK sayı 144'te
yayınlanan gazete haberi
Komünist Enternasyonalin
Üçüncü Kongresi Bülteni'nde
tam olarak yayınlanmıştır.
Sayı 11, 8 Temmuz 1921

EKİM YAYINLARI: 3

LENİN

SON YAZILAR
SON MEKTUPLAR

3. BASKI

Çeviren:
Seçkin CILIZOĞLU

KİTLE İÇİNDE PARTİ ÇALIŞ

5. Baskı

ekim yayınları / sosyalizm ve kültür